



EQUIPS DE LA MARE DE DÉU

**Tema d'estudi 2024-2025
CAMÍ D'EMMAÚS**

INDEX

PRESENTACIÓ DEL TEMA D' ESTUDI	3
INTRODUCCIÓ.....	5
PRIMERA REUNIÓ: CORS TRENCATS	9
SEGONA REUNIÓ: DINS DE LA HISTÒRIA	17
TERCERA REUNIÓ: CORS INTERPELLATS.....	25
QUARTA REUNIÓ: CORS INSEGURS	33
CINQUENA REUNIÓ: CORS OBERTS A LA PARAULA DE DÉU	41
SISENA REUNIÓ: CORS ARDENTS	51
SETENA REUNIÓ: ACOLLIR AQUELL QUE ÉS PA PARTIT	59
VUITENA REUNIÓ: AL COR DELS EMD I DE L' ESGLÉSIA	65
ANNEX I: MEDITACIONS DE LA PROFESSORA MARINA MARCOLINI	73
ANNEX II: ORACIÓ PER LA CANONITZACIÓ DEL PARE CAFFAREL I MAGNÍFICAT.....	95

PRESENTACIÓ DEL TEMA D'ESTUDI

Estimada família dels Equips de la Mare de Déu,

Quan aquest tema d'estudi arribi a les vostres mans i comenceu a llegir-lo durant l'any que començarà en alguns països al setembre, ja haurà finalitzat la XIII Trobada Internacional del nostre moviment i s'haurà produït el traspàs de responsabilitat de l'Equip Responsable Internacional (ERI) i del Matrimoni Responsable Internacional als nostres successors, els nostres estimats amics Mercedes Gómez-Ferrer i Alberto Pérez Bueno.

Preparar un tema d'estudi en la transició de dos equips responsables internacionals és una tasca complexa, perquè en el moment en què comencem a redactar-lo encara no s'han establert les noves orientacions de vida que es comunicaran al moviment al final de la trobada de Torí, i encara no s'ha format el nou ERI, per la qual cosa l'equip que surt s'ha d'encarregar de la seva elaboració.


Pel que fa a la gestació d'aquest tema d'estudi, hem de dir-vos que, tot i que el treball ha comptat amb el suport de tot l'ERI, que ha participat en les seves revisions iteratives, han estat la Mercedes i l'Alberto els qui han portat la veu cantant en la seva coordinació, ajudats per l'equip editorial, la direcció del qual ha estat encomanada en aquesta ocasió a la Regió del Líban i, en particular, a Georgina i Youssef Elías Boutros, que han estat els interlocutors permanents entre l'equip editorial i l'ERI en aquest repte. Volem expressar-los la nostra gratitud per la feina que han fet en circumstàncies tan difícils.

Hem de fer aquí una aturada per compartir amb vosaltres, com a família, les grans dificultats que hem trobat per dur a bon port aquest tema que, lamentablement, s'ha vist afectat i alentit per la mort del pare Joseph Abdul Sater Oam, que encapçalava l'equip de redacció i va poder participar en la redacció de la introducció al tema i en els esborranys dels primers capítols. Desitgem expressar al pare Abdul, en la comunió dels sants, el nostre sentiment d'afecte i dolor per la seva prematura partida, segurs que, des de tota l'eternitat, continuarà intercedint i acompanyant els EMD, i especialment la Regió del Líban, en aquest camí que ell va ajudar a traçar amb tant d'amor i dedicació.

Com va ocórrer amb el tema d'estudi 2018-2019, titulat *Reconciliació, signe d'amor*, que es va fer ressò de tot el que es va viure a la Trobada Internacional de Fàtima, que va tenir el mateix lema, aquest ERI ha decidit concebre el tema d'estudi 2024-2025, que porta per títol, *Camí d'Emmaús*, també com a prolongació i ressò d'allò que s'ha viscut a la Trobada Internacional de Torí. Amb el teló de fons del passatge dels deixebles d'Emmaús, hem viscut una experiència de trobada i reflexió sobre el sentit profund de l'Eucaristia com a centre i cim de la vida cristiana.

Des de l'inici de la seva vida pública, Jesús es va preocupar per crear un sentit de comunitat entre els que acceptaven els seus ensenyaments i per crear un esperit de comunió amb tots els que decidien seguir-lo incondicionalment. En el relat dels deixebles d'Emmaús, Cleofàs i el seu company de viatge representen, en certa manera, la nostra vida, la meua esposa i jo, que, amb el cor ardent, experimentem la trobada amb un altre cor, ple de misericòrdia, que vol fondre's amb el d'aquests deixebles desconcertats. És el cor del mateix Jesucrist ressuscitat.

El cor "ardent" dels deixebles d'Emmaús es transforma en trobar-se amb Jesucrist ressuscitat. Al principi, aquestes "brases" tenen un sentit de neguit, de preocupació,



d'alarma, però a mesura que prossegueix la trobada amb aquest caminant solitari que ha volgut unir-se al camí d'aquests deixebles, el nostre propi camí, i es revela la seva presència real, es transformen en ardor, en esperança, en foc interior. Una emoció incontenible ens impulsa a no perdre la comunió amb la comunitat dels deixebles, sinó al contrari, a fomentar-la anunciant que Jesucrist és el vencedor de la mort i que totes les nostres esperances i desitjos tenen i adquireixen el seu sentit ple. Perquè, com deia l'apòstol Pau, "I si Crist no ha ressuscitat, la nostra predicació és buida i buida és també la vostra fe" 1Co 15,14.

Per als qui hem participat en la recent Trobada Internacional de Torí, i per als qui ens han acompanyat amb les seves oracions des de casa, la lectura d'aquest tema ens permetrà viure de manera encarnada l'experiència de la trobada que dona sentit a la nostra fe, sense escapar a les penes de cors ferits per dures realitats, enmig de les alegries que també acompanyen les nostres vides i que poden sanar-se adquirint una lectura diferent, sempre que connectem amb la presència sagrada de Crist Ressuscitat.

Al final del llibre, comptant amb la "complicitat" i l'esforç de les Superregions que han hagut de posposar l'edició definitiva del tema d'estudi fins després de la trobada, hem volgut incloure els textos de les boniques i profundes meditacions diàries que la professora Marina Marcolini va pronunciar al començament de cada jornada de la Trobada Internacional de Torí. No tenim cap dubte que seran un valuós complement del tema i un regal per ajudar a despertar i alimentar el foc interior que suscita aquesta experiència de trobada i reconeixement.

Igual que en el lema de la trobada de Torí desitgem que, en la comunió dels vostres cònjuges, dels vostres matrimonis, del vostre equip i de tot el moviment, la lectura d'aquest tema i la seva interiorització permetin que els vostres cors cremin amb el mateix amor per aquell que és la màxima expressió de l'amor, Nostre Senyor Jesucrist.

Demanem a la nostra Mare del Cel, exemple i guia per acostar-nos al seu Fill, que ens acompanyi i ens il·lumini en aquesta nova etapa del camí que emprendrem durant aquest any 2024-2025.

El vostre germà i germana en Crist,

Clarita i Edgardo Bernal Fandiño

Matrimoni Responsable Internacional 2018-2024.

INTRODUCCIÓ

Estimats equipistes i consiliaris,

Amb profunda alegria us convido avui a explorar junts el tema particularment inspirador dels deixebles d'Emmaús. Aquest relat bíblic del Nou Testament (Lluc 24, 13-35) ens ofereix una perspectiva rica de la trobada transformadora amb Crist ressuscitat que dona un volt a les nostres vides, i una font inestimable de reflexió i ensenyament que ressona poderosament amb les aspiracions espirituals i conjugals que animen el nostre itinerari dins dels Equips de la Mare de Déu.

En reflexionar sobre aquest tema, estem cridats a meditar sobre el significat d'aquesta trobada en el camí d'Emmaús i a explorar els paral·lelismes entre la jornada dels deixebles d'Emmaús i el nostre propi camí dins dels Equips de la Mare de Déu.

Com van reconèixer els deixebles d'Emmaús a Crist ressuscitat a través de la Paraula compartida i la fracció del pa? Com podem nosaltres, com aquests deixebles, obrir el nostre cor a la presència de Crist en la nostra vida i, en particular, en les nostres relacions conjugals? Com podem reconèixer Crist en els nostres moments de dubte i confusió? Com reconèixer la seva presència en els nostres intercanvis, oracions i moments de comunió en els nostres equips i matrimonis? Com deixar-nos guiar per la llum de la fe, fins i tot quan la foscor i la tempesta amenacen d'embolicar-nos i ofegar-nos?

Aquesta trobada entre els deixebles i Crist ressuscitat ens convida a reflexionar sobre la manera com percebem la presència del que és de Déu a les nostres vides i en les nostres relacions conjugals.

Endinsem-nos junts en les profunditats d'aquesta història bíblica i deixem-nos inspirar per la manera com els deixebles d'Emmaús van experimentar una trobada transformadora amb Crist, el veritable company del nostre camí per la vida.


Els deixebles d'Emmaús, sens dubte marcats per la crucifixió de Jesús i sumits en la confusió, emprenen un viatge que es convertirà en un dels relats més edificants de l'Evangelí. Els acompanya, sense saber-ho, el mateix Crist ressuscitat. Aquest viatge simbolitza el nostre itinerari espiritual, sovint sembrat d'incerteses, dubtes i interrogants.

Tot i que la seva història es remunta a temps antics, és assenyadament rellevant avui per a les nostres vides i els nostres matrimonis. El seu viatge, impregnat d'una profunda recerca de sentit i esquitxat de preguntes i temors, és una poderosa metàfora del nostre propi viatge espiritual.

Als Equips de la Mare de Déu som companys de viatge, pelegrins en el camí de la fe i de l'amor i tractem de reconèixer la presència de Crist ressuscitat en les nostres vides i en les nostres relacions.

Els deixebles d'Emmaús ens ensenyen que, fins i tot en els moments en què podem sentir-nos perduts o desanimats, Crist ressuscitat es manté present i transforma les nostres vides.

Al cor del nostre procés dins dels Equips de la Mare de Déu es troba el desig d'enfortir els nostres llaços amb Crist i amb els nostres cònjuges, per caminar junts cap a una comprensió més profunda de la nostra fe i una major comunió amb Crist i entre nosaltres, enfortint així la sagrada missió que ens ha estat encomanada.



Aquesta reflexió sobre els deixebles d'Emmaús ens mou a acollir Crist ressuscitat en la nostra vida quotidiana i a compartir la seva llum amb els nostres cònjuges en els nostres Equips. Ens ensenya a caminar amb confiança pel sender traçat per Crist ressuscitat, el nostre guia i fidel company.

Que Crist Ressuscitat ens acompanyi al llarg d'aquest itinerari espiritual, il·luminant el nostre camí i enfortint els nostres llaços fraterns en el si dels Equips de la Mare de Déu, perquè, a través d'una millor comprensió del paper essencial que la fe exerceix en la nostra vida matrimonial i familiar, fem de les nostres trobades, de la nostra participació i de les nostres oracions moments que transformin les nostres vides, que despertin els nostres cors i renovin el nostre compromís amb els valors que animen els Equips de la Mare de Déu i afirmen els fonaments de les nostres famílies.

Que nosaltres, com els deixebles d'Emmaús quan recorrien el camí de la vida entre desitllusions, dubtes i moments de confusió, siguem testimonis d'aquesta trobada extraordinària que transforma la nostra confusió en una experiència de profunda intimitat amb Crist ressuscitat i sentim la calor de la seva presència en el nostre camí comú.

Finalment, demanem al Senyor que la nostra pertinença a la família dels EMD, imitant enguany en particular els deixebles d'Emmaús, ens guii cap a l'objectiu últim del nostre camí junts, que acaba amb una transformació col·lectiva en una "Església en sortida", una Església que posa les persones consagrades i els laics al centre de l'escena, al cor de l'acció, i que respon a la crida del Papa Francesc a tots els cristians a avançar cap a un nou impuls missioner per identificar noves perifèries existencials amb vista a l'evangelització.

P. Joseph Abdul Sater OAM

Estructura i capítols

Reunió	Objectius generals	Referències bíbliques
Introducció	Presentació del tema	
1. Cors trencats	En aquest primer capítol explorarem el significat de la decepció en el nostre camí de fe com a cristians, explorarem el pas a l'esperança i ens adonarem de la importància de caminar junts per trobar suport.	Lc 24, 13-14
2. Dins la història	En aquest capítol descobrim un Déu que no habita al cel, sinó un Déu fet carn, que recorre els nostres camins, que entra en la nostra història delicadament, sense imposar-se, per revelar-nos el seu rostre amorós, el seu rostre de Pare.	Lc 24, 15-16
3. Cors interpetllats	En aquest capítol descobrim la tendresa d'un Déu que es rebaixa per interpetllar-nos i s'apassiona per escoltar-nos. Les nostres experiències de derrota i patiment són tan precioses per a ell que està disposat a buidar-se per rebre-les, contenir-les i transformar-les en experiències de vida.	Lc 24, 17-19
4. Cors insegurs	En aquest capítol explorem la incertesa i la confusió en el camí de la nostra fe, en l'oració, en la nostra relació amb Déu, i descobrim un itinerari d'obertura a la seva presència misteriosa al cor de les nostres vides.	Lc 24, 19-24
5. Cors oberts a la Paraula de Déu	En aquest capítol descobrim un Déu que es revela a través de les Escriptures. Se'ns anima a comprometre'ns en l'escolta de la Paraula, que ens ajuda a conèixer-lo en la seva veritat i en la seva essència: l'Amor.	Lc 24, 25-27
6. Cors ardents	En aquest capítol, anem junts a la trobada d'un Déu que espera la nostra invitació per entrar i romandre amb nosaltres, durant la nit, en una intimitat incomparable.	Lc 24, 28-29
7. Acollir el que és Pa Partit	En aquest capítol descobrim que la culminació del nostre camí espiritual com a individus i com a matrimoni es troba en la nostra trobada amb Déu i la nostra unió amb ell en el misteri de l'Eucaristia.	Lc 24, 30-31
8. Al cor dels EMD	En aquest capítol descobrim l'alegria de caminar junts en els nostres equips, com a deixebles, i de veure'ns transformats en missioners de l'Amor al cor de la nostra Església.	Lc 24, 32-35
Annex I	Meditacions de la professora Marina Marcolini	
Annex II	Oració per a la canonització del pare Caffarel Magníficat	

La Paraula de Déu: Lc 24,13-35

Aquell mateix dia, dos dels deixebles feien camí cap a un poble anomenat Emmaús, que es troba a onze quilòmetres de Jerusalem, i conversaven entre ells de tot el que havia passat. Mentre conversaven i discutien, Jesús mateix se'ls va acostar i es posà a caminar amb ells, però els seus ulls eren incapaços de reconèixer-lo.

Jesús els preguntà:

—Què és això que comenteu entre vosaltres tot caminant?

Els es van aturar amb un posat trist, i un dels dos, que es deia Cleofàs, li respongué:

—Tu ets l'únic foraster dels que hi havia a Jerusalem que no saps el que hi ha passat aquests dies?

Els preguntà:

—Què hi ha passat?

Li contestaren:

—El cas de Jesús de Natzaret, un profeta poderós en obres i en paraules davant de Déu i de tot el poble: els nostres grans sacerdots i els altres dirigents el van entregar perquè el condemnessin a mort, i el van crucificar. Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel; però ara, amb tot això, ja som al tercer dia des que han passat aquestes coses. És cert que algunes dones del nostre grup ens han esverat: han anat de bon matí al sepulcre, no hi han trobat el seu cos i han tornat dient que fins havien tingut una visió d'àngels, els quals asseguraven que ell viu. Alguns dels qui són amb nosaltres han anat també al sepulcre i ho han trobat tot tal com les dones havien dit, però a ell no l'han vist pas.

Aleshores Jesús els digué:

—Feixucs d'enteniment i de cor per a creure tot el que havien anunciat els profetes! No calia que el Messies patís tot això abans d'entrar a la seva glòria? Llavors, començant pels llibres de Moisès i continuant pels de tots els profetes, els va explicar tots els passatges de les Escripures que es refereixen a ell.

Mentrestant, s'acostaven al poble on anaven i ell va fer com si seguís més enllà. Però ells van insistir amb força dient-li:

—Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar.

El va entrar per quedar-se amb ells. Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava. Llavors se'ls obriren els ulls i el van reconèixer, però ell desaparegué del seu davant. I es van dir l'un a l'altre:

—¿No és veritat que el nostre cor s'abrusava dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escripures?

Llavors mateix es van aixecar de taula i se'n tornaren a Jerusalem. Allí van trobar units els Onze i els qui eren amb ells, que els van dir:

—Realment el Senyor ha ressuscitat i s'ha aparegut a Simó! També ells contaven el que havia passat pel camí i com l'havien reconegut quan partia el pa.

PRIMERA REUNIÓ: CORS TRENCATS

Introducció

En aquest primer capítol explorarem el significat de la decepció en el nostre camí de fe com a cristians, explorarem el pas a l'esperança i ens conscienciarem de la importància de caminar junts com a matrimonis per donar-nos suport mútuament.

A l'escolta de la Paraula de Déu

Aquell mateix dia, dos dels deixebles feien camí cap a un poble anomenat Emmaús, que es troba a onze quilòmetres de Jerusalem, i conversaven entre ells de tot el que havia passat. (Lc 24,13-14)

Ens trobem en presència de dos deixebles que recorren junts el mateix camí. Sabem que un d'ells es diu Cleofàs, però l'altre no té nom. Així que podria ser qualsevol de nosaltres.

Per assaborir tota la riquesa espiritual d'aquests dos versicles de Lluç, et convidem a recórrer el mateix camí amb aquests dos deixebles.

Comencem recordant breument el context d'aquest passatge evangèlic:

En el capítol anterior tenim el judici de Jesús, la seva condemna per Pilat, després la Passió, mort i sepultura. El capítol 24 conclou l'Evangeli de Lluç i obre el llibre dels Fets. Aquest mateix capítol comença dient que: *"El primer dia de la setmana —el diumenge—, molt de matí, les dones arribaren al sepulcre portant els olis aromàtics que havien preparat, i van trobar que la pedra havia estat apartada del sepulcre. Hi van entrar, però no hi trobaren el cos de Jesús, el Senyor."*

Queda palès tot el que remet a la mort, al final d'una història. No hi ha lloc per a l'esperança. Després ve la trobada de les dones (Maria Magdalena, Joana i Maria, mare de Jaume) amb els dos àngels. Segons la tradició jueva, havien d'anar al sepulcre a ocupar-se d'un cadàver que havien vist amb els seus propis ulls a la creu. El que no esperaven en absolut era aquesta pregunta: *"Per què busqueu entre els morts al que viu? No és aquí. Ha ressuscitat..."*.

Van explicar als apòstols el que havien vist i escoltat (o, més exactament, el que no havien vist). Però les seves paraules semblaven un deliri, una il·lusió. Ningú no les va creure. El mateix Pere va ser al sepulcre; va veure només els llençols al sepulcre buit, i va tornar a casa admirant-se del que havia succeït.

Doncs bé, ara us proposem que ens aturem, abaixem el ritme de la nostra vida quotidiana i ens donem un temps amb aquests dos deixebles. El camí d'Emmaús és, en primer lloc, una ruta en sentit geogràfic, encara que sigui difícil dir on es trobava l'antiga aldea d'Emmaús. Però és també (i, sobretot) un itinerari espiritual per a cadascun de nosaltres. Des de la resurrecció de Nostre Senyor, tots els senders que prenem a la vida poden convertir-se en camins d'Emmaús, on el Senyor ressuscitat vol sortir-nos a l'encontre. Posem-nos al costat dels deixebles d'Emmaús, acompanyem aquests dos pelegrins en el seu trajecte, que es converteix en el nostre trajecte en la fe. Intentem ser presents a l'esdeveniment i fer nostre el lloc. Prenguem el camí que va de Jerusalem a Emmaús. Unim-nos a aquests deixebles en els seus pensaments, també en les seves emocions.

A què ens remet aquest "primer dia de la setmana" que esmenta el passatge?

En efecte, es tracta del vuitè dia, el dia de la Resurrecció. Entrem de ple en un temps nou que trenca amb tot l'anterior. Un nou començament, una nova història que es posa en marxa, una vida que es renova.

Qui són aquests dos deixebles?

No eren estranys. Feia temps que seguien el Senyor. Durant mesos havien vist els seus miracles, escoltat les seves paraules i havien acabat per creure en Ell. Estaven al costat dels Onze quan les dones van venir a explicar-los el que havien experimentat. Les van escoltar. Però per a ells tot havia acabat. Van tornar a les seves vides anteriors. Tristos, desanimats i resignats, havien marxat de la comunitat de deixebles. Els resultava difícil comprendre, creure, tornar a tenir esperança. Era més fàcil tornar enrere i allunyar-se al màxim possible de Jerusalem. Fins i tot estaven disposats a anar en contra dels seus desitjos més profunds.

Què representa Jerusalem per a ells?

És la ciutat de la presència de Déu, el lloc del Temple que conté "el Sant dels Sants". Però Jerusalem és també el centre del poder i de l'èxit. Quin Déu esperaven en aquesta ciutat? Quines eren les seves expectatives, els seus somnis? Un Déu victoriós, que mostra la seva senyoria mitjançant l'exercici del seu poder. Un Déu alliberador que ve a alliberar el seu poble del domini romà i a retornar-li la llibertat. No esperaven una mort tan humiliant. Quina decepció! Quina derrota! Quina vergonya!

I nosaltres, avui

Com aquests dos deixebles, de vegades ens distanciem de Crist. Encara que diguem que som creients, ens apartem de la fe i de l'esperança. Per a nosaltres, Jesús segueix a la tomba. Ens tornem tebis. El nostre fervor, el nostre entusiasme, la nostra passió queden en un record llunyà.

Si examinem la nostra concepció de Déu, per a sorpresa nostra podem descobrir que n'hem construït imatges falses:

- Alguns s'aferren a un Déu totpoderós, però amb una comprensió del seu poder que el redueix a un ésser intervencionista que curtcircuita els esdeveniments amb què es teixeix la nostra història per fer-nos la vida joiosa i fàcil, protegint-nos de tota mena de patiments.
- D'altres es rebel·len contra la imatge d'un Déu espectador, que abandona els éssers humans a la seva sort, massa lent a respondre als clamors del seu poble per posar límit al poder del mal; un Déu que calla davant el patiment, profundament absent.
- D'altres busquen més aviat un Déu mag, que respon immediatament als desitjos dels seus fills perquè és bo, summament afectuós, amorós.
- Alguns senten por de la imatge d'un Déu que ens persegueix per jutjar les nostres accions, fins i tot els nostres pensaments, per castigar-nos després.

Totes aquestes imatges falses, i moltes més, estan preconcebudes en la nostra ment, fruit de la història personal de cadascú. Poden impedir-nos la trobada amb el Senyor on demanar-li la gràcia de revelar-nos el seu veritable rostre. Només en la intimitat d'una

trobada personal Déu ens mostrarà el seu Rostre i la seva manera d'actuar en la nostra vida. Si Crist no hagués sortit a la trobada dels deixebles, sens dubte haurien seguit el seu camí i haurien desaparegut en l'anonimat. Però Crist, amb el seu cor inflammat d'amor, s'hi va acostar. Aquesta trobada personal amb ell els va canviar la vida. El gran teòleg jesuïta François Varillon va escriure: "No és totpoderós Déu, sinó el seu Amor. Descobrirem el seu Amor a través de totes les ferides que li causen i que ell no cessa de perdonar".

I la nostra vida matrimonial

En cert moment de les nostres vides comencem la vida matrimonial amb una idea preconcebuda de com podria ser la nostra vida en comú. Teníem expectatives, aspiracions, somnis... I de sobte, en algun moment, ens topem amb esdeveniments inesperats, sovint no desitjats, experiències de fracàs, dificultats en la nostra relació, dificultats amb els nostres fills, pèrdues, dols, decepcions en la relació... El cònjuge ja no està a l'altura de les meves expectatives, algun esdeveniment o realitat dista molt del que jo volia. Són coses que poden sorprendre'ns en qualsevol moment de la nostra vida en comú: moments de caiguda lliure, dolorosos. Un dels dos, de vegades tots dos, ens sentim febles, fràgils, desanimats, desesperats. L'horitzó ja no brilla. Volem deixar-ho tot, cedir, rendir-nos i enfonsar-nos en la mort d'un amor que un dia ens va unir. És un moment de crisi i derrota. De vegades, fins i tot emprem armes llancívoles: "És culpa seva", "aquesta no és la vida que volia" ...

Hi ha molts reptes que poden minar la nostra identitat com a parella: la imatge que m'he construït del cònjuge i de la nostra vida en comú, que ha de satisfer les meves pròpies necessitats, la imatge del company-heroi, del company-perfecte, la imatge d'una vida perfecta...

Algunes experiències també poden sacsejar-nos espiritualment, qüestionant la nostra visió de Déu i la nostra missió: ja no estem segurs de la nostra vocació, de la crida que ens va dirigir el Senyor quan ens vam consagrar en el sagrament del matrimoni.

A la nostra "Jerusalem", en determinades situacions de la nostra vida ens sentim temptats a crucificar Déu, eliminar-lo de les nostres vides, de les nostres ciutats, de les nostres decisions importants. Només hi pensem quan es produeixen grans catàstrofes o per guarnir les nostres celebracions familiars. Aquest és el drama que acaba de revelar-se en el camí d'Emmaús: d'això parlen també els deixebles d'Emmaús quan fugen de Jerusalem, allà on vuit dies abans havien cregut que veurien acomplertes totes les seves esperances.

Si Lluc relata amb tant detall aquesta trobada i aquesta conversa en el camí, pot ser per fer-nos partícips de la desesperació dels deixebles: aquesta ceguesa, tan sovint la nostra, que ens deixa el sabor amarg del fracàs i de la melancolia, quedant-nos llavors la impressió que la fe, sense desaparèixer, no serveix de gran cosa.

Això sí, fixem-nos en un petit detall: malgrat la seva derrota, de la seva decepció i del que s'allargava la marxa, els dos deixebles van romandre junts. Van continuar caminant derrotats, cansats, desesperats... però junts. En la nostra vida conjugal i familiar: ens posem d'acord per caminar junts en qualsevol circumstància? Si un de nosaltres està més sotmès a la prova: trobarà suport en el cònjuge que camina al seu ritme, amb paciència, acompanyant-lo i esperant-lo?

I el món en què vivim

Un món que s'enfonsa cada vegada més en tota mena de tenebres: canvi climàtic i catàstrofes naturals, violència i guerra, indiferència i injustícia, abús de poder i explotació, patiment i mort, armes i destrucció... Una llista interminable que no genera més que angoixa, por, desànim i decepció. Quina seria la nostra postura davant d'aquestes doloroses realitats? Indiferència o compassió, passivitat o compromís? Davant la indigència estem cridats a intervenir. Contemplem els exemples de personatges que van creure en la força de l'amor, no del que neix dels nostres propis esforços, sinó del que extraiem de la font de tot Amor: Sant Vicenç de Paül, la Mare Teresa, la germana Emmanuelle, el pare Pere a les xaboles de Madagascar, Raoul Follereau i tants altres desconeguts que treballen discretament onsevulga que trobin altres éssers humans. Una ànima que s'eleva a si mateixa eleva al món. Un gest fet amb amor i tendresa contribueix a una nova creació. Aquesta és la nostra esperança. Tots estem interconnectats. Deixem-nos interpel·lar per la imatge de les gotes d'aigua que, juntes, formen l'oceà...

Una espurna d'esperança

Extracte d'una homilia del papa Francesc¹

El viatge dels deixebles d'Emmaús, al final de l'Evangeli de sant Lluç, és una imatge del nostre camí personal i del camí de l'Església. Durant la vida —i durant la vida de fe—, mentre duem a terme els somnis, els projectes, les il·lusions i les esperances que viuen al nostre cor, enfrontem també les nostres fragilitats i debilitats, experimentem derrotes i desil·lusions, i tantes vegades quedem bloquejats per un sentiment de fracàs que ens paralitza. Però l'Evangeli ens anuncia que, precisament en aquell moment, no estem sols, el Senyor surt al nostre encontre, es posa al nostre costat, recorre el nostre mateix camí amb la discreció d'un transeünt amable que ens vol obrir els ulls i encendre el nostre cor. Així, quan les decepcions deixen espai a la trobada amb el Senyor, la vida torna a néixer a l'esperança i podem reconciliar-nos amb nosaltres mateixos, amb els germans i amb Déu.

Seguim llavors l'itinerari d'aquest camí que podem titular: *del fracàs a l'esperança*.

En primer lloc, hi ha el sentiment de fracàs, que habita al cor d'aquests dos deixebles després de la mort de Jesús. Havien perseguit un somni amb entusiasme. Havien posat en Jesús totes les seves esperances i els seus desitjos. Ara, després de l'escandalosa mort a la creu, li donen l'esquena a Jerusalem per tornar a casa, a la vida d'abans. El seu és un viatge de tornada, com volent oblidar aquella experiència que ha omplert d'amargor els seus cors, aquell Messies condemnat a mort com un delinqüent a la creu. Tornen a casa abatuts, «amb posat trist» (Lc 24,17). Les expectatives que s'havien creat havien quedat en res, les esperances en què van creure s'havien esfondrat, els somnis que haurien volgut realitzar van deixar pas a la desil·lusió i a l'amargor.

Aquesta experiència que pertoca també a la nostra vida i, de la mateixa manera, al camí espiritual, en totes les ocasions en què ens veiem obligats a redimensionar les nostres expectatives i aprendre a conviure amb l'ambigüitat de la realitat, amb les ombres de la vida i amb les nostres debilitats. És una cosa que ens succeeix cada vegada que els nostres

¹ Pronunciada el 28 de juliol de 2022 durant una eucaristia celebrada en el seu viatge apostòlic al Canadà. Accessible online (13/04/2024) a:

<https://www.vatican.va/content/francesco/es/homilies/2022/documents/20220728-omelia-beaupre-canada.html>

ideals afronten les decepcions de la vida i els nostres plans cauen en l'oblit per culpa de les nostres fragilitats; quan comencem projectes de bé, però no tenim capacitat de dur-los a terme (cf. Rm 7,18); quan en les activitats que ens ocupen o en les nostres relacions experimentem —abans o després— una derrota, un error, un revés, una caiguda. Això succeeix mentre veiem ensorrar-se allò en què creiem o amb el que ens comprometem i també quan ens sentim sota el pes del nostre pecat i del sentiment de culpa.(...)

En aquest punt, hem d'estar atents a la *temptació de la fugida*, que és present en els dos deixebles de l'Evangeli. Fugir, desfer el camí, escapar del lloc on van ocórrer els fets, intentar que desapareguin, buscar un "lloc tranquil" com Emmaús per tal d'oblidar-los. No hi ha res pitjor davant els revessos de la vida que fugir per no afrontar-los. És una temptació de l'enemic, que amenaça el nostre camí espiritual i el camí de l'Església; ens vol fer creure que la derrota és definitiva, vol paraitzar-nos amb l'amargor i la tristesa, convèncer-nos que no hi ha res a fer i que, per tant, no val la pena trobar un camí per tornar a començar.

Tanmateix, l'Evangeli ens revela que, precisament en les situacions de desengany i de dolor, justament quan experimentem atònits la violència del mal i la vergonya de la culpa, quan el riu de la nostra vida s'asseca a causa del pecat i del fracàs, quan nus de tot ens sembla que ja no ens queda res, precisament allà és quan el Senyor surt a la nostra trobada i camina amb nosaltres. (...)

Un missatge d'esperança del pare Caffarel a tots els matrimonis desunits

El primer que he de dir a les llars desunides és el següent: no us resigneu mai a la desunió. Cal no oblidar que contreure matrimoni és comprometre's a no deixar mai de desitjar i perseguir una unió total. Aquest compromís l'assumeixen dues persones, però després una no se n'allibera perquè l'altra el descuidi o ho negui. El gran defecte de tants cristians casats és que renuncien a treballar per la unió i accepten la divisió. També falten als seus compromisos els que treballen per aquesta unió sense creure-hi, sense desitjar-la realment...

L'harmonia conjugal no és un objecte de luxe o de confort, per la qual cosa els cònjuges no tenen dret a renunciar-hi. És necessària per a ells mateixos i per a molts altres. El seu desacord danyaria els altres tant com a si mateixos. En lloc de ser el gran mitjà de perfecció per a l'home i la dona, una llar en la qual s'installa la desunió es converteix en caldo de cultiu de tots els pecats capitals i, sovint, condueix a la fallida moral d'un o d'ambdós cònjuges. I així com un clima d'amor és condició primordial per al desenvolupament físic i moral dels fills, la desunió dels pares esquinça el nucli del seu ésser. La societat es ressent d'aquest fracàs de la llar; ja que no és una cèl·lula viva que irradia calor i llum, sinó un tumor que creix en detriment del cos social. Finalment, afegim que una llar trencada, en lloc de ser alabança a la glòria de l'Amor diví, és una nota desafinada en el concert de la creació².

Testimoni

Som la Berta Horta i l'Edgar Laura, membres dels Equips de la Mare de Déu a Pemba, capital de la província de Cabo Delgado, la més septentrional de Moçambic. Us explicarem com vam viure els atemptats terroristes a Cabo Delgado, al barri de Mocimboa da Praia.

² HENRI CAFFAREL, "Carta als matrimonis desunits", publicat a la revista *L'Anneau d'Or* – Numéro spécial *Amour et souffrance* 15-16 – maig - agost 1947.

A les 4 de la matinada del 23 de març de 2020 va començar l'atac, el segon, molt més agressiu i aterridor que un altre anterior: innombrables persones van ser decapitades. Un nombre ingent de persones va perdre la vida en aquests nous atemptats, moltes d'elles, amics nostres. Vam viure aquests atacs amb por, desorientats, sense saber què fer. Estàvem morts de por, amb la preocupació que cremessin les nostres llars. Temíem seriosament per les nostres vides. Enmig de totes aquestes massacres, i per protegir-nos, ens vam veure obligats a abandonar casa nostra i amagar-nos a la muntanya, entre els arbustos i la brossa que ens envoltava. El nostre barri, a l'entrada de la ciutat, està envoltat de molta vegetació i matolls, es diu Barri 30 de juliol. Vam començar a notar que molta gent corria, escapant d'arreu, també d'altres barris, igual que nosaltres i alguns dels nostres veïns que també fugíem a correuita per salvar la vida. Homes, dones, nens, gent gran, persones de totes les edats... fugien per por de ser massacrats i assassinats.

L'endemà, encara amagats, conscients del gran perill que corríem, vam haver de prendre la decisió de les nostres vides: no teníem més remei que tractar d'escapar del poble i trobar un lloc segur. Enmig de tanta angoixa, pànic i terror, donem gràcies a Déu perquè, malgrat la por, de l'ensurt i de tot el que vam passar, no va passar res de greu a la nostra família ni a les persones que hi havia amb nosaltres. Cada dia, a tota hora, donem gràcies al nostre bon Déu. Vam haver de deixar-ho tot enrere, tot el que havíem adquirit al llarg dels anys en què havíem treballat al nord. Només vam poder portar amb nosaltres alguns documents personals i la nostra roba, perquè els pocs cotxes que hi havia no tenien espai suficient per transportar res més que a altres fugitius com nosaltres. Així que vam haver de deixar enrere tot el que teníem.

Quan vam arribar a Pemba, gràcies a Déu i a la preciosa ajuda dels nostres estimats germans i germanes dels Equips de la Mare de Déu, vam poder continuar a poc a poc amb les nostres vides i superar tot el terror que havíem experimentat. A Pemba ens van acollir calorosament i ens van allotjar a casa de la meva sogra, els pares de la meva dona Berta. Vivíem en un espai exigü, però molt segurs. Gràcies a la inestimable ajuda dels nostres estimats germans i germanes equipistes vam aconseguir superar a poc a poc les dificultats i els traumes viscuts. El seu suport ha estat incondicional, fonamental. A l'Equip que ens va acollir, els consells, el que van compartir, la fraternitat i l'amistat que vam rebre van esdevenir una gran força per ajudar-nos a superar les dificultats que vam trobar i, a poc a poc, vam poder reconstruir i recuperar les nostres vides. Ho vam perdre tot i vam haver de començar de zero. No va ser gens fàcil. Donem gràcies al nostre bon Déu, perquè ja hem aconseguit que traslladin el meu lloc de treball a la ciutat de Pemba, on em trobo oficialment i definitivament. Tractant d'avançar a poc a poc, anem construint la nostra nova caseta per instal·lar-nos i tenir el nostre propi espai familiar. No hem tornat a Cabo Delgado des que vam arribar a Pemba. Confessem que tenim por: ni tan sols sabem si un dia hi tornarem. No volem ni imaginar-nos com estan les propietats que vam haver de deixar enrere, en quin estat es troben ara, fins i tot si encara existeixen... A poc a poc, amb la gràcia de Déu, amb l'ajuda de la nostra família i dels nostres germans dels Equips de la Mare de Déu, ens obrim pas i superem els traumes viscuts, reconstruint a poc a poc la nostra nova vida.

Berta i Edgar

Per orar junts

També avui, Senyor, ens acompanyeu en itineraris humans que tantes vegades s'assemblen al camí d'Emmaús.

També nosaltres tenim la impressió de vagar per senders foscos en què no sabem a què aferrar-nos. Com els deixebles, no sempre sentim la vostra presència en les nostres vides, patiments, decepcions i desànim.

Déu Pare nostre, sovint ens costa discernir els signes de la vostra presència al cor del món i de les nostres vides. Obriu els nostres cors a la vostra Paraula. Que la vostra presència ens faci més forts davant els dubtes i el desànim. Ajudeu-nos a descobrir que el vostre Fill camina amb nosaltres pel sender de vida, Ell que viu amb Vós i l'Esperit Sant, ara i sempre, pels segles dels segles. Amén.

Per a la sentada

En els moments difícils que poden sorgir en la nostra vida matrimonial, quina és la nostra relació amb Déu? Com els deixebles d'Emmaús, li donem l'esquena i fem un pas enrere en la nostra fe? Ens atrevim a expressar les nostres decepcions i fracassos en la confiança? Quins són els obstacles que poden ofegar aquesta confiança?

Durant el viatge que emprenem junts: deixem espai per expressar les nostres emocions i comunicar profundament les nostres experiències personals? Deixem espai per fer-ho amb els nostres fills? En quina mesura la nostra acollida i la nostra escolta estan marcades per un profund respecte de l'ésser de l'altre, criatura sagrada, creada a imatge de Déu i digna de tot valor i estima?

Per a la reunió d'equip

Quines serien les nostres falses imatges o percepcions de Déu? Com resulten un obstacle per a una veritable trobada personal amb el Crist viu que actua en els camins de les nostres vides?

Caminar junts, com a matrimoni i en família, no sempre és fàcil: "en calen dos per ballar un tango", tenint en compte que el tango és una dansa mística, que uneix els ballarins amb una barreja d'elegància i sensualitat. Quins serien els nostres gestos i actituds interiors cap a l'altre, especialment en els moments difícils de la nostra relació, que reflecteixin la nostra comunió més profunda i la nostra unió inseparable?

Oracions finals

- Per a la canonització del pare Caffarel
- Magnificat



SEGONA REUNIÓ: DINS DE LA HISTÒRIA

Introducció

En aquest capítol descobrim un Déu que no habita al cel, sinó un Déu que s'ha fet carn, que entra en la nostra història, recorrent delicadament els nostres camins sense imposar-se per revelar-nos el seu Rostre amorós, el seu Rostre de Pare.

A l'escolta de la Paraula de Déu

“Mentre conversaven i discutien, Jesús mateix se'ls va acostar i es posà a caminar amb ells, però els seus ulls eren incapaços de reconèixer-lo”. (Lc 24,15-16)

Som creació de Déu, fruit del seu Amor etern. Estem cridats a no passar-nos la vida a la terra instal·lats en el que és superficial, en la mediocritat, presos de la por, de la recerca de la riquesa mundana, del poder... Reconeixem, d'altra banda, que també som criatures limitades en el temps, en l'espai, pels nostres propis sentits... Mentre que el nostre Déu és Infinit, Immortal, que està fora del temps i de l'espai.

Un Déu etern es fa tan petit per venir a la nostra trobada

Per a la nostra immensa sorpresa, el nostre Déu tria fer-se petit; abraça la nostra humanitat, fent-se home. No cessa d'acostar-se i de recórrer els nostres camins. El seu únic objectiu és revelar-nos la seva Imatge, revelar-nos el seu Rostre, revelar-nos el seu Amor.

Tornem als nostres dos deixebles de tornada a casa. No sabem exactament qui eren. No formaven part del grup dels Dotze. Formaven part dels setanta-dos que Jesús havia enviat en missió? És possible, però l'Evangeli no ho confirma. En qualsevol cas, eren persones atentes al missatge del Senyor, però que el veien a la seva manera. Preparant la reunió anterior vam descobrir que pensaven que Jesús era el gran profeta esperat, el que alliberaria Israel. I ara, Jesús ressuscitat se'ls apareix de tal manera que els costa reconèixer-lo. Es tractava d'alguna cosa externa, d'un impediment en el seu aspecte físic? Però l'Evangeli ens diu que els "els seus ulls eren incapaços de reconèixer-lo". Seria un impediment intern, potser de la voluntat divina, potser una combinació de totes dues. Com si el Senyor no volgués que el reconeguessin immediatament, precisament per la seva falta de fe o, almenys perquè la seva idea del Messies no era correcta.

La fe ens obre els ulls

Reconèixer Jesús ressuscitat és davant de tot un acte de fe. Com reconèixer-lo, no com l'home que era en la seva antiga condició biològica, sinó com el Senyor, exaltat a la dreta del Pare i com aquell qui dona Vida? Què permet obrir els ulls?

A la majoria dels textos que segueixen a la resurrecció, se'ns diu que els deixebles arriben a reconèixer el Senyor en resposta a una paraula que se'ls dirigeix, la qual els permet reconèixer profundament qui és Jesús.

Durant un recés de comunitat, una jove monja africana va explicar: "El missioner que dirigia el recés va posar un ram de flors sobre una taula, flors molt comunes a la nostra regió. El sacerdot ens va preguntar: 'Què us semblen?'. Li vam dir que flors com aquelles es troben a gairebé tot arreu. Però ens va mostrar què boniques eren. Ens va ensenyar a mirar-les. I per fi vam veure aquelles flors, les vam reconèixer".

Potser passa el mateix amb la fe en Crist ressuscitat (aprofundirem en aquest aspecte quan preparem la cinquena reunió).

I nosaltres, avui

En temps de prova, confrontats als drames de la vida, abatuts pels esdeveniments que van en contra de les nostres expectatives, de les nostres aspiracions... també els nostres ulls poden ser incapaços de reconèixer-lo mentre se'ns acosta, i camina amb nosaltres. Perdem tota confiança. Aquest gran dia de la resurrecció va canviar la història, però ens costa veure com pot canviar la nostra.

A la llum de la seva resurrecció, com podem creure profundament en la seva Providència? Déu ens dona prou llum perquè puguem creure, i deixa prou ombra perquè creure continuï sent un acte lliure que cal fer, una elecció que cal viure. Alguns diuen que l'acte de fe és la condició de la fe operant. Per a alguns, la fe sembla un impuls espontani, feliç, radiant... per a d'altres, sembla més aviat un debat difícil, dolorós, que cal reobrir constantment. L'error és pensar que els primers tenen més fe. L'experiència de la foscor també forma part del misteri de la fe. A la Bíblia, les llàgrimes de la tarda s'alternen amb els crits d'alegria del matí (Salm 30,6). També ho veiem en la vida de Jesús: la glòria del Tabor i l'anihilament de Getsemaní. I el trobem en el testimoni dels místics, que experimenten tant les il·luminacions més fervoroses com les desolacions més esglaiadores.

La fe com a do i com a resposta

La bellesa de la fe, el seu miracle, consisteix en la seva condició de trobada entre la gràcia de Déu que l'atorga i la llibertat de l'ésser humà que l'ofereix. Una trobada terrenal i incompleta ara, celestial després, que ens deixarà veure al Pare. Una trobada que ens dona plenament en Jesús: per la seva Encarnació, ve a ajudar-nos a la terra, i per la seva Resurrecció, ens obre el cel.

I la nostra vida matrimonial

Els dos deixebles d'Emmaús conversaven entre si i es feien preguntes: superar les proves significa sovint, en primer lloc, cridar, plorar i rebellar-se.

El primer pas consisteix a admetre la derrota. Per superar la prova, primer cal cridar, plorar i rebellar-se, sense refer-se immediatament. Els salms estan plens d'aquests crits i llàgrimes: "Des de l'abisme et crido, Senyor". I la Bíblia ens permet viure aquesta rebellia, com assenyala Olivier Belleil (laic casat que, des que va redescobrir Crist, es va apassionar per compartir la fe que el sosté). No es tracta de blasfemar, sinó de dir què és intolerable. Job arriba a preguntar a Déu: "Vull dir a Déu: No em tractis com un culpable, fes-me entendre què tens contra mi" (Jb 10,2).

Denunciar la prova que ens colpeja, anomenar-la, veure el seu caràcter insuportable, és una mostra de realisme. "Cal ressorgir de la prova, però, per superar-la, cal començar per viure-la. No és negant la realitat com esquivem el seu cop" (Martin Steffens, filòsof cristià, Premi Humanista Cristià i Premi de Literatura Religiosa).

Quina actitud adoptar: resignar-se o consentir?

Consentir no significa en absolut resignar-se morbosament o ser complaents. El repte consisteix a obrir-se a tota la vida, aprendre a improvisar la melodia de la nostra felicitat a partir de les dissonàncies i no a pesar d'elles. Assumir la discapacitat d'un fill, acceptar

viure amb una espina clavada, pot portar tota una vida, amb alts i baixos. El camí no és lineal. Requereix un canvi interior.

Enmig de la prova, l'únic que depèn de tu és com l'assumeixes, com li fas front. Ens ajudarà a adonar-nos que, per consentir, hem de renunciar a certs comportaments, renunciar als "per què?" de la mort del marit, renunciar als "i si...": "si el meu fill / el meu marit seguís aquí"... Aquestes frases que no condueixen enlloc són autèntics verins perquè ens impedeixen avançar. Quan passes per alguna cosa, l'únic que depèn de tu és com ho afrontes: tantes vegades sense poder-ho comprendre. El que Déu ens demana en primer lloc és, precisament, que hi dipositem tota la nostra confiança, que creguem que aquesta prova té un sentit tot i que ignorem quin és, i que acceptem i ens abandonem totalment als braços del Pare. Això és una gràcia, fruit de l'oració, i sobretot de la intercessió dels altres.

Acceptar no significa estar ja dempeus: cal prendre's un temps de convalescència, suportar els dies grisos fins que la ferida cicatritzi. La saviesa popular diu: dona-li temps. Això requereix molta paciència, actes d'esperança, una obertura a l'existència, a la feina que la vida farà per a tu. Renéixer no consisteix a esborrar-ho tot i començar de zero, sinó a viure un nou començament, amb les nostres cicatrius que romanen com els estigmes de Jesús. Algunes ferides no arriben a esborrar-se.

El nostre matrimoni és un viatge de dos. En els moments difícils, parlem i ens fem preguntes... de vegades les nostres discussions acaben en retrets mutus. L'altre té la culpa, encara que no sigui del tot culpable. Ens convertim en estranys l'un per a l'altre. De vegades, el dolor és tan intens que cadascú es tanca en la seva pròpia bombolla, en un fred aïllament, en una solitud asfixiant.

El mateix Jesús es va acostar als dos deixebles, no bruscament, ni brutalment, ni per la força. Es va aproximar respectant els seus desitjos. Estava disposat a canviar de plans per trobar-se amb ells; va seguir els seus passos, sotmetent-se a la seva voluntat. Així és el nostre Déu, sempre disposat a humiliar-se. L'únic compte que treu és l'Amor. Un Amor que s'inclina per posar-se al nostre nivell, un Amor que retrocedeix i ens fa lloc. Un Amor que confia en nosaltres, que ens col·loca tan alt, que som creadors amb ell. Som tan bells als seus ulls que està desitjant fer-se Un amb nosaltres, unir-se a nosaltres i unir-nos amb Ell en una profunda comunió.

La imatge del nostre Déu ens ensenya a caminar junts

Contemplem aquesta imatge d'un Déu que es revela així. Podrem, com a companys, tenir aquesta mateixa mirada, aquesta mateixa actitud recíproca, en el camí de la nostra vida en comú? Podem tenir la mateixa compassió l'un per l'altre i viceversa?

En un moment en què ens ceguen la crueltat dels esdeveniments, la por i l'ansietat, podrem encendre junts el foc de la fe? Podrem ajudar-nos mútuament a fer de la nostra fe una decisió? Una fe que crida: "Senyor, ets amb nosaltres, encara que els nostres ulls no arribin a reconèixer-te, reconèixer el teu rostre, la teva voluntat, el sentit del que passa en les nostres vides... Confiem que acompanyes i guies els nostres passos. Fins i tot respectes la direcció que prenem, canvies els teus plans per a nosaltres, i ets capaç de transformar-ho tot per conduir-nos a la salvació de les nostres ànimes. Encara que els nostres ulls siguin incapaços de reconèixer-te, confiem que ens portes als teus braços. És sobretot en aquests moments de fragilitat quan resplendeix la força del teu Amor".

I el món en què vivim

Al nostre voltant sentirem discursos de desesperació sobre el món en què vivim. En un moment o altre, comencem a cridar juntament amb el profeta Habacuc: "Fins quan, Senyor, demanaré auxili i no m'escoltaràs, clamaré contra el violent i no em salvaràs? Per què em fas veure tanta injustícia? Per què et mires de lluny l'opressió, mentre jo he de presenciar destruccions i violències? Pertot esclaten processos i baralles" (Ha 1,2-3). I llavors arriba la resposta del Senyor en forma de promesa: "Aquell poble s'enorgulleix, però fracassarà, mentre que el just viurà per la seva fidelitat" (Ha 2,4). Una invitació perquè caminem en la fe.

Després de clamar amb el profeta, se'ns convida a obrir el nostre cor. Som conscients de la nostra debilitat i supliquem Crist Salvador: "Crec, però ajuda la meva poca fe" (Mc 9, 24). Ajudeu-nos a no desesperar, a veure més lluny i més alt que les aparences, a avançar cap a la llum. Crist no ens demana una fe gegantina, sinó una fe senzilla i modesta, com una petita llavor. És suficient per donar resposta a les nostres angoixes i a les del nostre món. Sí, n'hi ha prou per commoure i transformar la nostra humanitat, massa sovint a la deriva. És com una llumeta que és suficient per dissipar les tenebres i retornar l'esperança. Això és exactament el que subratlla el Papa en la seva encíclica *Lumen fidei*³, un magnífic text ple d'esperança. La fe, ensenya aquest document de l'Església, ens centra en Crist, la Llum del món, la nostra llum: "La llum de Crist brilla com en un mirall en el rostre dels cristians, i així es difon i arriba fins a nosaltres, de manera que també nosaltres puguem participar en aquesta visió i reflectir als altres la seva llum, igual que en la litúrgia la llum del ciri encén moltes espelmes. La fe es transmet, per tant, per contacte, de persona a persona, com una flama encén una altra flama. Els cristians, en la seva pobresa, planten una llavor tan fecunda, que esdevé un gran arbre que és capaç d'omplir el món de fruits" (LF 37).

Extracte del relat de la vocació del pare Caffarel

Això és perquè el març de 1923, fa exactament cinquanta anys, vaig prendre consciència de l'existència de Crist, de la vida de Crist, de l'amor de Crist i de la relació d'amor de Crist amb l'home en què consisteix la vida cristiana. En un instant Crist es va convertir en Algú per a mi. Vaig saber que l'estimava i que m'estimava, i que allò entre ell i jo era per a tota la vida. Allò va ser per a mi com la línia divisòria de les aigües.

Hi ha un abans d'aquell març de 1923 i un després d'aquell març de 1923.

Allò em va marcar. Va ser una experiència per sempre, en la vida i en la mort. I des d'aquell moment el meu únic desig ha estat dirigir la gent a aconseguir aquesta intimitat amb Crist, facilitar-los la Trobada, perquè això ha estat capital en la meva vida, m'ha comunicat l'alegria de viure, la gràcia de la vida, l'impuls vital.

Per això no puc desitjar per als altres res més que aquesta trobada amb Crist que viu, aquest descobriment que Déu és Amor.

Extracte de l'encíclica del papa Francesc *Lumen fidei*

Fe i família

52. En el camí d'Abraham cap a la ciutat futura, la Carta als Hebreus es refereix a una benedicció que es transmet de pares a fills (cf. He 11,20-21). El primer àmbit que la fe

³ PAPA FRANCESC, Encíclica *Lumen fidei*, 2013.

itlumina a la ciutat dels homes és la família. Penso sobretot en el matrimoni, com a unió estable d'un home i una dona: neix del seu amor, signe i presència de l'amor de Déu, del reconeixement i l'acceptació de la bondat de la diferenciació sexual, que permet als cònjuges d'unir-se en una sola carn (cf. Gn 2,24) i ser capaços d'engendrar una vida nova, manifestació de la bondat del Creador, de la seva saviesa i del seu disseny d'amor. Fundats en aquest amor, home i dona poden prometre's amor mutu amb un gest que compromet tota la vida i que recorda molts trets de la fe. Prometre un amor per sempre és possible quan es descobreix un pla que sobrepassa els propis projectes, que ens sosté i ens permet de lliurar totalment el nostre futur a la persona estimada (...).

53. En la família, la fe hi és present en totes les etapes de la vida, començant per la infantesa: els nens aprenen a fiar-se de l'amor dels seus pares. Per això, és important que els pares conreïn pràctiques comunes de fe en la família, que acompanyin el creixement en la fe dels fills. Sobretot els joves, que travessen una edat tan complexa, rica i important per a la fe, han de sentir la proximitat i l'atenció de la família i de la comunitat eclesial en el seu camí de creixement en la fe. Tots hem vist com, en les Jornades Mundials de la Joventut, els joves manifesten l'alegria de la fe, el compromís de viure una fe cada vegada més sòlida i generosa. Els joves aspiren a una vida gran. El trobament amb Crist, el fet de deixar-se aferrar i guiar pel seu amor, amplia l'horitzó de l'existència, li dona una esperança sòlida que no defrauda. La fe no és un refugi per a gent pusitlànime, sinó que eixampla la vida. Fa descobrir una gran crida, la vocació a l'amor, i assegura que aquest amor és digne de fe, que val la pena de posar-se a les seves mans, perquè està fundat en la fidelitat de Déu, més forta que totes les nostres febleses.

Força que conforta en el patiment

56. Sant Pau, escrivint als cristians de Corint sobre les seves tribulacions i sofriments, posa la seva fe en relació amb la predicació de l'Evangelí. Diu que així es compleix en ell el passatge de l'Esclat: «He cregut, i per això he parlat» (2Co 4,13). És una citació del Salm 116. L'Apòstol es refereix a una expressió en què el salmista exclama: «Tenia fe, fins quan vaig dir: "Que desgraciat que soc!"» (v. 10). Parlar de fe comporta sovint parlar també de proves doloroses, però precisament en aquestes sant Pau hi veu l'anunci més convincent de l'Evangelí, perquè en la feblesa i en el sofriment es fa manifest i palpable el poder de Déu que supera la nostra feblesa i el nostre sofriment. L'Apòstol mateix es troba en perill de mort, una mort que es convertirà en vida per als cristians (cf. 2Co 4,7- 12). En l'hora de la prova, la fe ens itlumina i, precisament enmig del sofriment i la feblesa, apareix clar que «no ens prediquem a nosaltres mateixos, sinó a Jesucrist com a Senyor» (2Co 4,5). El capítol 11 de la Carta als Hebreus acaba amb una referència a aquells qui han sofert per la fe (cf. He 11,35-38), entre els quals ocupa un lloc destacat Moisès, que ha assumit l'afront de Crist (cf. v. 26). El cristià sap que sempre hi haurà sofriment, però que li pot donar sentit, pot convertir-se en acte d'amor, de lliurament confiat en les mans de Déu, que no ens abandona, i, d'aquesta manera, pot constituir una etapa de creixement en la fe i en l'amor. Veient la unió de Crist amb el Pare, fins i tot en el moment de major sofriment en la creu (cf. Mc 15,34), el cristià aprèn a participar en la mateixa mirada de Crist. Fins i tot la mort queda itlumina i pot ser viscuda com l'última crida de la fe, l'últim «Surt de la teva terra», l'últim «Vine», pronunciat pel Pare, en les mans del qual ens posem amb la confiança que ens sostindrà àdhuc en el pas definitiu.

Testimoni

Era un dia qualsevol d'agost de 2022 i estàvem, com de costum, assistint com a matrimoni a una reunió social amb el nostre Equip, on solem resar un rosari, compartir menjar amb els nostres amics equipistes i ens unim en un diàleg alegre, que ens omple de goig en saber el que ha anat bé (i, de vegades, no tan bé) als nostres amics durant l'últim mes.

A la tarda vam arribar a casa i vam seguir la rutina fins a la nit. Quan vam entrar a l'habitació de la nostra neta (que vivia amb nosaltres des que va néixer), ens vam adonar que el seu cos estava sense vida. Era una princeseta, la nostra princeseta i durant cinc anys havia il·luminat les nostres vides amb tanta llum com només ho pot fer l'amor sobrenatural.

Un any abans...

El matrimoni responsable de la superregió Hispanoamèrica Sud ens va convidar a servir com a matrimoni responsable de la regió Sud de l'Equador. Sense esperar-ho, i sense merèixer-ho, vam ser cridats a un servei per al qual no ens sentíem preparats. Després d'un ràpid discerniment en comú vam dir SÍ, deixant tot en mans de Déu i esperant que ell guiés el nostre camí en aquella nova vocació de servei.

No enteníem per què ens havien escollit. No sabíem el que Déu ens reservava.

Aquella nova responsabilitat va trucar a la nostra porta quan feia 12 anys que érem al moviment, havent exercit algunes responsabilitats. El Moviment havia aconseguit millorar la nostra relació de parella i fer de Déu el tercer en la nostra unió; (...) *"un cordón de tres cabos no se rompe"*.(...)

Poc després de l'entrada del Moviment a les nostres vides, anàvem a missa tots els diumenges, l'Eucaristia era el nostre aliment dominical per a tota la setmana, fèiem oració personal i conjugal cada dia, participàvem en recessos anuals, estàvem sempre actius en el servei i en els apostolats del Moviment, havíem aconseguit comunicar a la nostra família i als nostres amics que bo és acostar-se a Déu, sentíem que ho estàvem aconseguint, sentíem que estàvem aconseguint aquesta sintonia amb Déu que no havíem merescut fins aleshores.

Però aquella nit, la nit en què la nostra princeseta va deixar inesperadament aquesta vida terrenal, ens vam preguntar: Què ha passat? Què hem fet malament? En què hem fallat?

No enteníem res, teníem moltes preguntes i molt poques respostes.

Com els deixebles d'Emmaús, estàvem, com a matrimoni, immensament desolats i desorientats. Ens sentíem vulnerables i fràgils.

Després de perdre la nostra princeseta era com tenir una ferida oberta sagnant. Necessitàvem l'amor, la cura i la compassió de la nostra família i amics, però sobretot necessitàvem l'amor, la cura i la compassió de Déu.

En els dies següents, entre tanta confusió i esperança, vam reprendre la nostra rutina. Vam caminar de la mà esperant el tan esperat consol.

I finalment va arribar.

Aquest dolor, si no haguéssim estat al Moviment, ens hauria devastat, ni més ni menys. Ens hauria destruït com a individus, com a matrimoni i, per tant, com a família. Però aquest

dolor acompanyat de Déu se'ns va fer suportable i ens va tornar més forts com a persones, com a matrimoni i com a família.

Serà que, als plans indiscutibles de Déu, el pas temporal de la nostra princeseta per la terra era un dels esdeveniments? Si és així, Déu ens hauria estat preparant per a això des d'aquests 12 anys dins dels Equips?

Avui, com a matrimoni, pensem que sí. Creiem que ens va preparar per a un esdeveniment tan difícil, com va preparar els nostres germans de l'Equip 22 per donar-nos consol físic i espiritual.

Per concloure, simplement volem dir que en les misterioses formes d'actuar que Déu té ens va fer saber que avui la nostra princesa gaudeix de la seva presència i també va voler que escrivíssim aquest testimoni de dolor i tristesa. Dolor i tristesa que Déu mateix va tornar en compassió i consol.

Lorena i Pepe Luna

Regió Sud de l'Equador

Per orar junts

Orem amb el papa Francesc per créixer en la *llum de la fe*.

Ens dirigim en oració a Maria, Mare de l'Església i Mare de la nostra fe.

Mare, ajudeu la nostra fe!

Obriu la nostra oïda a la Paraula, perquè reconeguem la veu de Déu i la seva crida.

Revifeu en nosaltres el desig de seguir els seus passos, sortint de la nostra terra i confiant en la seva promesa.

Ajudeu-nos a deixar-nos tocar pel seu amor, perquè puguem tocar-lo en la fe.

Ajudeu-nos a fiar-nos plenament d'Ell, a creure en el seu amor, sobretot en els moments de tribulació i de creu, quan la nostra fe és cridada a créixer i a madurar.

Sembreu en la nostra fe l'alegria del Ressuscitat.

Recordeu que qui creu no està mai sol.

Ensenyeu-nos a mirar amb els ulls de Jesús, perquè Ell sigui llum en el nostre camí.

I que aquesta llum de la fe creixi contínuament en nosaltres, fins que arribi el dia sense ocàs, que és el mateix Crist, el vostre Fill, Nostre Senyor.

Per a la sentada

Com em deixo inspirar per l'exemple de Nostre Senyor ressuscitat per saber acostar-me amb delicadesa al "jardí secret" del meu cònjuge? És a dir, acollir el seu ésser més profund en una actitud de respecte i compassió. Puc adonar-me que la seva presència en la meva vida és un regal del cel per explorar sense cessar?

Ens donem espai per rebre la fe com una gràcia? Com? De quines maneres concretes podem donar-nos suport els uns als altres per créixer en confiança?

Per a la reunió d'equip

Quins poden ser els obstacles que bloquegen o alenteixen el nostre camí de fe? Podem identificar-los i anomenar-los? Com podem donar-nos suport els uns als altres per comprendre millor aquest aspecte de la nostra humanitat sense deixar que aquestes coses dominin o dirigeixin les nostres vides?

Com donem testimoni de la nostra fe a les nostres famílies, les nostres relacions, la nostra vida diària, la nostra església? Ho fem parlant? Ho fem portant un estil de vida que interpel·li els altres? Podem compartir exemples vius, concrets, sobre aquest punt?

Oracions finals

- Per a la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

TERCERA REUNIÓ: CORS INTERPELLATS

Introducció

En aquest capítol descobrim la tendresa d'un Déu que es rebaixa per interpellar-nos i que s'apassiona per escoltar-nos. Les nostres experiències de derrota i patiment són tan precioses per a Ell que està disposat a buidar-se per rebre-les, contenir-les i transformar-les en experiències de vida.

A l'escolta de la Paraula de Déu

Ell els va dir: «Jesús els preguntà:

—Què és això que comenteu entre vosaltres tot caminant?

Ells es van aturar amb un posat trist, i un dels dos, que es deia Cleofàs, li respongué:

—Tu ets l'únic foraster dels que hi havia a Jerusalem que no saps el que hi ha passat aquests dies?». (Lc 24,17-19)

Ell, que va ser al centre del que havia passat! Va recórrer Galilea amb els seus deixebles, ensenyant i predicant la Bona Nova del Regne. Durant els tres anys del seu ministeri, Jesús no va deixar de revelar-nos el rostre d'un Déu misericordiós. Va ser rebutjat pels fariseus i els mestres de la llei. El seu poble no va poder comprendre el seu missatge, fins al punt que finalment va ser crucificat a la creu. Llavors, Aquell que va estar al centre de tots aquests esdeveniments; que coneix el cor dels homes; que coneix el significat del dolor i de la decepció; s'acosta als dos deixebles i els pregunta: Què és això que comenteu entre vosaltres tot caminant? Què ha passat?

Jesús intervé amb delicadesa, posant-se al seu lloc. Amb les preguntes que fa, els mou a reflexionar, potser a anar més enllà, a mirar més enllà dels esdeveniments. I quan s'hi acosta, quan intervé, usa els seus temps, ho fa a la seva manera. Ell coneix el moment oportú, sap com fer-ho.

Se'ls acosta sense imposar-se. Vol escoltar-los, entrar en el seu món interior, veure com perceben les coses. És pacient, alenteix el pas, camina al seu ritme.

Aquest text, amb tots els seus detalls, ens convida a unir-nos als deixebles en la seva marxa per descobrir i contemplar el camí de Jesús. Les nostres vides com a individus i com a matrimonis són una espècie de recorregut. Transitem pels senders de la vida i, amb els ulls de la fe, intentem veure Jesús que ens acompanya en els nostres camins. És ell qui pren la iniciativa d'acostar-se a nosaltres, fins i tot en els moments més dolorosos; és aquí, al cor de les nostres vides, per consolar-nos.

Un Déu de relació

Quan els nostres cors estan debilitats, agosarats i confusos, el nostre Déu espera que li parlem dels esdeveniments quotidians, del que ens preocupa, del que pesa en els nostres cors, del que ens inquieta personalment, en les nostres famílies, al nostre voltant, al món. Sovint ens diem: però Déu ho sap tot, per què parlar amb ell? I ens n'aïllem sense saber-ho. No ens adonem que el nostre Déu vol tenir una relació dinàmica amb nosaltres. El nostre Déu és un Déu de relació. Ell obre el diàleg (entra al jardí amb el desig de parlar amb Adam i Eva, els relats sobre Abraham ens presenten les trobades com una relació que es reactiva constantment a través de múltiples diàlegs). Un Déu de relació que conversa amb nosaltres com un amic. És molt diferent d'un déu Totpoderós o d'un eternament iracund, la còlera del

qual cal aplacar. És el que no apaga la metxa vacil·lant, el que surt a la trobada de l'ovella perduda, el que s'acosta a la samaritana i entaula amb ella tota una conversa.

I la relació amb el nostre Déu inclou un espai per a nosaltres. Ens ofereix l'espai per expressar-nos, per dirigir-nos-hi, sense obstacles. Existim per a Ell. Vol escoltar les nostres paraules, els nostres crits... Som preciosos als seus ulls.

Cleofàs va respondre: "Tu ets l'únic foraster...?". Aquesta és una de les actituds que podem tenir quan Déu intervé en les nostres vides: prendre'l com "un foraster" que no sap, aliè als esdeveniments de la nostra vida. L'allunyem de nosaltres, ens limitem a la nostra pròpia percepció del món que ens envolta. Ens resulta difícil veure els esdeveniments a través dels seus ulls (examinarem aquest aspecte de la nostra relació amb Déu a la cinquena reunió).

En camí cap a la confiança

La nostra vida és un itinerari cap a la plenitud de la confiança. I dir que confiar és fàcil vol dir estar als núvols. Tots vivim un continu combat espiritual per salvaguardar la nostra fe i la nostra confiança. La nostra vida espiritual ha estat i serà sempre un combat, perquè el mal ens envolta, està a l'aguait, de vegades fins i tot ens venç interiorment. Però això mai ha d'espantar-nos, perquè mai estem abandonats a la nostra sort, no som orfes. No som aquí, en aquesta vida atzarosa, perduts en el no-res. Som una criatura estimada, desitjada i salvada per la sang de l'Anyell. L'Anyell de Déu que es va entregar per amor per elevar-nos a la santedat. Així que no tinguem por al combat espiritual de cada dia, que acabarà sent font de creixement i camí de conversió.

Perseverança: cada dia té el seu mal

"Si tenim Déu amb nosaltres, qui tindrem en contra?" (Rm 8,31). Qualsevol que siguin les proves a les quals ens enfrontem, si lliurem el nostre cor i la nostra vida a Jesús, podem estar segurs que el mal acabarà perdent rostre. La nostra fe és, abans de tot, una trobada amb Jesús viu que camina amb nosaltres; no en un camí de Judea fa 2024 anys, sinó aquí i ara: avui. Quan siguem capaços de confiar en aquest Amor que ja està actuant en els nostres cors i en les nostres vides, sanarem.

El Senyor és el meu Pastor, no em manca res

El salm més conegut, el Salm de David (Salm 23-22), ens ofereix aquesta bella imatge del pastor que cuida les seves ovelles i les fa reposar en prats deliciosos... A diferència d'altres animals, les ovelles són fràgils: no es poden defensar amb les dents ni amb les urpes... no corren, no saben amagar-se ni enfilar els arbres per escapar del seu depredador. No poden trobar el menjar sense un pastor que les guïi. El nostre Pastor coneix la nostra fragilitat humana; coneix cadascuna de les seves ovelles pel seu nom. La bellesa d'aquest salm es veu accentuada per un petit detall. No diu: el Senyor és "un" o "el" pastor, sinó "el meu pastor", "em" fa descansar en prats deliciosos, "em" mena al repòs vora l'aigua, "em guia" per camins segurs per amor del seu nom... Aquest salm continua sent actual, es dirigeix a mi, a tu, a cadascun de nosaltres.

I cadascun de nosaltres, avui... cridat a la humilitat

Cal que experimentem la seva proximitat, que ens deixem tocar pel seu Amor. Aprenguem a conèixer-lo, a estimar-lo i a seguir-lo cada vegada de més a prop. Podem inspirar-nos en l'experiència de tants homes i dones que, un dia, van trobar Crist en el seu camí. Ell va

passar per la seva vida, la va il·luminar i la va transformar. Es van deixar conquerir i portar per Ell a alçades inaudites. Es van convertir en torxes vives d'amor perquè van trobar la mirada de l'Amor infinit fixada en ells. Milers i milers de sants i màrtirs, coneguts i desconeguts, que ho van sacrificar tot per Ell: diners, poder, amor humà... I aquest Amor continua creixent i envaint la humanitat al llarg dels segles.

Ser cristià no significa en absolut seguir una seqüència de mandats i prohibicions. Al contrari, ser cristià consisteix a trobar-se amb la persona de Jesús, que m'alimenta amb la seva paraula viva. La nostra tragèdia avui és que ens perdem aquesta trobada personal amb Jesús. No el coneixem perquè no l'hem contemplat a fons, amb amor. Cal seguir l'exemple dels Apòstols: van contemplar Crist fins al punt d'assemblar-se a Ell. No van fer cursos ni exàmens. Cridats per ell, el van seguir, van viure constantment al seu costat.

Déu està disposat a trobar-se amb tots, i té les seves maneres de fer-ho: l'oració, la contemplació, la meditació, la lectura de la Paraula, els sagraments, la Missa, la natura, les obres d'art, les icones. Estem disposats a trobar-lo també a les nostres reunions d'equip, a la sentada...?

Santa Teresa de Lisieux va escriure a la seva germana que batallava en la seva vida espiritual: "Intentes escalar la muntanya de la santedat, però Déu vol trobar-te al peu, a la vall fèrtil de la humilitat". El que el Senyor m'està cridant a comprendre és que no vol trobar-me en un món imaginari, en el jo de les xarxes socials on somric mostrant totes les dents, o en els meus somnis, sinó en la meua vida real de cada dia (el veritable jo). El seu amor no es guanya, es rep. No m'estima perquè soc bo, sinó perquè ell és Bo i Misericordiós. D'altra banda, puc perdre la meua fe quan deixo de tenir tracte freqüent amb Ell. La meua relació personal, com qualsevol vincle d'amistat, necessita alimentar-se amb el temps que passem junts. De vegades m'adono que no puc confiar només en les meves forces, sinó en una comunitat que m'anima i em recolza. I cadascun de nosaltres redescobreix la seva fe concertant una cita amb Déu i obrint-li el seu cor.

I la nostra vida matrimonial

La nostra relació conjugal es pot veure alterada per "contaminacions" que, gradualment i insidiosament, provoquen malentesos, frustracions i patiment. En última instància, amenacen i pertorben l'harmonia de la nostra relació. Explorar-les junts i reflexionar-hi pot guiar-nos per un camí de sanació.

- Ambient de tristesa o monotonia en la relació.
- Indiferència envers els problemes, les alegries, els interessos o el treball de l'altra persona.
- Compliments o mirades d'admiració poc freqüents al cònjuge.
- Silencis entre nosaltres, aïllament, períodes "freds" en la nostra relació.
- Menor freqüència d'atencions, amabilitat i tendresa entre nosaltres.
- Gelosia, sentiments d'inseguretat.
- Molèsties, retrets, ressentiments en la vida quotidiana.
- Manca de projectes o activitats conjuntes.

- Sensació que t'entenen millor els altres que el teu cònjuge.
- Crítiques, duresa, ironia, insinuacions, insults.
- Escapar contínuament, sol o en parella, amb: pantalles, alcohol, drogues, excessos en el treball, esport, compromisos, etc.

Però, sí que ens deixem inspirar per aquesta relació íntima amb Déu per construir la nostra relació de parella. La nostra relació, fundada en un amor profund, es teixeix i es nodreix en les petites atencions de la vida quotidiana. Podem aturar-nos a reflexionar sobre les diferents actituds que poden augmentar l'amor al nostre matrimoni i a la nostra família. Agrair al meu cònjuge un servei prestat, encara que sembli petit i normal, perdonar i demanar perdó, encara que es tracti d'una petita indelicadesa... Aquests són només alguns exemples, però la nostra vida està plena de molts d'altres. De fet, la gratitud, el perdó, l'oració conjugal, el diàleg sobre els nostres plans i les necessitats de l'altre... tot contribueix a alimentar la relació, a fer-la tendra i viva.

- **"Per favor"**: dir això engendra delicadesa i cortesia i evita una relació dominant/dominada.
- **"Gràcies"**: la gratitud alleuja la relació, valora la parella i demana un altre regal.
- **"Perdona"**: demanar perdó evita que la relació es vegi malmesa per vells rancors.
- **"Senyor"**: resar junts ens acostava, aclareix els xocs quotidians i harmonitza els desitjos.
- **"Per a nosaltres dos"**: prendre's un temps junts és essencial per trobar-se a un mateix i recuperar l'alè.
- **"Quines necessitats?"** Les necessitats de cadascú s'exploren constantment junts i es reajusten per trobar el just equilibri.
- **"Quins projectes?"** Poden ser projectes personals d'un o de l'altre, o projectes conjunts. Poder parlar i planificar el futur junts és una font de felicitat i satisfacció mútues.

El que comparteix amb nosaltres el pare Caffarel

Quantes vegades s'apaga l'amor entre els cònjuges, l'afecte entre els pares, precisament perquè descuidem nodrir-lo i aprofundir-lo. Els nostres amors humans requereixen trobades, diàleg, moments de cor a cor. Això és vital. El mateix passa amb l'amor de Déu, que s'asseca dins l'ànima d'un cristià que no reserva cada dia un temps per a la trobada amb el seu Senyor, per al diàleg, per a la intimitat, és a dir, per a l'oració. Això no és menys vital. I quan algú replica: "I on vols que trobi temps per resar?" em deixa pensatiu... La qüestió és si és vital menjar, i la qüestió és si és vital resar.

La presència de Jesús que ens interpel·la

Reflexió d'Henri Nouwen al seu llibre *"Con el Corazón en ascuas: Meditaciones sobre la vida eucarística"*.

Al camí d'Emmaús, Jesús es va fer present a través de la seva paraula, i va ser aquesta presència la que va transformar la tristesa en alegria, el dol en dansa. Això és el que

succeeix a cada Eucaristia. Les paraules que es llegeixen i proclamen pretenen conduir-nos a la presència divina i transformar els nostres cors i les nostres ments. Sovint pensem en aquestes paraules com a exhortacions per canviar les nostres vides. Però el poder primordial d'aquestes paraules no resideix en la manera com les posem en pràctica després d'escollar-les, sinó en el poder diví de transformació que s'exerceix quan les escoltem⁴.

Testimoni

Pare: Al cap de cinc anys de casar-nos vam tenir el nostre segon fill, un nen al qual vam anomenar Yalal. A partir dels sis mesos vam descobrir que creixia lentament. El pediatre ens va advertir en la revisió periòdica que tenia un retard en el creixement i que, aparentment, era un nen normal, però el seu comportament i desenvolupament eren més lents que els d'un nen de sis mesos, i que havíem d'esperar fins que tingués 12 mesos per fer-li una ressonància magnètica.

Mare: El metge ens va aconsellar que iniciéssim les teràpies específiques que necessitaria al llarg de la seva vida: psicomotricitat, fisioteràpia, teràpia ocupacional i logopèdia... Quan en Yalal tenia nou mesos vam començar les sessions de teràpia psicomotriu. Quan va fer un any, li vam fer una ressonància magnètica cerebral, com estava previst.

Després del resultat d'aquesta radiografia vam quedar en estat de xoc. Tenia sentiments trobats: tristesa, ràbia -ràbia contra Déu-, ansietat, dubte. Tenia moltes preguntes i molts retrets personals: què he fet malament per tenir un fill en aquest estat? Vaig romandre sumida en un estat de frustració, de negació, durant un llarg període de la meua vida, i l'únic que podia fer amb en Yalal era acompanyar-lo als metges i als centres per als diferents tractaments. El metge ens deia que no hi havia res a fer, tret de sotmetre'l a aquests tractaments. A més, era difícil trobar metges competents i centres especialitzats a prop de casa. Amb el temps, vaig començar a preocupar-me per la meua filla gran, la Sophie, que estava creixent. Havia d'estar present a la seva vida, al col·legi, amb les seves amistats i a totes les seves aficions. De vegades era present i absent alhora, intentava estar amb ella en la mesura del possible, almenys mentalment.

El que també em va ajudar en aquesta etapa de la meua vida va ser el nostre compromís amb els Equips de la Mare de Déu. Durant el període en què vam descobrir la malaltia d'en Yalal, em va resultar difícil enfrontar-me al món. No li ho vaig dir a ningú, ni tan sols als meus companys d'equip. Em costava acceptar-ho davant del món, només perquè temia la seva mirada de llàstima, i sentia que la llàstima em destruiria. Tant és així que en una de les nostres reunions d'equip no volia parlar del tema, però de sobte em vaig trobar a gust i vaig obrir el meu cor al grup i els vaig parlar d'en Yalal i del seu estat.

La reacció dels membres del nostre equip de base va ser indescriptible. Ens van tenir en compte en les seves oracions, intercedint constantment per nosaltres, i ens van acompanyar fins que vam assolir un estat de tranquil·litat i alguns dies serens. Va ser una sensació bonica, i és una cosa de la qual m'agradaria donar testimoni perquè tothom sàpiga fins a quin punt els Equips de la Mare de Déu van ser i continuen sent part integrant de les nostres vides.

⁴ HENRI NOUWEN; *Con el corazón en ascuas: Meditaciones sobre la vida eucarística*. ST breve (2012). Text pres de la p. 49 de la traducció francesa.

Pare: Quan ens vam assabentar de la malaltia d'en Yalal, va ser un moment molt difícil per a nosaltres com a matrimoni i com a família. Personalment, com a pare, no puc amagar que vaig passar per les mateixes preguntes i sentiments que la meva dona: tristesa, frustració, decepció i ansietat... Em preguntava: en què ens hem equivocat perquè ens passi això? Com podem tenir cura d'en Yalal? Serà un nen més en el futur? Quines cures necessita? Qui ens ajudarà? Serem capaços d'ajudar-lo a créixer durant tota la seva vida? Sobretot això, perquè els metges ens deien que estaria així molt de temps. Em vaig adonar que la vida no era justa, i no sabíem d'on trauríem forces per seguir endavant. Sempre li deia a la meva dona: fem el que hàgim de fer, acompanyem-lo al tractament, cuidem-lo, estimem-lo tot el que puguem, creem un equilibri entre les cures que li donem a ell i els que donem a la nostra filla, i confiem en Déu per a tota la resta. Sens dubte, Déu ens ajudarà. Confiem en el Senyor perquè sempre és present al nostre costat.

Vaig haver d'ajudar la meva dona a superar la crisi per la qual estava passant; volíem tenir un tercer fill, però la dificultat de la situació no permetia a la meva dona pensar-hi ni a mi fer que ella s'obris. Més tard vam descobrir que, efectivament, el Senyor era present i caminava amb nosaltres sense sentir la seva presència. Estava obrant de forma extraordinària, donant-nos el suport i la força suficients per acceptar l'estat de salut i les cures mèdiques d'en Yalal. No oblidem les dificultats financeres que ens van acompanyar. El cost del tractament era elevat, però les coses es van resoldre com per art de màgia.

També ens vam adonar que quan un de nosaltres travessava un estat emocional o espiritual difícil, el cònjuge, amb l'ajuda del Senyor, seguia endavant, per la qual cosa sempre vam tenir pau i valor, de manera que vam poder continuar junts acompanyant en Yalal. Ho vam fer ahir, ho estem fent avui, i ho farem demà i *ad infinitum*. Tota la família ha estat posada a prova, però aquesta prova ens ha ensenyat a viure millor l'amor en la nostra família i ens ha fet adonar que l'amor incondicional és més important que el problema en si mateix. Cada vegada que estimem més, el do i l'alegria brillen als nostres cors per sempre.

Per orar junts

Salm 23(22)

Salm del recull de David.

El Senyor és el meu pastor:
no em manca res.
Em fa descansar en prats deliciosos,
em mena al repòs vora l'aigua,
i allí em retorna.

Em guia per camins segurs,
per amor del seu nom.
Ni que passi per la vall tenebrosa,
no tinc por de cap mal.

Perquè tu, Senyor, ets vora meu:
la teva vara i el teu bastó
em donen confiança.

Davant meu pares taula tu mateix,
i els adversaris ho veuen;
m'has ungit el cap amb perfums,
omples a vessar la meva copa.

N'estic cert, tota la vida m'acompanyen
la teva bondat i el teu amor.
I viuré anys i més anys
a la casa del Senyor.

Per a la sentada

Som conscients de la importància de mantenir i cuidar la qualitat de la nostra relació de parella? Quins són els passos concrets que volem donar cap a una major harmonia?

Com podem ajudar-nos mútuament a aprofundir la nostra relació amb Déu i donar-li un lloc més important en les nostres vides, les nostres decisions i les nostres orientacions?

Per a la reunió d'equip

Podem donar un testimoni, personal o com a matrimoni, d'una trobada personal amb el Senyor al llarg del camí de la nostra vida. Estem atents als signes de la seva presència i a la seva visita per venir a la nostra trobada?

A quin canvi(s) estem cridats com a resultat de la nostra trobada amb Ell? Quins són els fruits de la nostra conversió que estem disposats a compartir amb els altres?

Oracions finals

- Per a la canonització del pare Caffarel
- Magníficat



QUARTA REUNIÓ: CORS INSEGURS

Introducció

En aquest capítol explorem la incertesa i la confusió en el nostre camí de fe, en l'oració, en la nostra relació amb Déu, i descobrim un camí d'obertura a la seva misteriosa presència al cor de les nostres vides.

A l'escolta de la Paraula de Déu

Els preguntà:

—*Què hi ha passat?*

Li contestaren:

—*El cas de Jesús de Natzaret, un profeta poderós en obres i en paraules davant de Déu i de tot el poble: els nostres grans sacerdots i els altres dirigents el van entregar perquè el condemnessin a mort, i el van crucificar. Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel; però ara, amb tot això, ja som al tercer dia des que han passat aquestes coses. És cert que algunes dones del nostre grup ens han esverat: han anat de bon matí al sepulcre, no hi han trobat el seu cos i han tornat dient que fins havien tingut una visió d'àngels, els quals asseguraven que ell viu. Alguns dels qui són amb nosaltres han anat també al sepulcre i ho han trobat tot tal com les dones havien dit, però a ell no l'han vist pas. (Lc 24,19-24)*

Tornem al camí d'Emmaús per unir-nos amb els dos deixebles. Per descomptat, el nostre objectiu és viure una experiència espiritual que ens ajudi a créixer en la nostra fe, com a individus i com a matrimonis. Recorrem els camins de la nostra vida i de vegades tenim la impressió de caminar en el caos, o almenys de caminar en la incertesa. Amb tot el que portem al cor, a la família, a les nostres relacions... de vegades ens resulta difícil comprendre el sentit profund de què teixeix la nostra vida i la del món.

Fixem-nos en la forma com ensenya Jesús, que no és en absolut arbitrària. Després de prendre's el seu temps per conèixer els deixebles, per compartir els aspectes quotidians de la seva vida -el caminar-, ara li interessa introduir-los en una història. Reobre el diàleg i els dirigeix aquesta pregunta: "Què és això que comenteu entre vosaltres tot caminant?" Els convida a explicar el que ha succeït. Sembla que una cosa és viure els esdeveniments i una altra de molt diferent explicar-los. És com si Jesús els animés a ordenar els seus pensaments, a triar les seves paraules, a organitzar-les... I això és exactament el que van fer. Comencen a respondre-li. Què diuen? Què diuen de Jesús? Com s'impliquen en la història que expliquen? Podem triar algunes paraules:

Jesús de Natzaret: Es tracta d'una persona identificada, coneguda i ben situada a la història. Algú amb qui probablement van conèixer durant anys.

Un profeta poderós en obres i en paraules, davant de Déu i davant de tot el poble: Per això no el veien com a un home corrent, com els altres. Van ser testimonis de les seves ensenyaments, de les obres de les seves mans que van portar consol i curació interior a ànimes i cossos debilitats per mals i malalties diverses.

Els grans sacerdots i els altres dirigents: Aquí es fiquen de ple en la història; es tracta dels dirigents del seu poble... I expliquen tota la sòbria història de la Passió i la mort, sense detalls, però transmetent tot l'horror. Esperaven que Jesús alliberés Israel, trencant el jou

de l'ocupació, restaurant la seva sobirania. Un messies amb una perspectiva plenament humana. La seva decepció queda a l'altura de la seva antiga esperança.

Ja som al tercer dia des que han passat aquestes coses: Tres dies és el temps que triga la mort a fer efecte. Només després de tres dies es considerava que les persones estaven veritablement mortes. Aquesta referència sembla essencial per comprendre que, abans de l'alegria de la Pasqua, es troba el final que la mort significa als nostres ulls.

Els dos deixebles van donar el seu propi testimoni. Sense adonar-se'n, havien entrat en contacte amb aquell desconegut, perquè els havia fet una pregunta i estava disposat a escoltar-los. Les seves paraules van donar forma a la seva experiència emocional, a la seva frustració, a la seva incertesa, a la seva por profunda oculta després d'una gran decepció. I Jesús, el que coneix els secrets del cor (Salm 44,21), necessitava escoltar les seves paraules, la seva pròpia percepció de les coses, el seu sofriment, la seva amargor... No és estrany? Jesús ho sabia tot! Ell es trobava al centre de tots aquells esdeveniments, per la qual cosa quin sentit tenia interrogar-los sobre el que havia passat?

Un Déu que qüestiona

Quan escutem les Escriptures, ens adonem que Déu mateix sovint fa preguntes i més preguntes. Al Jardí de l'Edèn, Déu pregunta a Adam on és i què ha fet (Gn 3,9-11). Al desert, Déu pregunta a Moisès què té a la mà (Ex 4,2). Els Evangelis també ens mostren Jesús en diàleg constant amb homes i dones com nosaltres: mares, homes, malalts, vídues, cecs... S'interessa pel que ens preocupa i ens demana que parlem. Les seves preguntes poden portar-nos a un nou descobriment, tal vegada fins i tot a la realització dels nostres desitjos més profunds, el que realment volem.

Un Déu que s'ofereix

Jesús ens fa preguntes perquè puguem entrar en una relació amorosa amb ell. El seu objectiu no és pronunciar discursos moralistes, donar-nos una llei o uns principis. Quan ens parla diu poc, i mai per dir nimietats. Sap el preu de les paraules i és moderat. No se serveix de llargs discursos, sinó de paraules significatives i profundes. En escoltar-nos atentament, vol sens dubte conèixer-nos, però també desitja convidar-nos a entrar en una profunda comunió amb ell. Vol conèixer-nos i donar-se a conèixer. Es tracta, en efecte, d'una dinàmica relacional recíproca.

Un Déu que allibera

Quan Jesús pregunta als deixebles d'Emmaús, els dona la llibertat d'explicar la seva pròpia història, basada en la seva pròpia experiència i realitat. La història que expliquen es converteix en l'expressió del seu hàbitat interior, sentiments, desitjos, pors, esperances i somnis. Aquesta expressió del seu interior els permetrà obrir-se a allò que és nou, al més enllà, als horitzons de la Resurrecció. Parlar té un efecte alliberador. Posar paraules a les seves experiències pot calmar l'ansietat, restaurar l'ordre en la ment i crear un nou espai per acollir una nova llum.

Un Déu que crida

Jesús entaula un diàleg per entrar en comunicació. Reconeix el valor del seu interlocutor com a contrapart en la relació, en un clima de respecte a la seva dignitat de persona capaç

de rebre el do de l'esperança i d'assumir el seu paper de coprotagonista. Una crida a compartir el misteri de la Resurrecció.

Per descomptat, les preguntes de Jesús no pretenen obtenir informació. Déu és un Pare que utilitza el llenguatge per ensenyar en el context d'una relació. És com un professor que usa les preguntes per implicar els seus alumnes. Jesús ens fa preguntes per convidar-nos a reflexionar i guiar-nos cap a la veritat. Quan pregunta, no és perquè no sàpiga la resposta, sinó perquè vol que la sapiguem.

I nosaltres, avui: cridats a comunicar

De vegades em sento desorientat, els meus passos semblen incerts, ja no sé exactament on dipositar la meva confiança... Tinc la impressió de donar voltes en rodó, encallat en un carreró sense sortida, sense comprendre el sentit dels esdeveniments de la meua vida. La indecisió, la incertesa, la frustració i la por al futur són sentiments desagradables, una tempesta interior que expulsa la pau del meu cor. On puc refugiar-me? Com redescobrir l'alegria de viure?

I el Senyor coneix el meu cor vacil·lant. S'acosta a mi i em pregunta què em preocupa. El mateix que va fer amb els deixebles d'Emmaús. Estic disposat a escoltar-lo quan em fa una pregunta? Estic disposat a entrar en comunicació amb ell, a expressar-li lliurement, amb les meves pròpies paraules, el que em preocupa? Avui se'm dirigeix una nova invitació: em trobo al costat d'aquests dos deixebles i li explico la meua pròpia història. Li entrego la meua càrrega, confiant que caminarà al meu costat i m'escoltarà. Que avui em dirigeixi a Déu amb les paraules de David al Salm 139: " Senyor, has penetrat els meus secrets i em coneixes... descobreixes de lluny estant els meus propòsits... M'estrenys a banda i banda, has posat damunt meu la teua mà... On aniria lluny del teu esperit? On fugiria lluny de la teua mirada?".

Els que creuen en Jesús poden estar en pau malgrat les incerteses de la vida, perquè tenen la seguretat que el seu Pare estima els seus fills i s'ocupa de les seves necessitats (Mt 6,25-34). Podem confiar-li totes les nostres preocupacions amb reconeixement, sabent que Ell satisfarà les nostres necessitats i ens donarà pau (Fl 4,6.7). I la pau de Déu, que sobrepassa tot el que podem entendre, guardarà els vostres cors i els vostres pensaments en Jesucrist", ens diu l'apòstol Pau (v. 7). Dir que la pau de Déu sobrepassa tota entesa revela la nostra incapacitat per explicar-la, però també la possibilitat que l'experimentem, ja que aquesta pau custodia els nostres cors i les nostres ments. La nostra pau prové de la certesa que el Senyor ens estima i té a les seves mans la nostra vida. Només Ell pot donar-nos el consol que necessitem per calmar els nostres nervis, omplir-nos d'esperança i relaxar-nos fins i tot enmig de canvis i desafiaments. Estem disposats a embarcar-nos en aquesta aventura d'amor, a obrir-nos al cor d'Aquell que ens espera i ens estima des de l'eternitat? Estem disposats a renovar cada dia la nostra voluntat de dirigir-nos a Jesús com a un amic?

I la nostra vida matrimonial

Aprendre a comunicar-nos amb Déu ens ajuda a comunicar-nos millor amb el nostre cònjuge i la nostra família. La comunicació veritable i sincera és un fonament essencial en la vida d'una parella. És un art que s'adquireix amb el temps. Cal dir que comunicar-se és una tasca fàcil i que sorgeix de forma natural sense cap esforç ens sembla a molts una utopia, perquè en tota parella hi ha tensions. Comunicar-se mai està exempt de desafiaments, però no és impossible, perquè és un procés d'aprenentatge que es basa en

l'amor i la convicció. La felicitat comuna és un treball constant, que es construeix amb voluntat i dient la veritat. Comunicar-se en parella no és només parlar de fets, sinó de com un se sent en una situació concreta. Quan una parella es fa confidències, el diàleg els permet descobrir-se a si mateixos i a l'altre tal com són. I això reforça l'amor conjugal. A més, confiar les teves debilitats, pors i defectes, i saber que t'accepten i t'estimen malgrat tot, és una font de gran alegria per a la vida en comú. La comunicació genera la realització individual de cadascun dels cònjuges, així com la realització del seu matrimoni com a entitat que val la pena cuidar per avançar plenament cap a la santedat. Tots tenim una necessitat vital de viure en harmonia i en plena realització, i aquesta necessitat és molt més certa en l'àmbit del matrimoni i de la família.

Oració per revifar l'enamorament

Era el meu amic, el meu estimat. Avui, ell/ella és com el meu millor enemic. No és exactament la guerra, però tampoc la pau. Ell/ella sempre és aquí a curta distància, al menjador, a la taula, al llit. Les seves actituds, els seus tics, les seves paraules revelen per mil·lèsima vegada fins a quin punt m'exaspera. No entén que el que li sembla insignificant em treu de polleguera. Com puc dir-li-ho?

Vós podeu, Senyor, que habiteu al seu cor.

Alleugeu també el meu, perquè no puc esperar que canviï la situació. Mostreu-me quanta responsabilitat tinc en les meves dificultats per estimar el meu cònjuge. I si, en saber com superar l'amargor del meu cor, el meu amor per ell/ella creixés i s'enfortís?

Cal que conegui les expectatives del meu cònjuge si volem romandre units pel vincle del matrimoni.

Necessito mirar-lo amb confiança i no amb desconfiança, amb perdó i no amb recel, amb fe i no amb confusió.

Canvieu el meu cor i el del meu cònjuge perquè puguem assaborir la felicitat que ens heu promès.

Transformeu el meu cor perquè pugui acollir-lo de nou. Veniu i beneïu el meu cònjuge. Amén. (Font: Aleteia)

I el món en què vivim

En el moment d'escriure aquestes línies, les notícies no paren de parlar del mal que persisteix sota múltiples formes: violència, terrorisme, guerres, assassinats, destrucció, corrupció, violacions dels drets humans i menyspreu de les aspiracions legítimes: a Ucraïna, a Terra Santa, al Líban, a l'Argentina, al Sudan, a Haití, a Myanmar... i en molts altres racons del món que experimenten la decepció dels dos deixebles d'Emmaús: una decepció en veure la força del mal imperant, la mà de la mort que destrueix la vida. Fàcilment podem apartar la mirada, si som lluny, i dir-nos que no és assumpte nostre, i deixar-nos arrossegar així pel parany de la indiferència. O, si ens veiem afectats pel que succeeix al nostre voltant, podem deixar-nos caure en el parany del pessimisme i la depressió. El nostre món d'avui crida de dolor per tot arreu. Com podem revifar als nostres cors aquesta llum d'esperança que creix en la força de la Vida i de la Resurrecció? Podem creure profundament en la força misteriosa de l'Amor que pot portar consol, tendresa i empatia? Poden les nostres mans, els nostres ulls, les nostres paraules, els nostres

gestos... per humils que siguin, ser noves llavors de vida que ajudin a crear un món nou? Ens atrevim a obrir-nos a l'Esperança?

El que comparteix el pare Caffarel sobre la bellesa del matrimoni cristià

Déu diu: "Matrimoni cristià, ets el meu orgull i la meva esperança":

Déu diu: "Matrimoni cristià, ets el meu orgull i la meva esperança. Quan vaig crear el cel i la terra, i al cel els grans llumeners, vaig veure en les meves criatures vestigis de les meves perfeccions, i vaig pensar que això era bo. Quan vaig cobrir la terra amb el seu gran mantell de camps i boscos, vaig veure que era bo. Quan vaig crear els incomptables animals segons la seva espècie, vaig contemplar en aquests éssers vivents que puñlulen un reflex de la meva vida desbordant, i vaig comprovar que això era bo. De tota la meva creació va sorgir un gran himne solemne i joiós que celebrava la meva glòria i les meves perfeccions. I, tanmateix, enlloc vaig veure la imatge del que és la meva vida més secreta, més fervent. Així que vaig sentir la necessitat de revelar el millor de mi mateix: i aquesta va ser el meu major invent. Així que us vaig crear, parella humana, "a imatge i semblança meva", i vaig veure que això era molt bo. Enmig d'aquest univers, en què cada criatura exalta la meva glòria i celebra les meves perfeccions, havia sorgit per fi l'amor per revelar el meu Amor. Parella humana, la meva criatura amada, el meu testimoni privilegiat, comprens per què m'ets estimada entre totes les criatures, comprens la immensa esperança que poso en tu? Ets el portador de la meva reputació, de la meva glòria, ets el gran motiu d'esperança de l'univers... perquè ets Amor. Que així sigui".⁵

Extracte del llibre d'Henri Nouwen

Jesús, en escoltar-nos:

Quan els dos viatgers tornen a casa plorant la seva pèrdua, Jesús surt al seu encontre i camina amb ells, però els seus ulls són incapaços de reconèixer-lo. De sobte, ja no són dues, sinó tres les persones que caminen, i tot canvia. Els dos amics ja no caminen amb el cap, sinó que miren als ulls al desconegut que acaba d'unir-s'hi i els pregunta: "Què és això que comenteu entre vosaltres tot caminant?". Se sorprenden, agitats fins i tot: "Tu ets l'únic foraster dels que hi havia a Jerusalem que no saps el que hi ha passat aquests dies?". Llavors comencen a explicar aquesta llarga història; la d'una pèrdua, una història d'informacions misterioses sobre un sepulcre buit. Aquí almenys hi ha algú disposat a escoltar, algú disposat a sentir-los parlar de la seva desil·lusió, de la seva tristesa i de la seva confusió més absoluta. Res sembla tenir sentit. Però és millor explicar-ho a un desconegut que repetir-se el que un ja coneix.⁶

Testimoni

La nostra relació va començar amb una forta fe en Déu i el desig de seguir la seva voluntat. Com en qualsevol relació nova, vam trobar dificultats i vam afrontar molts reptes, sobretot quan ens vam traslladar a un nou país, lluny de la nostra família i amics. Vam intentar mantenir Déu en les nostres vides a través de les nostres oracions personals diàries i

⁵ HENRI CAFFAREL. Extracte de la conferència *Els Equips de la Mare de Déu davant l'ateisme*. Roma, 5 de maig de 1970. Accessible online (17/04/2024) a: <https://equiposens.org/descargar/a-las-fuentes-de-los-ENS>

⁶ HENRI NOUWEN; *Con el corazón en ascuas: Meditaciones sobre la vida eucarística*. ST breve (2012). Text pres de la p. 39 de la traducció francesa.

assistint regularment a missa cada setmana, però sentíem que Déu estava lluny i en silenci. També ens resultava difícil comunicar-nos entre nosaltres. Les nostres converses sinceres eren escasses, ja que estàvem ocupats i apressats per la nostra feina i les nostres responsabilitats diàries. Sentíem que ens estàvem distanciant i perdent la connexió que un cop vam tenir. Sentíem que Déu no era present a les nostres vides. Amb el temps, ens vam distanciar. Vam intentar diverses maneres de millorar la nostra comunicació, però l'entossudiment i la falta d'escolta ens ho van impedir. La incertesa i la confusió en el nostre camí de fe van fer que la nostra relació amb Déu fos freda i distant.

La nostra trobada amb els EMD

El Senyor, en la seva misericòrdia i providència, va posar els EMD en el nostre camí. Ens vam unir als equips amb l'esperança de trobar suport i orientació per al nostre matrimoni i la nostra vida espiritual. No esperàvem el canvi positiu que Déu havia preparat per a nosaltres. A través d'aquests equips, vam aprendre a practicar la "sentada", un moment mensual en què compartim els nostres pensaments, sentiments, alegries, penes i problemes. També aprenem a orar junts, a llegir la paraula de Déu i a buscar la seva voluntat. Ens va costar un temps obrir-nos i permetre que el nostre cònjuge entrés en els nostres pensaments. Al principi dubtàvem, però quan recordàvem que Jesús estava amb nosaltres, estàvem més disposats a escoltar, a compartir i a entendre'ns millor. En seguir els passos de la "sentada", vam notar un canvi positiu en la nostra relació. Ens vam tornar més atents a l'hora d'escoltar, comprendre i apreciar l'altre. Ens vam adonar que l'amor no és només un sentiment, sinó una elecció i un comportament. Vam descobrir la bellesa i el poder del secret de la reconciliació, la gràcia i la pau que aporta a la nostra relació. Ens moríem de ganes d'asseure'ns a parlar per saber-ne més. L'amor seguia existint, però no era suficient. La "sentada" era necessària per transformar l'amor de sentiment a comportament.

Hem crescut en fe i amor

Sobretot, sentim realment la presència contínua de Déu en les nostres vides. Ens vam adonar que continuava portant-nos de la mà durant tot el camí, però estàvem tan preocupats per moltes coses que no podíem escoltar-lo ni reconèixer-lo. Estàvem tan dispersos i sords que no podíem escoltar la seva veu entre nosaltres ni reconèixer-lo, com els deixebles d'Emmaús. Déu ens parlava sempre de diferents maneres, però no li reconeixíem. Era ell qui ens ajudava i ens guiava en les nostres decisions i en el nostre camí per la vida. El Senyor sempre està esperant-nos a la porta, i nosaltres hem d'obrir-lo perquè entri i regni a les nostres vides.

Vam aprendre a confiar en Déu i a recolzar-nos més en Ell, a confiar-li els nostres problemes i preocupacions. Vam experimentar el seu amor i la seva gràcia tangiblement, i ens sentim a prop d'Ell i dels altres. Descobrim com obrir-nos a la seva misteriosa presència al cor de les nostres vides. Ara estem convençuts que Déu està sempre amb nosaltres i que té un pla i un disseny per al nostre matrimoni.

Per orar junts la Pregària de l'abandonament de Sant Carles de Foucauld

Pare, em poso a les vostres mans.
Feu de mi el que Vós vulgueu.
Sigui el que sigui, us en dono gràcies.
Estic disposat a tot.

Ho accepto tot,
amb la condició que es compleixi la vostra voluntat
en mi i en totes les criatures.

No desitjo res més, Pare.

Us encomano la meva ànima,
us la dono amb tot l'amor que soc capaç,
perquè us estimo i necessito donar-me,
posar-me a les vostres mans sense límits,
amb infinita confiança,
perquè Vós sou el meu Pare.

Per a la sentada

Com cultivem la comunicació en la nostra vida quotidiana? Som conscients i estem atents als seus beneficis o a les conseqüències de la seva absència?

Quan em comunico amb el meu cònjuge, em revelo i em dono a conèixer. Podem compartir experiències en aquest àmbit? Quin paper ha exercit l'escolta atenta en aquestes experiències?

Per a la reunió d'equip

Ens comuniquem bé com a equipistes? Deixem prou espai per a l'escolta i el respecte mutu?

Cadascun de nosaltres pot passar per una experiència d'incertesa en la seva vida (individualment o com a matrimoni). De quina manera estem disposats a donar-nos suport mútuament? Ho fem per viure en profunditat l'esperit de família i de fraternitat?

Oracions finals

- Per a la canonització del pare Caffarel
- Magnificat



CINQUENA REUNIÓ: CORS OBERTS A LA PARAULA DE DÉU

Introducció

En aquest capítol descobrim un Déu que es revela a través de les Escriptures. Se'ns anima a comprometre'ns en l'escolta de la seva Paraula que ens ajuda a conèixer-lo en la seva Veritat i en la seva Essència, que són l'Amor.

A l'escolta de la Paraula de Déu

Aleshores Jesús els digué:

—Feixucs d'enteniment i de cor per a creure tot el que havien anunciat els profetes! No calia que el Messies patís tot això abans d'entrar a la seva glòria?

Llavors, començant pels llibres de Moisès i continuant pels de tots els profetes, els va explicar tots els passatges de les Escriptures que es refereixen a ell. (Lc 24,25-27)

Durant anys Jesús es va topar amb gent que no comprenia qui era. Però això mai el va acovardir. Va continuar esforçant-se, amb un cor inflammat d'amor per tots, per la salvació de tota la humanitat. Les seves paraules no eren teologia adornada, sinó que s'expressava amb llenguatge senzill, de vegades amb imatges i exemples de la vida quotidiana. Volia que el seu missatge calés directament al cor. I, tanmateix, es troba novament confrontat a aquests dos deixebles que semblen no haver escoltat res, no haver entès res de tot el que havia compartit i anunciat... amb prou feines l'escàndol de l'anunci de la seva ineludible Passió.

Per a Jesús, tot va succeir com li va ocórrer a Moisès en enfrontar-se als egipcis de cor obstinat. El mateix Jesús ho expressa bé a Mateu 13,10-17: "Els deixebles s'acostaren i li van preguntar:

—Per què els parles en paràboles?

Ell els respongué:

—A vosaltres, us és donat de conèixer els misteris del Regne del cel, però no a ells. Perquè al qui té, li donaran encara més, i en tindrà a vessar, mentre que al qui no té, li prendran fins allò que li queda. Per això els parlo en paràboles, perquè miren però no hi veuen, escolten però no hi senten ni comprenen. Així es compleix en ells aquella profecia d'Isaïes que diu:

Escoltareu, però no comprendreu;

mirareu, però no hi veureu.

S'ha fet insensible, el cor d'aquest poble,

s'han tapat les orelles,

han tancat els ulls,

no fos cas que els seus ulls hi veiessin,

les seves orelles hi sentissin,

el seu cor compregués

i es convertissin.

I jo els guariria!

Feliços, en canvi, els vostres ulls, perquè hi veuen, i les vostres orelles, perquè hi senten! En veritat us dic que molts profetes i justos van desitjar veure el que vosaltres veieu, però no ho veieren, i sentir el que vosaltres sentiu, però no ho sentiren".

Feixucs d'enteniment i de cor!

Expressen aquestes paraules de Jesús un retret, una crítica...? O més aviat una invitació a reconèixer les nostres limitacions humanes, la nostra miopia i la nostra incapacitat per percebre i comprendre el pla de Déu per nosaltres mateixos, a través de la nostra lògica purament humana. Una invitació a reconèixer que no és a través dels nostres pensaments i raonaments com comprendrem la Saviesa del nostre Pare i Creador, sinó a través d'una obertura del cor a les explicacions de Jesús.

Els va explicar...

És Jesús ressuscitat, que ha vençut les tenebres de la mort, qui els explica les Escriptures. I aquesta vegada, rebran el do de la intel·ligència per comprendre... Una mica més tard, a Lluc, Jesús es va presentar enmig dels seus deixebles i els va mostrar les mans i els peus perquè encara no podien creure-ho... Menja davant d'ells, després els explica tot el que està escrit sobre ell i els revela el sentit del Misteri Pasqual. I Lluc afegeix: "Llavors els va explicar tots els passatges de les Escriptures". I l'Evangeli segons Lluc acaba amb una promesa als deixebles: "Quedeu-vos a la ciutat fins que sigueu revestits de la força que us vindrà de dalt".

Temps d'acollir el do de l'Esperit Sant

És gairebé impossible que entrem en la lògica de Déu i compreguem en profunditat la Sagrada Escriptura sense el do de l'Esperit Sant. Aquest Esperit ens va ser infós per la Resurrecció de Nostre Senyor, i només ell és capaç d'obrir-nos els tresors de la Paraula, perquè siguem anunciadors d'aquesta riquesa inesgotable al món. "Qui, doncs, és capaç de comprendre tota la riquesa d'una sola paraula teva, Senyor? El que comprenem és molt menys del que deixem, com succeeix amb assedegats que beuen d'un brollador. Les perspectives de la teva paraula són moltes, com ho són les orientacions dels qui l'estudien. El Senyor ha acolorit la seva paraula amb moltes bel·leses, perquè cadascun dels que l'escruten pugui contemplar allò que estima. I en la seva paraula ha amagat tots els tresors, perquè cadascú trobi riquesa en el que medita" (Sant Efraïm).

El paper de l'Esperit Sant en la nostra comprensió cada vegada més profunda de la Paraula

Sense l'acció de l'Esperit Sant, correm el risc de quedar-nos tancats en el mateix text. Estem cridats a descobrir l'aspecte inspirat, dinàmic i espiritual de tot text sagrat. Com ens recorda l'Apòstol, "la lletra mata, però l'Esperit dona vida" (2Co 3,6). Així, l'Esperit Sant transforma l'Escriptura en paraula viva de Déu, viscuda i transmesa en la fe del seu poble sant.

L'Esperit Sant actua en els qui escolten la Paraula de Déu. És cert és que, amb Jesucrist, la revelació de Déu va assolir el seu compliment i la seva plenitud, però el que és encara més meravellós és que l'Esperit Sant prossegueix la seva acció a través de la vida de cadascun de nosaltres. Abans de convertir-se en un text escrit, la Paraula de Déu va ser transmesa oralment i mantinguda viva per la fe d'un poble que la reconeixia com la seva pròpia història. Així doncs, la nostra fe es basa en una Paraula viva i no en un simple relat o en un simple llibre.

I nosaltres, avui

La història de Déu amb el seu poble continua. Des de l'Antic Testament, que narra l'itinerari del poble de Déu, fins al Nou Testament, que revela la persona de Jesús com a Germà, Fill únic del Pare i Salvador, com puc formar part d'aquesta història? Com acullo personalment la Paraula de Déu en la meua vida? No hem d'oblidar l'ensenyament que ve del llibre de l'Apocalipsi, que diu del Senyor que és a la porta i truca; que, si algú escolta la seva veu i obre la porta, entrarà a casa seva i soparà amb ell/ella (Ap 3,20). Crist Jesús, a través de la Sagrada Escripura, truca a la nostra porta; si escoltem i obrim la porta de la nostra ment i del nostre cor, llavors ell entrarà en la nostra vida i viurà amb nosaltres.

Sant Carles de Foucauld és famós per la passió que sentia pel seu estimat Jesús de Natzaret. Passava hores llegint la Bíblia i meditant. En una de les seves cartes al seu amic Louis Massignon, deia: "Llegir i rellegir l'Evangeli ha de ser com la gota que cau sobre una llosa dia rere dia, i que acaba deixant la seva empremta. La relectura regular i repetida de l'Evangeli ens marca amb l'esperit de l'Evangeli".

Una paraula per al futur... també per a avui

Com sabem, els textos sagrats tenen una funció profètica; parlen del futur, per exemple, evocant el Regne que vindrà en la plenitud dels temps, però no només això. La paraula de Déu es dirigeix a nosaltres ara, en el present. Es refereix a l'avui dels que s'alimenten d'aquesta paraula.

La Paraula de Déu és dolcíssima

Ens porta alegria interior i consol. Assaborir la tendresa i l'amor d'un Déu-Pare que s'apassiona per vincular-se amb nosaltres en una amistat única i en una relació íntima. Aquesta és la font profunda de la nostra alegria. I en els moments de prova, adonar-nos que no hem estat abandonats, sinó portats, sostinguts, enfortits... misteriosament salvats.

La Paraula de Déu també conté amargor

Quan ens adonem de com de difícil ens resulta viure la Paraula de manera coherent. I fins i tot a vegades la rebutgem pensant que no serveix per donar sentit a la nostra vida.

La Paraula de Déu ens desafia

Ens provoca sobretot quan afecta la caritat. La Paraula de Déu ens recorda constantment l'amor misericordiós del Pare, que demana als seus fills viure en la caritat. Imitar Jesús en la seva compassió, en la seva mirada amorosa, en tota la seva vida, que és expressió plena i perfecta d'un amor diví que s'ofereix a TOTS sense reserves. Un dels grans desafiaments per a la nostra vida avui és escoltar les Sagrades Escripures i deixar que ens transformin per practicar la misericòrdia. Rebre aquesta Paraula com una crida permanent perquè tots sortim de l'individualisme (que condueix a l'esterilitat) cap al compartir i la solidaritat.

I la nostra vida matrimonial: de la intimitat de dos a la intimitat juntament amb Déu

Conèixer millor Jesús és fruit de la voluntat de familiaritzar-nos amb la seva paraula, d'escoltar-lo una vegada i una altra. És com voler saciar-se d'una font infinita i abundantíssima. En la intimitat de la nostra relació amb ell, a través de l'oració i la meditació de les Sagrades Escripures, Jesús es dona a conèixer i revela el rostre del seu Pare, el nostre Pare. Llegir, aprofundir i reviuire la Paraula, inspirar-se en les lectures

espirituals i en els testimonis dels sants, aprendre l'oració meditativa, la Lectio Divina... són formes de fer-nos agradar la dolçor i la inspiració de la Paraula. Dedicar algun temps, com fa un enamorat amb la seva estimada, a descansar amb la Paraula per acollir-la "no com a paraula humana, sinó com allò que és en realitat, paraula de Déu" (1 Te 2,13).

Com a matrimonis, som conscients de la importància dels temps que passem junts. Estar junts és el que ens uneix. Viure junts és diferent d'ajuntar-nos. Fer coses junts no és el mateix que cadascú assumeixi els seus deures i obligacions per separat. Recalquem que cal cultivar la nostra intimitat de parella, a mantenir la intimitat sexual, a jugar i reviure junts... coses que són molt boniques i font d'alegria per a tots dos. Però hem pensat alguna vegada en com consolidar la nostra intimitat espiritual? El nostre compromís amb els Equips de la Mare de Déu ens convida a adoptar un punt concret d'esforç que és l'escolta de la Paraula de Déu, que consisteix a llegir cada dia un passatge de la Bíblia, especialment dels Evangelis, en un clima de calma i silenci, acollint aquesta paraula com a vinguda de Déu.

Obrir la Bíblia junts és una forma de fomentar el diàleg, la reflexió i l'enriquiment espiritual del nostre matrimoni. Pot ser una aventura, una oportunitat, una experiència per créixer junts i encara més per renovar-nos en el nostre amor mutu i en l'amor de Déu. Aprofundir en la nostra intimitat espiritual ens uneix més i tindrà un impacte extraordinari en el sentiment d'unitat de la parella i en la satisfacció dins del matrimoni.

Llegir junts la Paraula de Déu pot fins i tot donar-nos un espai per parlar, reflexionar i aprendre a reviure junts. Potser fins i tot ens sorprenguem en descobrir que podem redescobrir-nos a nosaltres mateixos a la llum de la Paraula de Déu. És sorprenent com la Paraula de Déu pot arribar en el moment just, fins i tot quan seguim un pla de lectura. L'Esperit Sant sempre s'assegura que llegim el passatge adequat en el moment oportú.

"La Paraula de Déu és font de vida i espiritualitat per a la família", afirma el Papa Francesc en la seva exhortació *Amoris Lætitia (L'alegria de l'amor)*. "La Paraula de Déu no és només una bona notícia per a la vida privada de les persones, sinó també un criteri de discerniment i una llum per discernir els diversos desafiaments als quals s'enfronten els cònjuges i les famílies" (AL 227).

Recordem que llegir junts la Bíblia no és una cursa a contrarellotge (podríem llegir-la junts una o dues vegades per setmana si resulta difícil fer-ho cada dia) ni una competició (per veure qui coneix o entén millor tal o tal altre passatge). Es tracta simplement de compartir els nostres pensaments/sentiments/preguntes... i posar-nos junts sota la mirada d'Aquell que beneirà els nostres esforços i respondrà a les aspiracions de les nostres ànimes.

I el món en què vivim

Si observem el món que ens envolta i obrim les nostres oïdes a les seves paraules, què veiem? Què sentirem? Certament, ens trobem submergits en el seu soroll, en el seu caos. Què ens diu avui el món?

- Has de ser una gran estrella... altrament ningú es fixarà en tu.
- Has d'acumular riquesa, diners en el teu compte bancari... altrament no tens garanties de sobreviure.
- Has d'esclafar els altres per tirar endavant... o ells t'aixafaran a tu.

- Acumula tot el que puguis de tot... o et quedaràs a la misèria.
- Guarda't dels altres... o et traïran.

I moltes altres paraules que no sembren més que por, ansietat, odi i desconfiança als nostres cors. Paraules que, sigil·losament, penetren en nosaltres i ens torben. Paraules que arrelen tant en el nostre inconscient que ens arpleguen la pau interior, l'alegria del cor, la presència d'esperit, enfonsant-nos en un profund buit, en el caos.

A aquestes dures paraules del món s'hi oposa la suau Paraula de Déu:

- Ets el meu estimat... a tu t'he donat la meua vida.
- Ets el meu fill, tan preciós per a mi... Obro els meus braços de bat a bat per acollir-te.
- Confio en tu... ves i canvia el món.
- No tinguis por de res... jo et protegiré.
- T'estimo... i tot el que vull és rebre el teu amor.

A quines paraules vols fer atenció: a les del món o a les de Déu?

El que comparteix el pare Caffarel sobre l'escolta de la Paraula de Déu

L'escolta de la Paraula de Déu és la segona orientació general que us proposo. L'ascesi, en el sentit de caminar cap a la santedat, exigeix una recerca activa i perseverant de Déu, particularment a través de l'estudi de les Escripures. No obstant això, aquest estudi té massa poc lloc en la vida personal dels esposos, en la vida de la llar, en la vida de l'equip. A partir d'ara, hem d'emprendre-ho molt més deliberadament. Llavors veurem els miracles que obra la paraula de Déu, perquè és creadora: dona vida als que s'obren a la seva virtut, porta l'alegria a la llar. (*Les Équipes Notre-Dame. Essor et mission des couples chrétiens*)

A les seves cartes sobre l'oració, el pare Caffarel insisteix molt en l'escolta de la Paraula de Déu. Ens diu: "Sí, Déu parla. Déu parla a l'ésser humà de moltes maneres".

Defineix així l'escolta: "L'escolta no és només una qüestió d'intel·ligència. És tot el nostre ésser, ànima i cor, intel·ligència i cor, imaginació, memòria i voluntat, el que ha d'estar atent a la paraula de Crist, obrir-se a ella, cedir-li el pas, deixar-se trobar per ella, envair per ella, aduir-se de nosaltres, prestar-li el nostre suport sense reserves". (*Quaderns sobre l'oració*).

I afegeix: "Per oir, potser hauríem de començar per escoltar".

El que comparteix el papa Francesc sobre el lloc de la Paraula de Déu en la nostra vida

Extractes de l'homilia del Papa a la Missa del "Diumenge de la Paraula de Déu", 21 de gener de 2024, a la Basílica de Sant Pere:

(...) La Paraula, per tant, *ens atrau cap a Déu i ens envia cap als altres*. Ens atrau cap a Déu i ens envia cap als altres, aquest és el seu dinamisme. No ens deixa tancats en nosaltres mateixos, sinó que dilata el cor, fa canviar de ruta, trastoca els hàbits, obre escenaris nous i desvetlla horitzons insospitats. (...)

No podem prescindir de la Paraula de Déu, de la seva dolça fermesa que, com un diàleg, commou el cor, s'imprimeix en l'ànima i la renova amb la pau de Jesús que ens fa preocupar pels altres. Si mirem els amics de Déu, els testimonis de l'Evangeli en la història, als sants, veiem que per a tots la Paraula ha estat decisiva. Pensem en el primer monjo, sant Antoni, que, impressionat per un passatge de l'Evangeli quan era a missa, ho va deixar tot pel Senyor; pensem en sant Agustí, la vida del qual va donar un tomb quan una paraula divina li va sanar el cor; pensem en santa Teresa del Nen Jesús, que va descobrir la seva vocació llegint les cartes de sant Pau. I penso en el sant de qui porto el nom, Francesc d'Assís, qui, després d'haver resat, va llegir a l'Evangeli que Jesús envia als deixebles a predicar i llavors va exclamar: «Això és el que jo vull, això és el que jo busco, això és el que en el més íntim del cor anhele posar en pràctica» (Tomás Celano, "*Vida primera de San Francisco*", 22). Són vides transformades per la Paraula de vida, per la Paraula del Senyor.

Però em pregunto: per què per a molts de nosaltres no succeeix el mateix? Moltes vegades escoltem la Paraula de Déu, ens entra per una orella i ens surt per l'altra, Per què? Tal vegada perquè, com ens mostren aquests testimonis, cal no ser "sords" a la Paraula. És el risc que correm, ja que, confosos per milers de paraules, no donem importància a la Paraula de Déu, l'oïm, però no l'escoltem; l'escoltem, però no la custodiem; la custodiem, però no ens deixem provocar per ella per canviar; la llegim, però no la fem oració, en canvi «ha d'acompanyar l'oració a la lectura de la Sagrada Escripura perquè s'estableixi diàleg entre Déu i l'home» (...)

(...) Tornem a les fonts per oferir al món l'aigua viva que no arriba a trobar; i, mentre la societat i les xarxes socials accentuen la violència de les paraules, aferrem-nos a la mansuetud de la Paraula de Déu que salva, que és dolça, que no fa soroll, que entra al cor.

I finalment, fem-nos una pregunta. Quin lloc reservo jo a la Paraula de Déu al lloc on visc? Allà hi haurà llibres, diaris, televisors, telèfons, però on és la Bíblia? A la meva habitació tinc l'Evangeli a l'abast de la mà? El llegeixo cada dia per orientar-me en el camí de la vida? Tinc a la bossa de mà un petit exemplar de l'Evangeli per llegir-lo? Moltes vegades he aconsellat de portar sempre l'Evangeli, a la butxaca, a la bossa, al telèfon. Si estimo Crist més que a ningú, com puc deixar-lo a casa i no portar amb mi la seva Paraula? I una última pregunta: he llegit sencer almenys un dels quatre Evangelis? L'Evangeli és el llibre de la vida, és senzill i breu i, tanmateix, molts creients mai n'han llegit un des de principi fins al final.(...)

Testimoni

Jesús, tot passant, veié un home que era cec de naixement. Els seus deixebles li van preguntar:

—Rabí, qui va pecar perquè nasqués cec: ell o els seus pares?

Jesús respongué:

—No ha estat per cap pecat, ni d'ell ni dels seus pares, sinó perquè es manifestin en ell les obres de Déu... (Jn 9,1-3)

Quan vam rebre la notícia del meu embaràs imprevist a l'edat de quaranta-quatre anys, igual que amb tots els embarassos anteriors, ens vam omplir d'alegria. La nostra família estava formada per cinc persones: el meu marit i jo, les nostres dues filles petites de divuit i disset anys, i un nen encantador de vuit anys. Com a matrimoni que formava part dels Equips de la Mare de Déu des de feia molts anys, la nostra oració conjugal consistia sobretot a consagrar la nostra família al Sagrat Cor de Jesús i al Cor Immaculat de la

Santíssima Mare de Déu, demanant únicament la santedat de la nostra família perquè un dia estiguéssim units a la nostra llar eterna del cel.

El dia de la meua ecografia, al cap de nou setmanes de gestació, vam experimentar el nostre primer xoc: l'anunci que el clatell del fetus era bastant gruixut, cosa que no es diagnosticaria fins a les dotze setmanes de gestació, però era prou evident com per deixar-ho córrer. Com a llevadora, comprenc la gravetat de la situació: el nostre nadó probablement seria síndrome de Down.

Va ser el principi d'un conflicte. Va ser una barreja de decepció i culpabilitat, ja que quedar-se embarassada a una edat tan avançada no estava exempt de riscos.

El conflicte estava en la diferència d'opinions entre el meu marit i jo. Per a mi, la vida és un regal de Déu i el meu nadó necessitava que jo el protegís. I com que ja havia tingut cinc avortaments, sabia que aquest embaràs era arriscat, però el meu nadó era prou fort per sobreviure. Per al meu marit, la situació era catastròfica; estava sumit en un estat de negació. Es negava a afrontar la veritat, es negava a acceptar l'embaràs i, sobretot, es negava a enfrontar-se al seu entorn familiar i social i al què diran. Temia les repercussions en la nostra família i li feia por el futur.

A les catorze setmanes es va realitzar una biòpsia de trofoblast per determinar el cariotip, cosa que va confirmar el diagnòstic que el nostre nadó era un nen amb trisomia 21. L'ecografia també va mostrar una anomalia cardíaca força important. I el ginecòleg ens va dir que tenia un forat molt gran al cor. La meua resposta va ser: el meu Déu és el més gran!⁷ I per segona vegada, el nostre nadó, força fort, va fer front a les complicacions d'aquesta punxada, amb el risc d'interrupció de l'embaràs, i va continuar vivint. Georges, el meu marit, va començar a consultar sacerdots i bisbes a la recerca de suport i explicacions, i d'algú que recolzés el seu punt de vista, però òbviament cap d'ells es va fer càrrec de la seva causa. Els tres ginecòlegs que vam consultar eren partidaris d'interrompre l'embaràs. Aquell nen no viuria i, si ho fes, seria una càrrega més per a la família, i ell patiria molt. El meu marit seguia indecís fins que un dia vaig ser categòrica i li vaig dir que en aquest món estem de pas i que aquests pocs anys que hem de viure, els hem de viure segons la voluntat de Déu, segons els plans de Déu. I com a mare d'aquell nen, mentre estigués dins meu, el protegiria fins a l'últim moment, encara que només nasqués per viure uns minuts.

El meu embaràs no va estar exempt de complicacions: vaig patir una diabetis gestacional bastant greu i vaig portar l'embaràs fins a les 36 setmanes d'amenorrea. Xàrbel, el nostre petit, va néixer prematur, però de nou vam trobar aquell nadó fort i determinat a viure. No obstant això, durant el part, mentre esperava el meu torn per a la cesària, el batec del cor d'en Xàrbel es va aturar per complet. Va sonar l'alarma i em van portar ràpidament al quiròfan. Mentrestant, portava oli beneït del monestir del nostre gran Sant Xàrbel - anomenat el metge del cel-, el meu petit Xàrbel s'anomena així per ell. Vaig traçar una gran creu sobre el ventre amb aquest oli miltenari i vaig demanar la intercessió de Sant Xàrbel per salvar el meu fill. Quan em portaven a la cesària, el ginecòleg va voler escoltar els batecs del meu cor per última vegada abans de començar l'operació i, heus aquí el miracle! En Xàrbel era viu. El seu cor havia tornat a bategar.

⁷ Traducció literal, de l'àrab: ¡Allahu akbar! (N. del T.)

En Xàrbel va romandre a cures intensives neonatals durant vint-i-cinc dies. Patia icterícia, problemes de coagulació de la sang i dificultats nutricionals. Gràcies a les oracions de la família i de l'equip de la Mare de Déu, en Xàrbel va poder superar tots aquests obstacles.

Al cap de quatre mesos, en Xàrbel va ser operat a cor obert. Segons els metges, havia de romandre en cures intensives de quatre a cinc dies, però una vegada més les coses no van sortir segons el previst i el nostre nadó campió va haver de fer front a una sèrie de complicacions i infeccions que el van obligar a romandre a l'UCI durant vint-i-un dies. Durant tot el període d'hospitalització, les senyores del meu grup del rosari acudien cada dia a l'hospital per resar-lo amb la intenció de curar en Xàrbel, que es trobava entre la vida i la mort. Resultat: en Xàrbel va sobreviure a una operació d'alt risc.

Com podem deixar de veure que en Xàrbel va ser enviat per Déu Nostre Senyor? Va sobreviure gràcies a l'oració, la perseverança i l'amor.

Avui, en Xàrbel té cinc anys, és el preferit del seu pare i l'estima per sempre. La vergonya del pare davant el futur desconegut d'un nen síndrome de Down s'ha transformat en orgull per en Xàrbel: un nen intel·ligent, guapo i ple de vida i alegria. En Xàrbel és la font d'amor de la nostra família. És el pilar de la unió entre tots els seus membres, que s'uneixen per cuidar-lo i servir-lo, i sobretot un camí per créixer en santedat. Jesús té les seves pròpies maneres de respondre a les nostres oracions. Xàrbel és el millenari de les nostres vides.

"Avui, porta'm les ànimes manses i humils, així com les dels nens petits, i sumeu-les a la meva Misericòrdia. Elles són les que més s'assemblen al meu Cor. Elles em van consolar en la meva amarga agonia. Les vaig veure com a àngels terrenals que vetllen els meus altars. Sobre ells vesso torrents de gràcia. Només una ànima humil és capaç de rebre la meva gràcia. En tals ànimes diposito la meva confiança" (Paraules de Nostre Senyor Jesucrist a Santa Faustina).

Rita i Georges Khalil

Orem junts amb Sant Joan Crisòstom

Oh, Senyor Jesucrist, obriu els ulls del meu cor perquè escolti la teva paraula i compregui i faci la teva voluntat, ja que soc estranger a la terra. No m'oculteu els vostres manaments, sinó obriu-me ulls per percebre les meravelles de la vostra Llei. Expliqueu-me les coses ocultes i secretes de la vostra saviesa.

En Vós trobo la meva esperança, oh, Déu meu, perquè itlumineu la meva ment i la meva entesa amb la llum de la vostra ciència, no només per atresorar aquestes coses escrites, sinó per complir-les; perquè llegint les vides i les paraules dels sants no pequi, sinó que serveixin per a la meva restauració, la meva itlluminació i la meva santificació, per a la salvació de la meva ànima i l'herència de la vida eterna. Perquè Vós sou la itlluminació dels que són a les tenebres, i de Vós procedeix tota bona obra i tot do.

Per a la sentada

Concretament, quin lloc donem a la Paraula de Déu en la nostra vida quotidiana? Hi ha noves decisions que puguem prendre junts per consolidar la nostra intimitat espiritual amb Déu?

A quins canvis estem cridats en la nostra relació conjugal, a la llum de l'escolta de la Paraula de Déu?

Per a la reunió d'equip

Podem compartir una experiència espiritual en què la paraula de Déu hagi tocat o transformat el nostre cor, els nostres pensaments, les nostres actituds, les nostres accions?

Quin impacte tenen les paraules del "món" en les nostres vides? Com podem romandre arrelats en la confiança en la Paraula de Déu?

Oracions finals

- Per a la canonització del pare Caffarel
- Magnificat



SISENA REUNIÓ: CORS ARDENTS

Introducció

En aquest capítol viatgem junts a la trobada d'un Déu que espera la nostra invitació per entrar i quedar-se amb nosaltres, de nit, en una intimitat incomparable.

A l'escolta de la Paraula de Déu

Mentrestant, s'acostaven al poble on anaven i ell va fer com si seguís més enllà. Però ells van insistir amb força dient-li:

—Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar.

I va entrar per quedar-se amb ells. (Lc 24,28-29)

Ara els nostres dos viatgers semblen haver arribat al seu destí. Havien recorregut un llarg camí des de Jerusalem fins a Emmaús. Havien decidit marxar del lloc de la seva gran decepció, del lloc on sembla haver regnat la mort. Havien decidit fugir, allunyar-se de la realitat que els afligia. No és aquesta una experiència familiar per a tots i cadascun de nosaltres? Tenir la sensació que necessitem fugir, allunyar-nos quan la vida és dura, ens pesa i no podem més? Que la nostra decepció sigui tan gran, els nostres somnis trencats, el nostre món potes amunt, que ens trobem tan perduts, sense saber ja qui som, on anem, què farem a continuació, quin futur ens espera? La reacció que podríem tenir també seria la de fugir, aïllar-nos, fer marxa enrere. Per què Jesús no ha respost encara a aquesta súplica? Per què segueixo en aquesta difícil situació?

En aquest viatge de tornada a casa, l'evangelista Lluc ens recorda que, en Jesús, Déu és a prop dels homes i participa en la seva història. En el nostre pas per la vida, Jesús ressuscitat es converteix en el nostre company de viatge. Tot i que durant el camí d'Emmaús els ensenya molt als dos deixebles, encara no se'ls han obert els ulls. Es van quedar encallats en la història de la tomba buida i no creuen. A les seves ments, batallant sense comprendre, és una nit fosca. I aquesta nit es converteix en el pretext ideal per retenir Jesús: "Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar".

Els dos deixebles van insistir Jesús perquè es quedés a casa seva, tal vegada perquè podia ser perillós viatjar sol de nit: podies topar-te amb lladres o ser atacat per animals salvatges. Però quan se'ls obren els ulls i reconeixen Jesús, es posen de nou en camí cap a Jerusalem, en plena nit! Així entenem que Jesús arribés als deixebles, no a la nit que cau al final del dia, sinó en la **seva nit**, en la nit dels seus dubtes i la seva reticència a creure el que anunciaven les Escriptures.

En la foscor del dubte i la incomprensió, van suplicar Jesús que es quedés. Jesús va acceptar immediatament la seva invitació. Havia arribat fins a ells en allò que no comprenien, i ja alguna cosa començava a canviar en els seus cors. I ara entra per quedar-s'hi, vol ser amb ells. I des del moment en què els deixebles van ser il·luminats en la seva nit, la nit va deixar de ser un problema, retornant així a Jerusalem sense temor. Quan Crist ve a il·luminar-nos en la nostra nit espiritual dissipa les pors, els temors profunds que habiten en nosaltres, i això ens permet afrontar la nit de la vida, la nit de les proves, amb la fe que el Senyor està amb nosaltres.

El nostre itinerari espiritual pot travessar la "nit de la fe"

En la vida de tot creient, inclosos els místics i els sants, es pot presentar una experiència espiritual força especial en determinats moments de la vida. Sant Joan de la Creu va ser el primer a utilitzar l'expressió "la nit fosca de l'ànima", també coneguda com la "nit de la fe". Es tracta d'una prova espiritual en què deixem de sentir la presència de Déu durant un període més o menys llarg de la nostra vida.

És una experiència paradoxal que pot succeir a tots els creients, perquè és en l'apogeu de la nostra fe quan experimentem l'absència de Déu. Molts místics i sants ho han experimentat, com Teresa de Lisieux, Marie Noël i la Mare Teresa. El seu exemple ens mostra fins a quin punt "la vida cristiana és una lluita", i també que sospitem poc de la nostra capacitat d'estimar i de la força creadora que és nostra i a la qual no hem de renunciar.

Marie Noël es preguntava com suportar la bondat d'un Déu creador i l'existència del mal. Es va preguntar si no hi hauria un segon Déu. I va etzibar la seva rebel·lió en els seus poemes.

Per a la Mare Teresa, fins i tot el desig d'estimar semblava desaparèixer. Des que va deixar el seu convent per dedicar la seva vida als més pobres entre els pobres, havia entrat en "la nit de la presència". No sentia res, ni sentiments, ni satisfaccions, ni sensibilitat, ni fervor, ni ganes de resar. Només li quedava el patiment, "que oferia com a única oració possible".

Teresa de Lisieux va passar per una profunda purificació que la va introduir en una intimitat completament nova amb Jesús i en el descobriment del seu "caminet", que va seguir per estimar Jesús i fer-se estimar.

La promesa de Jesús "(...)estic amb vosaltres cada dia, fins a la fi del món.

Jesús ens ho va prometre. Ell estarà amb nosaltres... i no ho va prometre només als deïebles, sinó també a nosaltres avui. Què significa aquesta promesa? Consisteix en la seguretat de comptar amb la presència de Jesús que ens consola i enforteix en els moments difícils? Promet Jesús que sentirem o advertirem la seva presència, tal vegada a través de respostes a les nostres oracions o de miracles?

A l'Antic Testament, és Déu qui fa la promesa: "Jo estaré amb tu" a Isaac, Jacob i Moisès. I en cada ocasió, Déu es compromet a complir la seva promesa. La promesa que ens fa a nosaltres, per mitjà del seu Fill estimat, és la de deslliurar-nos de les forces del mal i oferir-nos la vida eterna en el goig dels fills del Pare. El nostre camí de fe no és més que un camí cap a ell en l'Amor. I res no pot separar-nos-en ni privar-nos del compliment d'aquesta promesa. Només se'ns demana una cosa: que ens obrim a la seva presència.

I nosaltres, avui: cridats a insistir Jesús perquè es quedi

Quan travessem la nit de les proves, dels dubtes, de la tebiesa espiritual... enfrontats a interrogants massa dolorosos i el camí de la fe es converteix en una llarga via incerta en la qual no veiem ni comprenem res, sentim la temptació de replegar-nos sobre nosaltres mateixos i tirar la tovallola.

Quan no comprenem, quan una situació bloqueja la nostra fe, l'Evangeli ens exhorta a invocar la presència del Ressuscitat. És la presència del Salvador la que pot alimentar la nostra fe i posar fi a la nostra nit. Deixem-nos acompanyar pel Senyor, invoquem la seva

presència, "Queda't amb nosaltres", perquè la seva presència i la seva paraula cremin els nostres cors i il·luminin les nostres ments.

Els nostres dubtes i tristeses poden impedir-nos comprendre les promeses de Déu. Però, així i tot, tot i no entendre res, ¿podem deixar-nos portar per la seva simple presència? Els dos deixebles van sentir que alguna cosa canviava al seu interior; encara no havien comprès res, però tenien un desig, un desig de cor de tenir Jesús amb ells, com algú a qui comences a descobrir i apreciar i vols conèixer millor. Jesús va acceptar quedar-se i fer nit amb ells.

La fe no es nodreix només de paraules, sinó amb la presència

Prenc la iniciativa de convidar el Senyor a quedar-se amb mi? En els moments de pregària, oració, meditació, adoració del Santíssim Sagrament... deixo que el meu cor anhel i reclami la seva presència. Aprenc amb els deixebles d'Emmaús a convidar-lo, a expressar el meu desig de no aïllar-me, sinó d'obrir-me a la seva presència misteriosa, també en la nit de les proves, fins a la nit de la fe. Si soc tan incapaç de comprendre, de sentir la seva presència i la seva intervenció en la meua vida... això no m'impedeix dir-li "Queda't Senyor...". Omple el meu buit amb la teva presència, les meves tenebres amb la teva llum.

Queda't amb nosaltres, l'oració dels deixebles d'Emmaús

El recorregut dels dos deixebles ens ofereix un model i un consol per ajudar-nos a descobrir la presència de Déu que camina i roman amb nosaltres. Una besàvia solia dir al seu besnet sacerdot: "Quan s'estima algú, n'hi ha prou amb repetir-li paraules senzilles... n'hi ha prou amb demanar a Déu i als seus sants que es quedin amb nosaltres". Tal era la saviesa d'una besàvia en l'oració.

Aquest text d'Emmaús ens tranquil·litza amb el descobriment de la primera oració pronunciada per aquests dos deixebles: Queda't amb nosaltres, Senyor. Podem fer-la nostra. Estem cridats a repetir aquesta oració bíblica, tan senzilla i profunda, que es va convertir en una oració de l'Església primitiva.

I la nostra vida matrimonial

En els nostres equips rebem la gràcia d'estar junts per carregar piles i afirmar que el matrimoni, si ens donem els mitjans, és un camí de felicitat i de creixement en la fe. Cridats a orar diàriament, a estar a prop del Senyor mitjançant la lectura regular de la Bíblia, si és possible junts, demanem al Senyor que romangui amb nosaltres.

La seva presència entre nosaltres no exclou els problemes, els moments de cansament i desànim. La santedat no comporta un èxit permanent, ni queda exempta de temptacions. Les confidències de matrimonis venerats com Sant Louis i Santa Zélie Martin (els pares de Santa Teresa de Lisieux), el Beat Carlos i Zita d'Habsburg, el Beat Frédéric i Amélie Ozanam... revelen tres coses a cultivar: aprendre a estimar, a servir i a acollir. El Papa Francesc el descriu com un "camí de maduració, en el qual cada cònjuge és un instrument de Déu per ajudar l'altre a créixer". Es fa possible el canvi, el creixement i el desenvolupament del bon potencial que cadascú porta dins.

A *Amoris lætitia* 221 el Papa afirma que "cada matrimoni és una 'història de salvació', i això suposa que es parteix d'una fragilitat que, gràcies al do de Déu i a una resposta creativa i generosa, va donant pas a una realitat cada vegada més sòlida i preciosa". Estem cridats a

viure una vida ordinària de manera extraordinària, recolzant-nos en la Paraula de Déu i deixant espai per a ella entre nosaltres.

Heus aquí algunes paraules inspiradores d'aquests matrimonis sobre l'amor conjugal:

"Els nostres sentiments anaven sempre a l'uníson" (Santa Zélie Martin).

"Ara ens hem d'ajudar mútuament a anar al cel" (Beat Carlos de Austria).

"Una vida terrena viscuda amb el pensament constant, inspirat pel mateix Déu, de fer felicitat a la persona estimada. Això és el matrimoni" (Beata María Quattrocchi).

"L'amor és el desig de portar alleujament, consol i plaer a la persona estimada i la preocupació constant de satisfer els seus desitjos més secrets i inimaginables" (Beata María Quattrocchi).

"Saps, estimada meva, que la vida és una escola on Déu educa els cristians: en aquesta escola hi ha anys laboriosos, difícils... però saps també que el Mestre és bo, que les lliçons tendeixen només a fer-nos millors i més perfectes" (Beat Frédéric Ozanam).

Reflexionem personalment i conjugalment sobre aquest text d'Henri Nouwen

Jesús és una persona molt interessant: les seves paraules estan plenes de saviesa. La seva presència és reconfortant. La seva bondat i amabilitat ens commouen profundament. El seu missatge és ple de desafiaments. Però el convidem a entrar a casa nostra? Volem que ens conegui tal com som, després dels murs de la nostra intimitat? Volem presentar-lo a tots els nostres éssers estimats? Volem que ens vegi en la nostra vida quotidiana? Volem que ens toqui als llocs més vulnerables? Volem que visiti el fons de casa nostra, les habitacions que preferim mantenir tancades? Volem de veritat que entri a les nostres cases quan es fa tard i el dia comença a declinar?⁸

I el món en què vivim

La nostra vida quotidiana, enmig d'aquest món, pot semblar humil i amagada. Fins i tot l'amor que ens professem els uns als altres, a la nostra família, pot viure's discretament, en silenci... Mentre la vida del món busca la propaganda, l'èxit, l'aplaudiment, els llums, les declaracions narcisistes a les xarxes socials...

Nostre Senyor Ressuscitat ens crida a habitar amb Ell, en Ell, en l'amor i en la pau... mentre el món ens crida a l'odi i a la divisió, a la guerra i a la destrucció, a prendre partit per uns contra altres...

Mentre el Senyor ens crida a viure en la caritat, el món ens empeny a la indiferència i a l'individualisme.

Quina és la nostra postura davant el que el món ens ofereix? Creieu en el valor dels petits gestos que poden canviar el món, canviar el seu rostre, com el llevat canvia la massa?

Del pare Caffarel sobre l'oració com a intimitat amb un Déu que sempre ens espera

Quan arribem a una ciutat desconeguda (al port, a l'estació o a l'aeroport) i ningú no ens espera, ens sentim desemparats. En canvi, si ens rep un rostre alegre, si ens donen la mà, de seguida ens sentim meravellosament reconfortats, alliberats de la cruel sensació

⁸ Óp. Cit. P. 60 en l'edició francesa.

d'estar extraviats, perduts. Què importen llavors aquests costums, aquesta llengua, tota aquesta gran ciutat desconcertant? Suportem ser estranys per a tothom des que, per a algú, som amics.

També és reconfortant descobrir que els nostres amfitrions ens esperaven. Els pares i els fills no necessiten dir gran cosa perquè l'endevinem: n'hi ha prou amb la seva acollida i una mica de ganes. I a la nostra habitació, unes flors i un llibre d'art (perquè ja se sap el que ens agrada) rematen la feina.

M'agradaria que tu, estimat amic, tinguessis sempre la forta convicció que t'esperen en l'oració: t'esperen el Pare, el Fill i l'Esperit Sant, t'espera la Família Trinitària. Recorda el que va dir Crist: "Me'n vaig a preparar-vos un lloc". Podràs objectar que parlava del Cel. Així és. Però l'oració és el cel, o almenys la seva realitat essencial: la presència de Déu, l'amor de Déu, l'acollida de Déu al seu fill.

El Senyor sempre ens espera.

Millor encara: a penes hem fet uns passos, ja ens surt a l'encontre. Recordem la paràbola: "Encara era lluny, que el seu pare el veié i es commogué, corregué a tirar-se-li al coll i el besà". I això que aquest fill havia ofès greument el seu pare, qui, no obstant això, l'esperava amb impaciència⁹.

Del papa Francesc

Perquè si el Déu del cel és a prop, no estem sols a la terra, i ni tan sols en els moments difícils perdem la fe. Això és el primer que cal dir a la gent: Déu no és lluny, és Pare. Déu no és lluny, és Pare, et coneix i t'estima; vol portar-te de la mà, fins i tot quan prens camins empinats i accidentats, fins i tot quan caus i et costa aixecar-te i tornar a posar-te dret; Ell, el Senyor, és aquí amb tu. És més, quan estàs més feble, sovint pots sentir la seva presència amb més força. Ell coneix el camí, ell és amb tu, Ell és el teu Pare! És el meu Pare. És el nostre Pare.

Quedem-nos amb aquesta imatge, perquè anunciar que Déu és a prop és convidar-nos a pensar en nosaltres mateixos com un nen que camina de la mà del seu pare: tot sembla diferent. El món gran i misteriós es torna familiar i segur, perquè el nen se sap protegit. No té por, i aprèn a obrir-se...

Cal anunciar que Déu és a prop. Però com fer-ho? A l'Evangelí, Jesús recomana no dir gaires paraules, sinó fer molts gestos d'amor i esperança en nom del Senyor; no dir gaires paraules, sinó fer gestos...

Fem-nos, doncs, algunes preguntes: els que creiem en un Déu proper, hi tenim confiança? Sabem mirar al futur amb confiança, com un nen que se sap portat en braços del seu pare? Sabem asseure'ns a la falda del Pare mitjançant l'oració, l'escolta de la Paraula, la proximitat als sagraments? I finalment, estretament units a ell, sabem infondre valor als altres, acostar-nos als que pateixen i se senten sols, als que estan lluny i fins i tot als que ens són hostils? Aquest és l'aspecte concret de la fe, i això és el que compta...

⁹ HENRI CAFFAREL, *En presència de Déu. Cent cartes sobre l'oració*, nº 1 T'espero.

Testimoni del pare Louis de Raynal, consiliari SR França

Durant un lustre, fins a l'any passat, vaig desenvolupar una funció meravellosa dins dels Equips de la Mare de Déu: consiliari de l'equip responsable de la superregió França-Luxemburg-Suïssa. En totes les nostres reunions mensuals a París, començàvem el matí orant: mitja hora d'oració mental i de pregària comuna. Puc donar testimoni que aquesta era la font de la nostra unitat i de la nostra alegria. L'oració ens posava en l'actitud fonamental de l'escolta de Déu i de la seva Paraula, base de tot discerniment. Orar junts era una bona manera de trobar-nos en profunditat, de forjar una ànima comuna i prendre consciència de la presència de Crist enmig de nosaltres. I, en celebrar l'Eucaristia, ens convertim en el Cos de Crist. Al nostre equip també vam dedicar temps a conèixer-nos. Vam aprofitar alguns àpats per compartir els esdeveniments del mes anterior, les alegries i les penes, les preocupacions familiars, professionals i eclesials. També vam viure moments de gratuïtat i celebració. A les trobades nacionals que vam organitzar, els participants van poder percebre la comunió fraterna i l'entusiasme que ens animava. Però de vegades l'alegria i la pau estaven més amagades... perquè estàvem una mica estressats, confiant massa en nosaltres mateixos i no prou en el Senyor.

Afluixar el pas

El papa Francesc ha repetit diverses vegades aquesta frase semblant a una paràbola: "El pastor camina davant del ramat per orientar; camina darrere del ramat per animar els més febles i vigilar les ovelles que poden desviar-se; i camina enmig del ramat perquè és un amb ell i és bo que el pastor faci olor a ramat". La sinodalitat significa aprendre a caminar al costat dels més febles. En diverses ocasions he participat en la peregrinació diocesana a Lourdes. M'ha marcat la processó eucarística organitzada cada tarda al santuari. Peregrins de totes les nacionalitats, joves i grans, rics i pobres, tots caminem al mateix pas. Però qui marca el pas? Són els nostres germans i germanes malalts portats en lliteres o empesos en cadires de rodes. I enmig de totes aquestes persones reunides hi ha el Senyor present a la Sagrada Hòstia. Una bella imatge de la comunió a l'Església!

Aprendre a "afluixar el pas" és una cosa natural a les famílies. Al nostre món, que pretén ser fort i eficient, sempre em commou trobar-me amb famílies: els pares que s'adapten al ritme dels seus fills petits, la mare que es pren el temps de parar per donar menjar al seu nadó, els més grans que tenen cura dels més petits, les famílies que, en acollir un nen discapacitat, saben fer passos lents i prendre's temps lliure. En prioritzar l'amor als més petits i acollir incondicionalment el que és inesperat, la família és un model de l'atenció que la societat en conjunt ha de prestar a les persones vulnerables. En el novè capítol d'*Amoris Lætitia*, dedicat a l'espiritualitat del matrimoni i de la família, el papa Francesc l'anomena "espiritualitat de la cura, del consol i de l'estímul". La família, diu, ha estat sempre "l'hospital" més proper (AL 321). Segons el pare Henri Caffarel, la pràctica de l'hospitalitat és l'apostolat específic del matrimoni i de la família. Mitjançant la seva acollida i el seu testimoni, "Així, els matrimonis cristians pinten el gris de l'espai públic omplint-lo del color de la fraternitat, de la sensibilitat social, de la defensa dels fràgils, de la fe lluminosa, de l'esperança activa" (AL 184).

L'acompanyament espiritual

Dins dels Equips de la Mare de Déu, tenim la gràcia de viure una veritable comunió entre les parelles unides pel sagrament del matrimoni i els sacerdots consiliaris. El Pare Caffarel ens recordava constantment la complementarietat dels sagraments de l'Ordre i del

matrimoni, "aquests dos sacraments sobre els quals descansa el creixement del Cos de Crist". Aquesta complementaritat es tradueix en vincles humans i fraternals. Tots troben alegria en compartir els èxits, alè per perseverar, compassió i consol en les dificultats. És una via de doble sentit. Som custodis dels tresors dels altres. De la mateixa manera que els matrimonis comparteixen amb mi les riqueses i les dificultats del seu itinerari espiritual, jo també comparteixo amb ells les meravelles i les proves del meu sacerdoci. En compartir la vida de l'equip, soc amb ells un pare per la gràcia del sacrament de l'Ordre i, alhora, un germà entre germans. Per a mi, l'equip és un lloc important d'intercanvi, de suport, d'equilibri i d'humanització.

El carisma dels Equips de la Mare de Déu és una pedagogia del creixement espiritual, que ajuda els esposos a aprofitar el tresor de gràcia del seu sacrament del matrimoni. El 1981, el pare Henri Caffarel escrivia: "Durant anys m'he esforçat per comprendre millor el sacrament del matrimoni. Dic, i repeteixo ara més que mai: és l'aliança de Crist i la llar. Aquest tresor es pot definir com una aliança, és a dir, un camí amb Crist per estimar, personalment i en parella, i donar molts fruits. El desig de créixer és essencial. Al servei d'aquest creixement hi ha els sacerdots consiliaris i els acompanyants espirituals. El pare Ricardo Londoño, que està acabant el seu mandat com a consiliari de l'equip internacional d'animació, va dir als sacerdots i acompanyants espirituals dels equips fa sis anys, quan va començar la seva missió: "Hem estat convidats a acompanyar, animar i servir els matrimonis dels nostres equips, i la gràcia del Senyor reforça la nostra disponibilitat. Que siguem veritables testimonis de l'amor de Déu i caminants que comparteixen les exigències d'un moviment al qual pertanyem i que ens ofereix els mitjans per santificar-nos i viure el nostre ministeri".

Matrimonis, sacerdots, diaques, religiosos o laics, cadascú amb les seves fortaleses i debilitats, tots formem part d'una gran família. Com ens convida el Papa Francesc, aprenquem a caminar junts cap a la santedat: "Caminem, famílies, continuem caminant. El que se'ns promet és sempre més. No desesperem pels nostres límits, però tampoc renunciem a buscar la plenitud d'amor i de comunió que se'ns ha promès". (AL 325). No és això la sinodalitat?: testimoniar, tots junts i cadascú amb la seva gràcia, que "Déu és Amor" (1 Jn 4,8).

Louis de Raynal


Per orar junts

Mane nobiscum, Domine! Com els dos deixebles de l'Evangeli, t'implorom, Senyor Jesús: *queda't amb nosaltres!*

Vós, diví Caminant, expert de les nostres calçades i coneixedor del nostre cor, no ens deixeu presoners de les ombres de la nit.

Empareu-nos en el cansament, perdoneu els nostres pecats, orienteu els nostres passos per la via del bé.

Beneïu els infants, els joves, la gent gran, les famílies i particularment els malalts. Beneïu els sacerdots i les persones consagrades. Beneïu tota la humanitat.



A l'Eucaristia us heu fet "remei d'immortalitat": doneu-nos el gust d'una vida plena, que ens ajudi a caminar sobre aquesta terra com a pelegrins segurs i alegres, mirant sempre cap a la meta de la vida sense fi.

Queda't amb nosaltres, Senyor! Queda't amb nosaltres! Amén.

Per a la sentada

"Queda't amb nosaltres, Senyor!". En quines circumstàncies de la nostra vida matrimonial podem resar avui aquesta oració?

De quina manera podem inspirar-nos en les paraules citades de matrimonis venerats (esmentats al text)? De quina manera cultivem el nostre amor conjugal?

Per a la reunió d'equip

Podem compartir alguna experiència en què hàguem invocat el Senyor perquè es quedi amb nosaltres? Quin alleujament o consol vam rebre?

Quin aspecte sobre l'oració dels evocats pel pare Caffarel em marca més ara per ara? Ha canviat alguna cosa la meua manera de viure l'oració? En què?

Oracions finals

- Per a la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

SETENA REUNIÓ: ACOLLIR AQUELL QUE ÉS PA PARTIT

Introducció

En aquest capítol descobrim que la culminació del nostre camí espiritual com a individus i com a matrimoni està en la nostra trobada amb Déu i la nostra unió amb Ell en el misteri de l'Eucaristia.

A l'escolta de la Paraula de Déu

Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava. Llavors se'ls obriren els ulls i el van reconèixer, però ell desaparegué del seu davant. I es van dir l'un a l'altre:

—No és veritat que el nostre cor s'abrusava dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escriptures? (Lc 24,30-32)

Desitgem que el que els va ocórrer als deixebles d'Emmaús ens pugui passar a cadascun de nosaltres. Aquest pas de "fugitiu" a "peregrins" en què Déu s'ha convertit en company de viatge (percebut al principi com un estrany o un desconegut) que, a través de les seves paraules, els retorna l'Esperit per comprendre i els obre el cor per acollir. Li van dir: "Queda't amb nosaltres"; van tenir la suficient confiança en Ell per deixar-lo entrar en la seva intimitat. I Jesús entra a casa seva. Però allà, qui se suposa que és convidat, es converteix Ell mateix en amfitrió, i ells es veuen portats a entrar en la vida interior del seu amfitrió.

Partir el pa: orígens del gest

Partir el pa no és un gest inventat per Jesús, sinó un ritual que formava part de la tradició jueva. Aquest gest el realitzava el pare de família a tots els àpats religiosos dels dissabtes i de les festes, i especialment a la Pasqua, quan el pa és àzim.

Un altre ritual jueu conté també un gest de posada en comú: els sacrificis de comunió, dels quals forma part el sacrifici de Pasqua. Es tracta d'un acte religiós en dues etapes: la primera al Temple, on se sacrifica i reparteix el xai, i la segona a casa, on es menja la part del xai que correspon a la família (la sang és la part de Déu i la cuixa dreta la part del sacerdot). És la comunió entre tots tres, Déu, el sacerdot i la família, que mengen el mateix menjar com a convidats a la mateixa taula. Jesús va reprendre aquest gest a l'Últim Sopar i li va donar un sentit cristià, un sentit cristià, dient: "Feu això en memòria meva".

Un gest quotidià a les nostres llars

Sense un pa que es pren, es beneeix, es parteix i es comparteix, no hi ha companyonia a la taula, ni llaços d'amistat, ni pau, ni amor, ni esperança. I, tanmateix, amb Ell, aquest gest simple i ordinari es torna tan diferent. Perquè amb Ell, tot es torna nou, tot es renova.

Tots coneixem aquest desig de posar a la taula el millor de nosaltres mateixos. Diem: "Menja i beu, que t'he preparat aquest menjar. Pren-ne una mica més, és aquí perquè el gaudeixis, per donar-te forces, perquè sentis quant t'estimo". En el fons, el que volem és molt més que donar menjar, és donar una mica de nosaltres mateixos.

A l'Eucaristia Jesús dona tot el que té: es dona a si mateix

El pa no és només un signe del seu desig de convertir-se en el nostre aliment; el calze no és només un signe del seu desig de convertir-se en la nostra beguda. El pa i el vi es

converteixen en el seu cos i la seva sang a través del do. El pa és realment el seu cos entregat per nosaltres; el vi és la seva sang vessada per nosaltres. Així com Déu se'ns fa plenament present en Jesús, Jesús se'ns fa plenament present en el pa i el vi de l'Eucaristia. L'Encarnació i l'Eucaristia són les dues expressions de l'amor immens i gratuït d'un Déu que no reté res, sinó que ho dona tot, es dona completament.

El misteri de "comunió" amb Déu

El terme que millor descriu aquest misteri d'entrega total de Déu per amor és "comunió". El sacrifici de la creu i el sacrifici a la taula són un mateix sacrifici, un do total que Déu fa de si mateix i que abasta tota la humanitat en el temps i en l'espai.

En Jesús i a través d'ell, Déu no només vol ensenyar-nos, instruir-nos o inspirar-nos, sinó fer-se'n un amb nosaltres. Déu vol unir-se completament a nosaltres perquè tot el seu ésser i tot el nostre ésser puguin vincular-se en l'amor etern. La llarga història de la relació entre Déu i la humanitat és una història de comunió cada vegada més íntima. Una història en què Déu busca constantment noves formes de combregar íntimament amb qui ha creat a imatge seva.

I nosaltres, avui

Déu busca la comunió amb tots i cadascun de nosaltres: una unitat vital i viva, una intimitat plenament compartida, un vincle veritablement mutu. Res no és forçat ni imposat, sinó que busca una comunió lliurement oferta i acceptada. Déu no s'acovardeix davant de res per fer possible aquesta comunió.

La comunió és el que Déu vol... però també el que nosaltres volem. És una crida que ve del lloc més profund del cor de Déu i del nostre, perquè el nostre cor només pot ser satisfet per qui l'ha creat. Déu ha posat en cadascun de nosaltres un ardent desig de comunió que desitja satisfer i que ningú més que Déu ho pot fer. Déu ho sap, però rarament ens n'adonem.

Sant Agustí diu: "Senyor: el meu cor està inquiet fins que descansi en tu". Però, en estudiar la sinuosa història de la nostra salvació, no només veig que desitgem pertànyer a Déu, sinó que Déu també desitja pertànyer-nos. És com si Déu ens cridés, dient: "El meu cor estarà inquiet fins que pugui descansar en tu, la meva estimada criatura". Des d'Adam i Eva fins a Abraham i Sara, des d'Abraham i Sara fins a David i Betsabé, i des de David i Betsabé fins a Jesús... i fins a nosaltres, Déu ens implora que l'acollim a les nostres llars. "Us he creat, us he brindat tot el meu amor, us he guiat, us he ofert el meu suport, us he promès complir tots els desitjos dels vostres cors: on sou? Espero la vostra resposta. On és el vostre amor? Què més he de fer perquè m'estimeu? Ho intentaré de nou, no em rendiré. Un dia descobrireu quant desitjo el vostre amor".

Fins a quin punt m'atrau aquest amor diví? Estic disposat a entrar en aquesta comunió d'amor?

I la nostra vida matrimonial

En la seva exhortació apostòlica *Familiaris consortio*, Sant Joan Pau II explica com l'amor en el si del matrimoni es veu reforçat per l'Eucaristia. Després dels primers anys de matrimoni, quan l'efervescència inicial es va desbravant a poc a poc, l'amor entre els esposos evoluciona cap a una cosa més profunda. De vegades és una fita difícil de passar

per a molts matrimonis, que llavors poden deixar-se temptar per la recerca de l'amor en una altra part. Precisament, és en aquests moments delicats quan el matrimoni necessita alimentar el seu amor amb ajuda de l'Eucaristia. Escriu Sant Joan Pau II en aquesta carta:

L'Eucaristia és la font del matrimoni cristià. En efecte, el sacrifici eucarístic representa l'aliança d'amor de Crist amb l'Església, pel que fa a la sang de la creu. I en aquest sacrifici de la Nova i Eterna Aliança els cònjuges cristians troben l'arrel de la qual brolla, que configura interiorment i vivifica des de dins, la seva aliança conjugal. (FC 57)

Jesús se'ns dona com a aliment a l'Eucaristia: aquest exemple de sacrifici i aquest desig de comunió íntima es converteixen per a nosaltres en un model a seguir. Lluny d'assolir els cims d'un amor així, estem convidats a tractar de reflectir-lo a la nostra mesura dins del matrimoni.

L'Eucaristia es converteix en font de caritat

Sant Joan Pau II explica també de quina manera rebre Jesús en la comunió pot nodrir la vida de caritat a les nostres llars:

Com a representació del sacrifici d'amor de Crist per a la seva Església, l'Eucaristia és font de caritat. I en el do eucarístic de la caritat la família cristiana troba el fonament i l'ànima de la seva "comunió" i de la seva "missió", ja que el Pa eucarístic fa dels diversos membres de la comunitat familiar un únic cos, revelació i participació de la més àmplia unitat de l'Església; a més, la participació en el Cos "entregat" i en la Sang "vessada" de Crist es fa font inesgotable del dinamisme missioner i apostòlic de la família cristiana. (FC 57)

Si Jesús és la font de tal amor: per què no hauríem de girar els ulls a ell per renovar l'amor dins del matrimoni i de la família? Sant Pau ja va establir perfectament el vincle entre l'amor conjugal i l'amor encarnat per Jesús. En la seva carta als efesis, les seves paraules ens recorden que hem d'estimar com Crist ens estima, amb aquest amor que manifesta tan clarament a l'Eucaristia: "Marits, estimeu les vostres mullers, tal com el Crist va estimar la seva Església i s'ha entregat per ella" (Ef 5,25).

El Beat Pier Giorgio Frassati escriu a la seva carta del 29 de juliol de 1923: "Us exhorto amb totes les forces de la meua ànima que us acosteu a la taula eucarística tan sovint com us sigui possible. Perquè Crist ha promès als que se n'alimenten la vida eterna i les gràcies necessàries per assolir-la". Deixem-nos moure per aquestes paraules i atrevim-nos a acostar-nos a la font viva que revifarà el nostre amor en tot moment. Tinguem confiança en què, si oferim el nostre amor conjugal amb cors humils, amb totes les nostres imperfeccions i limitacions, aquesta font podrà fer que broti en nosaltres una dinàmica i una vida noves.

Atrevim-nos a agenollar-nos junts davant el Santíssim Sagrament. Atrevim-nos a posar davant seu tota la nostra vida matrimonial i familiar amb les seves alegries i les seves penes. Aquí rebrem totes les gràcies. Acostem-nos junts a la comunió, que ella ens unirà en un sol cos. "En què es converteixen els qui combreguen? En cos de Crist: ja no són diversos cossos, sinó un de sol. Així estem units els uns amb els altres i amb Crist" (Homilia 21 sobre 1 Co 10,16-17).

I el món en què vivim

"El van reconèixer, però Ell desaparegué del seu davant". En el mateix instant en què el van reconèixer en partir el pa, van deixar de veure'l, assegut a la taula. Quan se'ls va fer més present, precisament ja que el van reconèixer, es va tornar absent. Aquí toquem un dels aspectes més sagrats de l'Eucaristia: el misteri pel qual la comunió més íntima amb Jesús es produeix en la seva absència.

Abans, ells que portaven tant de temps amb Ell en la seva predicació, el van tenir com a guia i mestre. S'havien quedat amb Ell, asseguts als seus peus, testimonis de les seves obres i ensenyaments, fins a creure conèixer-lo. Però encara no havien entrat completament en comunió amb ell. El seu cos i la seva sang encara no s'havien unit als seus. En molts aspectes havia continuat sent l'altre, fora d'ells, qui va per davant per mostrar-los el camí.

Ara, mentre mengen el pa que els dona i el reconeixen, aquest reconeixement es torna una presa de consciència espiritual que resideix llavors a les fonts del seu ésser, que respira en ells, que parla per la seva boca, que hi viu. Quan mengen el pa que els dona, les seves vides es converteixen en la seva. Ja no viuen ells, sinó Jesucrist ressuscitat en ells. I en aquest moment sacratíssim desapareix de la seva vista.

És el que vivim a la celebració eucarística. També és el que vivim quan la nostra existència es torna eucarística al mig del món. I la nostra presència al món es torna la seva presència a través de nosaltres. Les seves mans poden treballar al món a través de les nostres. Les nostres paraules reflectiran les seves paraules; els nostres gestos d'amor i solidaritat, de justícia i de fraternitat, parlaran d'Ell.

Estar en comunió amb Jesús significa assemblejar-se a Ell. És el nostre model, l'únic en qui dipositem la nostra confiança i esperança davant els exemples que ens presenta el món. Amb Ell estem clavats a la creu, amb Ell sepultats, amb Ell ressuscitem. Estar en comunió, tornar-se com Crist, ens arrossega a una nova manera de ser: nous testimonis, constructors d'un món nou.

El que el pare Caffarel comparteix sobre el matrimoni i l'Eucaristia

"Qui menja la meva carn i beu la meva sang, està en mi, i jo, en ell. A mi m'ha enviat el Pare que viu, i jo visc gràcies al Pare; igualment els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi." (Jn 6,56-57)

Quan llegim aquesta pàgina extraordinària, com no pressentir la grandesa excepcional del matrimoni de dos cristians? Marit i muller, vosaltres que mengeu la carn de Crist, que hi romaneu en Ell i Ell en vosaltres, com no us heu d'estimar amb un amor totalment diferent del dels altres homes, amb un amor ressuscitat? Podeu mirar-vos l'un a l'altre, compartir penes i alegries, entregar-vos mútuament de tot cor, amb tot el vostre cos, ajudant-vos en el camí de la vida, sense tenir el sentiment que viviu un misteri tan gran?¹⁰

¹⁰ HENRI CAFFAREL, « Mariage et Eucharistie », *L'anneau d'or*, n°117-118, « Le mariage, route vers Dieu », mai-août 1964.

El que comparteix el papa Francesc sobre l'efecte transformador de l'Eucaristia

En la seva intenció per a l'oració de juliol de 2023 el Papa Francesc convida als creients a deixar-se transformar per l'Eucaristia, font i cimera de tota vida cristiana:

Si en sortir de missa estàs igual com quan entres, és que alguna cosa no funciona. L'Eucaristia és la presència de Jesús, és profundament transformadora. Jesús ve i t'ha de transformar. En ella és Crist qui s'ofereix, qui es dona per nosaltres. Ens convida a fer que la nostra vida se n'alimenti i alimenti la dels nostres germans. La celebració de l'Eucaristia és una trobada amb Jesús ressuscitat i, alhora, una forma d'obrir-nos al món com Ell ens va ensenyar. Cada vegada que participem en una Eucaristia Jesús ve i ens dona la força per estimar com ell va estimar; perquè ens dona el valor de sortir a l'encontre, de sortir de nosaltres mateixos i obrir-nos amb amor als altres. Orem perquè els catòlics posin al centre de les seves vides la celebració de l'Eucaristia, que transforma les relacions humanes i obre a la trobada amb Déu i amb els germans.

Testimoni de Yussef i Rita Zgheib

Ens vam conèixer i la nostra relació es va desenvolupar a l'ombra de compromisos humanitaris -humanistes- com els equips de primers auxilis de la Creu Roja i l'escoltisme. La nostra relació es va consolidar al voltant de la creença en principis i valors sublims, com les amistats bones, netes i desinteressades, l'entrega altruista, el suport incondicional a la família i la gratuïtat de Déu en la natura i en les persones de bona voluntat. Ens vam casar bastant joves, així que vam basar la nostra família en un matrimoni a tres amb Jesús com a roca i participí integral del nostre projecte. Somiaven en gran.

Haviem llegit moltes guies sobre el tema, havíem consultat amics savis, padrins scouts i capellans que ens van fer de consellers, i havíem decidit des del principi que aquest viatge, aquest amor, que ens semblava enormement impressionant, mai podria realitzar-se sense la seva presència al cor del nostre matrimoni i de la nostra família. Érem conscients que el projecte pesava molt sobre les nostres espatlles de novaiorquesos. Així que, a poc a poc, ens vam envoltar de bons suports, sòlids i fiables, i les nostres activitats van convergir per ser sobretot útils, constructives i agradables, en estreta sintonia amb els nostres valors. Els nostres contactes socials s'han tornat menys tòxics i trivials. "Si et desvies del camí, reprèn-lo", aquesta expressió scout de la cerimònia de sortida del camí es va convertir en la nostra consigna per passar de ser vianants en una carretera a ser pelegrins en el camí que condueix a Déu, el nostre ideal.

Les gràcies del Senyor van ser abundoses. Els nostres fills, la nostra major alegria, van créixer en salut, sensatesa i fe. Casa nostra es va convertir en llar d'acollida de Jesús a través dels nostres convidats. La taula hexagonal de la nostra cuina es va convertir en el lloc privilegiat de trobades cordials, diàlegs intensos i amistats entranyables. Segons el costum local, tan antic com el cananeu en aquest indret del món: mentre no es comparteix "el pa i la sal", no hi ha veritable amistat, segellada al voltant d'un menjar familiar generós i hospitalari. De fet, aquesta tradició de compartir el pa, molt arrelada al poble libanès, és un símbol d'obertura, convivència i confiança, tant com l'abraçada i els tres petons (la Santíssima Trinitat!) a les galtes, que simbolitzen que és a Crist a qui rebem. Finalment, com a costum heretat dels nostres pares, sovint guardem un cobert extra per al convidat "improvisat" que s'unirà a nosaltres i beneirà el nostre pa.

Tot i això, no tot va sortir com esperàvem. Igual que amb les gràcies, no van faltar disgustos a la vida, proves i patiments devastadors. Els membres del nostre Equip i les sòlides amistats forjades abans dels trastorns van ser un suport enorme i vital. La meditació de l'oració del pare Pius "Queda't amb mi, Senyor Jesús" i la visió de Santa Verònica aferrada a l'hàbit de Crist (Mt 9, 20-22; Mc 5, 25-34; Lc 8, 43-49) sempre ens van donar la fe i el valor per aixecar-nos i continuar el camí. Fins i tot en tants moments "sense": sense amor, sense alegria... On anar? A qui acudir? Els nostres cors no estaven per la feina. Buscàvem la seva presència enmig dels nostres períodes de desànim, incertesa i sense sentit. A la nit, arraulits, ens imaginàvem arrambats a Maria, embolicats en el seu mantell tranquil·litzador i protector, i ella ens presentava al seu Fill, i només llavors sentíem la seva presència. Junts, amb Maria i gràcies al Senyor, aguantàvem.

Ara, en acostar-nos a la nostra quarta edat, tot i que encara molt actius, esperem que al final del nostre viatge en aquesta terra puguem presentar-li la nostra fe indestructible en la seva promesa i la fidelitat dels nostres nous començaments.

Rita i Yussef Zgheib

Oració de Sant Joan Crisòstom

Digneu-vos, oh, Fill de Déu, a admetre'm al vostre Sant Sopar.

Crec, Senyor, i confio que sou veritablement Jesucrist, el Fill del Déu viu vingut al món per salvar els culpables, entre els quals jo soc el primer. Crec també que això és el vostre Puríssim Cos i la vostra Veneradíssima Sang. Us ho suplico, compadiu-vos de mi i doneu els meus pecats, voluntaris o involuntaris, comesos de paraula i obra, sabent o sense pensar, i doneu-me la Gràcia de rebre dignament el vostre Santíssim Sagrament, per a la remissió dels meus pecats i per a la vida eterna. Digneu-vos, oh, Fill de Déu, a admetre'm avui al vostre Sant Sopar. No us trairé davant els vostres enemics ni us faré el petó de Judes, sinó que us diré, com el bon lladre crucificat: Senyor, recordeu-vos de mi quan arribeu al vostre Regne etern.

Per a la sentada

Quin espai donem a l'Eucaristia (missa i adoració) en la nostra vida matrimonial i familiar? Què comprenem, un cop llegit aquest text, sobre el misteri de la comunió?

Per a la reunió d'equip

Sant Carles de Foucauld medita amb freqüència la presència real de Crist a l'Eucaristia, tant com la seva presència real en qui ve a mi... Soc capaç de veure, amb els ulls de la fe, a Crist present en el meu cònjuge? En què canvia això la meua actitud cap a ell/ella?

Què necessitem? Quines propostes tenim per créixer junts i recolzar-nos en l'Eucaristia per aprofundir en la nostra relació? (Això val per a cada matrimoni i per a l'equip en conjunt com a petita comunitat).

Oracions finals

- Per a la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

VUITENA REUNIÓ: AL COR DELS EMD I DE L'ESGLÉSIA

Introducció

En aquest capítol descobrim el goig de caminar junts en els nostres equips com a deixebles, veient-nos transformats en missioners de l'Amor al cor de la nostra Església.

A l'escolta de la Paraula de Déu

Llavors mateix es van aixecar de taula i se'n tornaren a Jerusalem. Allí van trobar reunits els Onze i els qui eren amb ells, que els van dir:

—Realment el Senyor ha ressuscitat i s'ha aparegut a Simó!

També ells contaven el que havia passat pel camí i com l'havien reconegut quan partia el pa. (Lc 24,33-35)

Hem arribat a l'últim tema del nostre itinerari amb els deixebles d'Emmaús. Cada tema ha traçat una etapa en el nostre recorregut en la fe. Una via d'aprofundiment personal i com a matrimonis que ens ajuda a viure la nostra fe avui, il·luminats per la meravellosa experiència d'aquests dos deixebles que tant ha inspirat els fidels de generació en generació.

En aquell moment

No hi ha temps a perdre. Podem imaginar-los: es calcen de pressa les sandàlies, es posen l'abric, agafen el bastó i tornen on són els altres deixebles. Han de saber que no ha acabat tot, que les dones que havien explicat les aparicions dels àngels tenien raó.

Tot va canviar

Ja no se senten les pèrdues com a fracassos. Els dos viatgers que havien emprès el seu camí amb el rostre abatut es miren ara amb ulls desbordants d'una llum nova. Aquell estrany que es va tornar amic els va donar el seu esperit, un esperit diví de goig, pau i valentia, d'esperança i amor. No hi ha cap dubte: És viu! No viu com abans, com el fascinant predicador i taumaturg de Natzaret, sinó viu amb un nou alè en ells. Cleofàs i el seu amic s'han vist renovats. Han rebut un cor nou, un esperit nou. Fins i tot la seva amistat ha quedat transformada. Ja no són amics que poden consolar-se i reconfortar-se mútuament mentre ploren les seves pèrdues, sinó persones portadores d'una nova missió. Junts, tenen alguna cosa a dir, una cosa important, urgent, una cosa que no pot quedar en secret, una cosa que ha de ser proclamada.

Entre la tornada a casa i el retorn a Jerusalem, quina diferència!

És la diferència que hi ha entre el dubte i la fe, entre la desesperació i l'esperança, entre el temor i l'amor. És la diferència entre dos homes abatuts que s'arrosseguen per la carretera i dos amics que avancen amb pas decidit, potser a la carrera, amb l'excitació de donar la notícia. Abans de dia, però a les fosques per dins, ara de nit, malgrat la fatiga corporal, amb la llum que els brinda la gràcia concedida. Més encara, el seu retorn no està exempt de perill. Després de la mort de Jesús els deixebles tenen por. Es pregunten per la sort que els espera, però se senten alliberats per donar testimoni de la Resurrecció malgrat el preu que hagin de pagar per fer-ho. S'adonen que els qui van odiar Jesús pot ser que també els odiïn algun dia, que pot ser que els qui van matar Jesús els matin a ells també. Doncs sí: tornar a Jerusalem pot costar-los la vida. Pot ser que se'ls demani donar testimoni, no només de

paraula, sinó amb la seva sang. Però ja no tenen por, ni tan sols del martiri. El Senyor ressuscitat present, viu en ells, els ha omplert d'un amor més fort que la mort.

Entre la celebració de l'Eucaristia i una vida eucarística

En el capítol anterior vam meditar sobre el pa partit i el significat profund de la comunió: aquesta sagrada intimitat amb Jesús i, per Ell, amb Déu mateix. Però reconèixer Jesús a la Sagrada Hòstia no és només un moment per assaborir o per mantenir secret. L'Eucaristia finalitza mitjançant un enviament en missió: "Aneu, doneu testimoni". Com Maria Magdalena, aquests dos amics també van sentir aquesta crida en el més profund de si mateixos. Aneu, doneu testimoni: és la conclusió eucarística, també l'última crida d'una vida eucarística: "Aneu i anuncieu el que heu vist i escoltat: no ho guardeu per a vosaltres sols. Aquest missatge va per als vostres germans i germanes, per a tots aquells i aquelles disposats a escoltar-lo. Aneu, no us atureu pel camí, no us quedeu esperant, no ho dubteu, passeu més aviat a l'acció..."

I nosaltres, avui: cridats a una vida eucarística

Aquí acaba la història de Cleofàs i del seu amic, quan donen testimoni als Onze i als seus companys. Però la missió prossegueix. El relat del que va succeir de camí i al voltant de la taula marca l'inici d'una vida missionera viscuda cada dia de la nostra vida fins al dia en què puguem veure cara a cara a Crist Viu.

Es tracta d'un moviment que parteix de l'Eucaristia i que va de la comunió a la comunitat, i d'allà al ministeri. L'experiència que tenim de la comunió ens envia, en primer lloc, als nostres germans i germanes per després, amb ells, compartir els nostres relats i construir una relació d'amor. A continuació, com a comunitat que som, podem anar per totes direccions a l'encontre de les persones.

En missió, primer, cap als de més a prop

És important que prenguem consciència que aquesta missió es dirigeix, en primer lloc i abans de tot, cap a aquelles persones que formen part de la nostra vida. D'una manera o altra, l'autenticitat del nostre testimoni es veu posada a prova per les persones que ens coneixen. Poden conèixer les nostres impaciències, els nostres ressentiments, les nostres gelosies, els nostres defectes, totes les nostres míseres mesquineses...

En missió, no es tracta només de mi

Jesús tria moltes maneres de presentar-se i de fer-nos saber que viu. Toca cada cor d'una manera diferent, única i misteriosa. Els dos deixebles, en arribar a Jerusalem i explicar la seva història, van haver d'escoltar després les de molts altres. Tenim històries per explicar, i és important que ho fem, però el nostre testimoni no és l'únic. Tenim una missió a complir, però també hem d'escoltar el que els altres han de dir. Això ens porta a la comunitat.

Els dos deixebles van poder parlar junts del seu cor que cremava i, a partir d'això, van entrar en una nova forma de relació entre tots dos, basada en la comunió que acabaven d'experimentar. La seva comunió amb Jesús va ser, efectivament, el principi de la comunitat. Però era només el començament. Necessitaven trobar altres persones que creguessin també que Jesús havia ressuscitat... Havien d'escoltar les seves narracions, cadascuna diferent, per descobrir els nombrosos mitjans dels quals s'havia valgut Jesús i el seu Esperit per actuar enmig del seu poble.

És facilíssim fer que Jesús es quedi sols en "el nostre Jesús", en la nostra experiència del seu amor, en la nostra manera de conèixer-lo. Però Jesús ens va deixar per enviar-nos el seu Esperit i aquest bufa on vol. La comunitat creient és el lloc on s'expliquen diversos relats sobre la manera com Jesús es fa present. Tots aquests testimonis seran tan diferents com vulguin els uns dels altres. De vegades, fins i tot semblaran contradir-se... I, tanmateix, podem descobrir progressivament que pertanyem a una mateixa comunitat, que som membres d'un sol cos unit per l'Esperit de Jesús.

I la nostra vida matrimonial

"Els matrimonis i les famílies cristianes són, sovint, els més ben situats per anunciar Jesucrist. Us convido a comprometre-us, si us resulta possible, d'una manera cada vegada més concreta i creativa incessantment renovada", diu el Papa Francesc (10/09/2015)

Sant Carles de Foucauld, missioner al Sàhara algerià, escriu en una de les seves cartes a un amic (El Assekrem, a 13 de maig de 1912):

"Amb tota certesa, al costat dels sacerdots calen altres Priscilla i Àquila que vegin el que el sacerdot no veu, que penetrin allà on ell no pot, que arribin fins a les persones que fugen d'ell, i evangelitzin mitjançant un contacte benefactor, una bondat desbordant sobre tots, un afecte sempre disposat a donar-se, un bon exemple que atregui els qui giren l'esquena al sacerdot i han pres partit per ser-li hostils". Som plenament conscients que Nostre Senyor compta amb nosaltres per ser missioners del seu Amor al cor d'aquest món?

El nostre amor conjugal, que es nodreix de la font inesgotable del seu Amor, ofereix l'amor als fills, parents, a qui estan al voltant... i desplega les seves ales per assolir totes les persones amb les quals ens creuem en els nostres camins.

Una tendència a passar de la comunió al ministeri sense passar per la comunitat

Tenim aquesta tendència a aïllar-nos en una certa forma d'autosuficiència en què el nostre individualisme i el nostre desig d'èxit personal ens mouen a actuar sols i a reclamar per a nosaltres sols la tasca d'exercir el nostre ministeri. No obstant això, el mateix Jesús no va predicar ni va actuar sol. Sant Lluç evangelista ens conta com passava les nits en comunió amb Déu, els seus matins formant comunitat amb els Dotze apòstols i les tardes anant amb ells a predicar la gentada. Jesús ens crida a actuar de la mateixa manera: a passar, per aquest ordre, de la comunió a la comunitat, i d'aquí al ministeri. No vol que actuem sols. D'aquesta manera podem donar testimoni com a membres de la comunitat creient. Estem cridats a la missió per donar testimoni, servir, brindar esperança al món, no com el fruit dels nostres talents, sinó com l'expressió de la nostra fe en aquell que ens ha congregat, de qui ve tot el que podem donar.

I el món en què vivim

El misteri de l'amor de Déu consisteix que els nostres cors cremin, les nostres oïdes i els nostres ulls atents estaran en disposició de descobrir que aquell a qui trobem en la intimitat de les nostres llars es continua revelant-nos entre els pobres, els malalts, els famolencs, els presos, els refugiats i tots els qui viuen sumits en el temor. La nostra esperança està ben fundada i Déu viu.

Ens veiem moguts a prendre consciència que la nostra missió no consisteix només a estendre la Bona Notícia del Senyor Ressuscitat, sinó també a rebre el testimoni de les

persones a les quals hem estat enviats. La missió no es limita al do, sinó que la veritable missió consisteix igualment a rebre. Si és cert que l'Esperit de Jesús bufa on vol, cadascú pot compartir-ho amb altres persones. Rebem tant com donem. Ens cuidem dels altres com n'hi ha que tenen cura de nosaltres. És l'Esperit de Déu, l'Esperit d'Amor qui s'amaga rere els pobres, els desesperats, els dolents. "Feliços els pobres, els perseguits i els que ploren", diu Jesús. Cada vegada que ens ocupem d'un d'aquests, conscientment o no, beneiran l'Esperit de Jesús i es convertiran en els nostres pastors.

Heus aquí la reciprocitat del do i l'acollida, sense la qual, la missió i el ministeri poden fàcilment tornar-se manipuladors o violents: quan només un dels dos dona i l'altre rep, qui dona es transforma ràpidament en opressor, i qui rep, en víctima. Aquesta reciprocitat és el que experimenten les persones que viuen una vida eucarística. Cal escollir la gratuïtat més aviat que el ressentiment, l'esperança en comptes de la desesperació. Poc importen les estadístiques en termes de canvis provocats. Jesús i els seus deixebles mai van tenir grans èxits. El que importa, és que hi ha ànimes, persones que seuen al voltant de la taula repetint els gestos de Nostre Senyor, en memòria seva, i que no deixen de compartir relats d'esperança...

Així és una vida eucarística: tan petita, tan poc espectacular, tan oculta; i, tanmateix, és com el llevat, com un gra de mostassa... que santificarà el món.

El que el pare Caffarel ens comparteix sobre l'apostolat més enllà del matrimoni

Aquesta caritat, aquesta "comunió en la caritat" que Crist opera en el matrimoni, consisteix en que el matrimoni la irradia, sigui com a operari d'unitat allà on viu, sigui instaurant aquesta comunió en els entorns en què es troba providencialment. Molt sovint, el seu esforç per obrar la unitat s'exercirà en un pla simplement humà; però cal ser ben conscients que aquesta unitat humana és ja el començament d'una unitat més elevada... Tanmateix, l'apostolat no es limita a un testimoni o a irradiar, també és una tasca. Hi ha activitats apostòliques que marit i muller poden emprendre i prosseguir junts. N'hi ha, fins i tot, que exigeixen que es consagrin en parella: formació a cursos prematrimonials, acollida de catecúmens, ajuda a matrimonis joves, auxili a matrimonis desunits... No m'agradaria deixar de parlar aquí d'aquests matrimonis que marxen a les noves cristiandats, al costat dels missioners. Allà, més que en altres parts, cal, segons les paraules de Joan XXIII als pelegrins dels Equips de la Mare de Déu, que els matrimonis cristians, a través de la seva vida, proclamïn, il·lustrin, posin a l'abast de tots el que els sacerdots ensenyen mitjançant la paraula, especialment, les grandeses i les exigències del matrimoni cristià.

Excuso dir que tal vocació no és la de tots els matrimonis, en què tan sovint marit i dona no poden exercir junts un apostolat: ja sigui pel bon motiu que no passen la seva jornada al mateix lloc. Tant és! L'essencial no és que estiguin sempre junts físicament, com moralment... El que Sant Pau deia del matrimoni format per Àquila i Priscilla: "els meus col·laboradors en l'obra de Crist Jesús", caldria que Crist pugui dir-ho de tot matrimoni cristià¹¹.

¹¹ HENRI CAFFAREL, Extractes d'una conferència publicada en una edició especial de "*l'Anneau d'Or*", Maig-Agost 1962

El que el papa Francesc comparteix amb nosaltres sobre la missió de les famílies

Extracte de la carta del Sant Pare Francesc als matrimonis en ocasió de l'any "Familia amoris lætitia" (gener de 2021):

(...) La consciència de la identitat i la missió dels laics a l'Església i a la societat ha augmentat. Vosaltres teniu la missió de transformar la societat amb la vostra presència en el món del treball i fer que es tinguin en compte les necessitats de les famílies.

També els matrimonis han de "primerejar" dins la comunitat parroquial i diocesana amb les seves iniciatives i la seva creativitat, buscant la complementarietat dels carismes i vocacions com a expressió de la comunió eclesial; en particular, els «cònjuges al costat dels pastors, per caminar amb altres famílies, per ajudar els més febles, per anunciar que, també en les dificultats, Crist es fa present»[3].

Per tant, us exhorto, estimats esposos, a participar en l'Església, especialment en la pastoral familiar. Perquè «la corresponsabilitat en la missió crida [...] els matrimonis i els ministres ordenats, especialment als bisbes, a cooperar de manera fecunda en la cura i la custòdia de les Esglésies domèstiques». Recordin que la família és la «cèl·lula bàsica de la societat» (Exhort. ap. *Evangelii gaudium*, 66). El matrimoni és realment un projecte de construcció de la «cultura de l'encontre» (Carta enc. *Fratelli tutti*, 216). És per això que les famílies tenen el desafiament de construir *ponts* entre les generacions per a la transmissió dels valors que conformen la humanitat. Es necessita una *nova creativitat* per expressar en els desafiaments actuals els valors que ens constitueixen com a poble en les nostres societats i en l'Església, Poble de Déu.

La vocació al matrimoni és una crida a conduir un vaixell incert —però segur, per la realitat del sagrament— en un mar de vegades agitat. Quantes vegades, com els apòstols, sentiuganes de dir o, més ben dit, de cridar: «Mestre! No et fa res que ens enfonsem?» (Mc 4,38). No oblidem que a través del sagrament del matrimoni Jesús és present en aquesta barca. Ell es preocupa per vosaltres, roman amb vosaltres en tot moment al vaivé de la barca agitada pel mar. En un altre passatge de l'Evangelí, enmig de les dificultats, els deixebles veuen que Jesús s'acosta enmig de la tempesta i el reben a la barca; així també vosaltres, quan la tempesta arreplega, deixeu pujar Jesús a la seva barca, perquè quan va pujar «on eren ells, [...] va cessar el vent» (Mc 6,51). És important que junts mantingueu la mirada fixa en Jesús. Només així trobareu la pau, superareu els conflictes i trobareu solucions a molts dels vostres problemes. No perquè hagin de desaparèixer, sinó perquè podreu veure'ls des d'una altra perspectiva.

Només abandonant-vos a les mans del Senyor podreu viure el que sembla impossible. El camí és reconèixer la pròpia fragilitat i la impotència que experimenteu davant tantes situacions que us envolten, però alhora tenir la certesa que d'aquesta manera la força de Crist es manifesta en la seva debilitat (cf. 2 Co 12,9). Va ser just enmig d'una tempesta que els apòstols van arribar a conèixer la reialesa i divinitat de Jesús, i van aprendre a confiar-hi.

Testimoni d'Hélène i Roukoz

Portem 36 anys casats i 24 compromesos amb l'Església i la parròquia. Vam ser responsables de comitès familiars i vam participar molt activament en diverses activitats parroquials, com la preparació d'infants per a la primera comunió i la preparació de nuvis per al matrimoni en el nivell diocesà...

El 2019-2020, durant la pandèmia de la covid, va ser nomenat un nou rector a la parròquia amb un equip diferent al seu costat. Ens va sorprendre la decisió de canviar el rector amb qui ens portàvem tan bé, així com la fi de totes les nostres responsabilitats a la parròquia. Vam sentir una sensació d'injustícia, incomprensió i tristesa que va afectar la nostra motivació i compromís amb l'església.

Després de diverses dificultats i proves, un amic sacerdot ens va donar a conèixer el moviment i les missions dels Equips de la Mare de Déu. Ens va explicar que podien ajudar-nos a trobar una família i unes activitats parroquials que responguessin a les nostres expectatives. Vam investigar sobre el moviment i, al cap de 3 mesos, vam poder participar en una reunió d'informació pública sobre els EMD en una parròquia molt allunyada del nostre domicili. El 2021, finalment vam aconseguir unir-nos a un equip que feia 30 anys que estava implicat al moviment, després d'un ràpid procés de pilotatge per part del matrimoni que ens havia informat sobre els EMD.

En el terreny personal, seguíem afectats pel que havia succeït a la nostra parròquia. Des que som equipistes, i durant les nostres reunions d'equip, hem compartit les nostres dificultats i la nostra incomprensió sobre el problema de la nostra parròquia. Els altres equipistes no han deixat de recordar-nos la noció del perdó i de l'amor, i de motivar-nos per ser missatgers de pau construint un camí personal.

El consiliari de l'equip ens va recordar que tal vegada havia arribat el moment d'ocupar-nos de la nostra família, de la nostra vida matrimonial i de treballar i dedicar-nos a l'espiritualitat conjugal en lloc de servir a la parròquia. Dia rere dia, trobàvem una sensació de pau interior que havíem perdut durant algun temps. El novembre del 2023, mentre ens preparàvem per al període nadalenc, vam compartir en la nostra reunió mensual amb l'equip que estàvem preparats per deixar enrere aquesta difícil etapa i centrar-nos en la benedicció del moment present i avançar cap a la gràcia de l'abandonament en mans de Déu per trobar la pau interior.

El nostre equip va ser de gran ajuda i ens va donar suport en la nostra decisió de tornar a la nostra parròquia, a la qual pertanyem. Per a nosaltres, el Nadal del 2023 va ser un temps de gràcia i un moment preciós per tornar a la casa del nostre Pare Déu. Avui ens sentim més lliures i en pau gràcies al suport dels beneïts i savis membres del nostre equip.

Des que ens vam unir als EMD els membres del nostre equip ens han animat constantment a perdonar i acceptar la nostra debilitat. Comprenem millor la nostra fe cristiana i tornem als braços de l'Església, que ens dona seguretat i pau. Com els deixebles d'Emmaús, els nostres ulls tancats es van obrir i tornem a "Jerusalem" a través de la comunitat a la recerca d'oració i suport espiritual. Avui sentim una fe més profunda que es basa en l'amor del nostre Senyor Jesucrist ressuscitat.

Hélène i Roukoz

Per orar junts

Oració que dirigim als pares de Santa Teresa de Lisieux, Sant Lluís i Santa Cèlia Martin, que van viure plenament la missió en el seu matrimoni, en la família i en l'Església:

Sants Lluís i Cèlia Martin:

Vosaltres que, en la vostra vida conjugal i parental va donar testimoni d'una vida cristiana exemplar per l'exercici dels deures del vostre estat i la pràctica de les virtuts evangèliques, avui us dirigim la mirada.

Que l'exemple de la vostra confiança indestructible en Déu i del vostre abandonament constant a la seva voluntat, a través de les alegries tant com a través de les proves, dols i patiments que van determinar la vostra vida, ens animi a perseverar en les nostres dificultats quotidianes, i a romandre en el goig i l'esperança cristians.

Intercediu per nosaltres davant el Pare perquè obtinguem les gràcies que tant necessitem avui en la nostra vida terrena i que assolim com vosaltres la benaurança eterna. Amén¹².

Per a la sentada

Estem disposats a sortir de les nostres zones de confort per anar cap als altres amb zel missioner a exemple de Priscilla i Àquila?

Quines noves conviccions hem adquirit a partir de la lectura d'aquest capítol?

Per a la reunió d'equip

Som conscients com a matrimonis dels perills de l'aïllament i l'autosuficiència? Estem disposats a obrir-nos a una dinàmica de profunda posada en comú amb els altres membres del nostre equip de base? Què és el que ens fa por sobre aquesta obertura?

Podem posar en comú experiències, per humils que siguin, en les quals hem pogut viure una "vida eucarística", una experiència missionera en la reciprocitat (dins de la família, parròquia, entorn...).

Oracions finals

- Per a la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

¹² Font: N.T. en l'edició original se cita la pàgina Web *catholique.fr*, però la referència sembla estar incompleta. Es pot trobar l'oració a <https://sanctuaire-louissetzelie.com/priere-aux-saints-louis-et-zelie/>



ANNEX I: MEDITACIONS DE LA PROFESSORA MARINA MARCOLINI

Introducció

Bon dia, estimats i estimades, bon dia a tots!

Penseu en la sort que tenim de ser aquí. Quin gran privilegi és poder quedar-nos uns dies sense cap altra preocupació que la de submergir-nos en l'Evangeli: entrar a fons en la paraula de Déu. Fora hi ha un món atrafegat que va molt de pressa. Uns per la feina, altres per les vacances, altres per les tasques habituals... en una carrera constant cap a un temps que se'ns escapa, cap a una felicitat que no es pot assolir...

Durant uns dies, aquí, aturarem el temps. Viurem en un compàs dilatat. No haurem d'anar amb presses, ni tindrem ansietat. No caminarem cap endavant, sinó cap endins, descendint al lloc més profund. Ens quedarem quiets en una cadira, però emprendrem un viatge emocionant, ple de descobriments. Una exploració dins l'Evangeli i dins el nostre interior. I en sortirem transformats, perquè el contacte amb la paraula del Senyor renova la vida.

Cada dia se'ns oferiran fragments de l'Evangeli, alguns versicles, petites engrunes que assaborirem amb calma, per redescobrir quanta riquesa de sabors i aromes hi ha en un bocí d'Evangeli assaborit junts. No tinc cap competència oficial per guiar-vos per aquest camí. No soc sacerdot ni monja, ni tan sols biblista. I no sé per què m'han triat els amabilíssims organitzadors d'aquesta magnífica trobada. Potser perquè soc una enamorada de l'Evangeli? Només puc assegurar-vos això: que cada paraula que us diré està encarnada en la meva vida, és la paraula de l'Evangeli posada a prova en la meva vida, en els seus moments més dolorosos tant com en els més alegres. La paraula de l'Evangeli és una paraula que mai m'ha fallat, que m'ha transformat i segueix transformant-me. Força de vida que sempre ens renova.

La tasca que se m'ha encomanat és exigent, ja que em demana no només comentar els versets de Lluc sobre els deixebles que van a Emmaús després de la passió i mort de Jesús, sinó també connectar-los amb la litúrgia eucarística. Intentaré, doncs, acompanyar-vos cada dia per tres senders, que s'entrecreuaran lliurement, sense esquemes fixos i rígids, perquè no m'agrada ser didàctica. L'Evangeli és vida i la vida necessita moure's amb llibertat. Els senders pels quals ens posarem en camí són els següents:

1. Reviure l'experiència dels dos deixebles d'Emmaús, gràcies a una narració que ens porta a identificar-nos amb ells.
2. Observar atentament el comportament de Jesús, quines paraules i gestos tria, què han de dir-nos en aquest moment.
3. Relacionar els passatges evangèlics amb la litúrgia eucarística, amb les parts que la componen.

L'objectiu consisteix a viure una experiència interior transformadora. Deixar-nos treballar per les mans del Senyor. Deixar-nos impulsar per l'alè del seu Esperit a obrir-nos, a renovar-nos. Sentir que la seva paraula és per a nosaltres el que la primavera per als prats, que reverdeixen, broten, floreixen. Fer-ho tots junts, aquí, amb tanta gent, és una cosa absolutament excepcional, m'emociona moltíssim. Penseu: som aquí milers de cors que es preparen junts per deixar-se tocar per la paraula de Déu. Us desitjo a tots aquí, amb tot el meu afecte, que els nostres cors cremin, que Jesús ens enamori i revisqui la flama de la nostra fe. Penseu quina calor podem desprendre tots plegats!

Primera jornada

La Paraula de Déu

Aquell mateix dia, dos dels deixebles feien camí cap a un poble anomenat Emmaús, que es troba a onze quilòmetres de Jerusalem, i conversaven entre ells de tot el que havia passat. Mentre conversaven i discutien, Jesús mateix se'ls va acostar i es posà a caminar amb ells, però els seus ulls eren incapaços de reconèixer-lo. Jesús els preguntà:—Què és això que comenteu entre vosaltres tot caminant? Ells es van aturar amb un posat trist, i un dels dos, que es deia Cleofàs, li respongué:—¿Tu ets l'únic foraster dels que hi havia a Jerusalem que no saps el que hi ha passat aquests dies? (Lc 24,13-18)

Comentari

Els dos d'Emmaús: els exegetes expliquen que va poder tractar-se de dos amics o, tal vegada, d'una parella. Camino amb ells i escolto el seu dolor. No pensem amb massa freqüència en un fet que és la realitat fonamental de la fe cristiana: que aquesta té el seu origen en un trauma, el més terrible mai viscut pels creients de tots els credos, la creu. Trauma inconcebible: Déu que es deixa matar. Amb Jesús, mor a la creu el somni d'una humanitat redimida, curada, un somni de fraternitat i amor universal, el somni dels somnis. Una gran causa, aniquilada en unes hores d'interrogatori, tortura i execució despietada.

Hi havia una petita comunitat de deixebles que havia pres forma al voltant d'aquest somni; una comunitat vibrant, encara que no exempta, en el seu si, d'incomprensions i conflictes. Aquelles dones i aquells homes havien hagut de presenciar la violació de la seva esperança. Havien estat testimonis de la violència desfermada contra un innocent amb ulls tan nets i bons com els d'un nen. Un poder fort i arrogant havia escopit sobre el rostre de Jesús, sobre el rostre d'un home que mostrava el veritable rostre de la humanitat. I després la sang de les seves dolces mans, dels seus peus clavats a la fusta, unes mans que tan amorosament havien curat i acaronat, aquests peus incansables sempre en camí per portar una paraula de vida, una abraçada d'amor fins i tot als més allunyats i marginats.

Els amics de Jesús tenen tot això als ulls i al cor: l'horror i el dolor impresos en la memòria amb lletres indelebles en vermell sang. I senten el buit, terrible com un abisme, de l'absència de Jesús. Atordits, desorientats, espantats, els deixebles es dispersen o es tanquen en si mateixos. L'espai s'ha encongit al seu voltant, a la mida dels seus temors i decepcions. Els vastos espais als quals els havia acostumat el Rabí de Galilea, que recorria cel i terra a llocs d'un ase, no són res més que un record. La seva geografia del cor s'ha empetitit de sobte i, en conseqüència, la seva comprensió de la realitat també s'ha encongit. D'una meta que semblava propera, a l'abast de la mà -aquest regne de Déu promès per Ell- es troben arraconats de nou a les profunditats incomprensibles i fosques dels qui, havent sortit a mar obert amb l'entusiasme de la més bonica aventura, han sentit que la barca s'enfonsava sota els seus peus.

Els dos d'Emmaús són dos naufragats, dues despulles a la deriva, sense rumb. I senten que la seva vida ja no té sentit. Havien cultivat un somni durant aquests tres anys amb Jesús, que havia elevat els seus desitjos. Aquell rabí de mans calloses, senzill i misteriós alhora, havia encès en ells aquell somni meravellós: en lloc d'aquesta trista història nostra, que sembla repetir-se una vegada i una altra una història de violència i opressió, d'esclaus i amos-, Jesús els havia obert, de bat a bat, horitzons de nous cels i noves terres. Havia promès un regne d'amor, un lloc on el rostre de tots és tan net com el d'un nen, i la mà no

amaga cap agulló. Una humanitat curada, un jardí on la vida floreix i madura, s'entrega, sense enemics...

Els que havien seguit Jesús l'havien cregut, perquè l'havien vist en acció. Havia vist la curació de malalts, pobres criatures que patien, oprimides en cos i esperit, reprendre el camí de la vida, renovades. Havia vist prostitutes endurides pel cinisme tornar al plor i a l'amor de veritat. Havia vist pecadors incorregibles, àvids de diners, deixar-ho tot i entregar-se a una missió perillosa, la del rabí de Galilea perseguit pels fariseus. Havia escoltat criminals al patíbul pronunciar paraules de tendresa... I a morts tornar a la vida! L'havien cregut diví aquell home, tan capaç com era d'estimar i de donar vida: fill de l'home i fill de Déu. Però llavors aquest home-Déu, profeta poderós, que sanava els moribunds i ressuscitava els morts, havia estat assassinat! Mans humanes l'havien colpejat. Com es colpeja qualsevol altra pobra vida humana, així havien torturat, ferit, assotat, matat Jesús. El poder l'havia jutjat un proscrit, un home al qual eliminar.

Els deixebles havien fugit, morts de por, tot els venia massa gran i els desconcertava en excés. El món els va caure a sobre. El terra va desaparèixer sota els seus peus. Una caiguda cap al més desconegut. Un no surt itllès d'un trauma d'aquesta envergadura. Els imagino en estat de xoc, tots dos d'Emmaús, caminant junts per donar-se ànims i omplir el silenci amb paraules, amb històries que es repeteixen constantment i preguntes sense resposta, per por al silenci, per por a quedar-se sols davant d'aquell buit, d'aquell abisme.

Venien de Jerusalem. Fora, fugiu d'aquest lloc maleït! Lluny, abandoneu-hi les runes del somni, castells a l'aire! Marxeu, torneu, replegueu-vos a la mida de la vida quotidiana, deixeu-vos portar pels petits desitjos quotidians de sempre: més pa, menys anhels, una mica més de benestar... I tal vegada, qui sap, esperar un tomb polític, però res més.

Que terrible és el dolor de veure esvaïts els somnis. Que terrible és adonar-se que les esperances no es compleixen, que l'amor mor. Que cruel és el cop al cor quan per enèsima vegada veiem que han guanyat el desamor, la prepotència, la injustícia. Et sents perdut, sol. I t'agradaria arremetre contra algú, contra un enemic, però t'adones que la decepció, la derrota també és teva, tu mateix t'has defraudat, tu mateix et sents perdedor. I t'adones que no t'estimes, que et menysprees, que et preguntes si la teva vida té sentit.

Jesús entra en les nostres vides en dies així, mentre desfem camins de tornada a un Emmaús que és per a nosaltres el lloc de la no esperança, el lloc del desencant, de l'anomenat "realisme". El lloc al qual anem sabent que allà no ocurrerà res de nou i que haurem d'acceptar el món tal com és i conformar-nos amb ell i no somiar més. Ja no volem aixecar la vista, mirar cap amunt, somiar amb tota mena de luxes, perquè tot s'ha ensorrat i se'ns ha tirat a sobre. La vida tornarà a la rutina habitual i desplaçarem els nostres desitjos a les coses petites, mirarem cap avall, per no sentir-nos desesperats.

Els deixebles de Jesús: sento que aquests dos se m'assemblen. Semblants, perquè trepitgen les mateixes empremtes de les meves derrotes, de les meves desil·lusions, de la meva desesperació. Semblants, perquè descendeixen per les mateixes valls fosques, s'endinsen en les mateixes nits on sembla que no hi ha ni un fil de llum amiga que et doni valor. Només foscor i tristesa, foscor i por. Res més. I no veus l'hora d'arribar a casa, de tancar la porta després de tu i defensar-te de la vida, de les seves terribles escomeses. Però alguna cosa succeeix, una trobada inesperada i aparentment casual. En el seu camí de decepció, els dos d'Emmaús es troben amb un desconegut, al qual mai havien vist. Les primeres paraules de Jesús consisteixen en una pregunta: "Què és això que comenteu entre

vosaltres tot caminant?” Fixeu-vos en la subtil ironia d'aquesta pregunta de Jesús, que fingeix no saber res de res, com si fos un foraster vingut de no se sap on. I la resposta dels dos, en efecte, és: “Tu ets l'únic foraster dels que hi havia a Jerusalem que no saps el que hi ha passat aquests dies?”, que equival a dir: però tu estàs fora del món?

Curiós: sembla que Jesús adopta una espècie d'ironia socràtica, és a dir, aquell mètode utilitzat pel filòsof Sòcrates de fingir ignorància per instar el seu deixeble que li expliqui la seva opinió, de manera que, per si mateix, s'adoni de la seva falta de fonament. Jesús no planteja preguntes a l'atzar. El seu mètode, la seva pedagogia, consisteix a incitar els seus deixebles amb preguntes. Als evangelis hi ha no menys de 220 preguntes de Jesús. "Una dita jueva resa que en el principi Déu va crear el signe d'interrogació i el va posar al cor de l'home" (E. Ronchi). Al començament de la missió pública de Jesús, quan els primers deixebles havien començat a seguir-lo, la seva primera gran pregunta va ser "Què busqueu?" (Jn 1,38) i és una pregunta que Jesús ens dirigeix també ara a nosaltres: Què busquem? Què ens mou? Quin és el meu desig, la meva meta? Perquè aquest és el ressort de tot, el que impulsa la meua vida.

Ara, en el camí d'Emmaús, la pregunta és diferent. Jesús pregunta: "Què és això que comenteu entre vosaltres tot caminant?" Vol escoltar la seva interpretació dels fets, escoltar el que van entendre de la seva vida i mort a la creu. Perquè es qüestionin i s'obrin a una comprensió nova, més àmplia, dels esdeveniments.

“La forma del signe d'interrogació recorda a la d'un ham, que l'Evangelí deixa caure en nosaltres per enganxar-nos, arrossegar-nos cap a si, 'pescar-nos', elevar-nos a l'aire i a la conversió. El gran escriptor Rainer Maria Rilke, a les seves Cartes a un jove poeta, exhorta el seu interlocutor a 'viure bé les preguntes', a no córrer immediatament de porta a porta, de llibre en llibre, de mestre en mestre a la recerca de respostes. Estima les preguntes, deixa que et treballin per dins, com una gestació” (E. Ronchi).

“Quan algú té respostes a totes les preguntes, demostra que no està en un camí sa... Déu ens supera infinitament, sempre és una sorpresa ... Qui ho vol tot clar i segur pretén dominar la transcendència de Déu.” (*Gaudete et exultate* 41).

Jesús s'acosta als deixebles portant un signe d'interrogació. Recordem-ho quan sembli que tenim la veritat a la butxaca. Perquè Jesús ens insta a formular sempre preguntes, a qüestionar les nostres lectures reductores. Jesús, home i Déu, és un gran misteri que sempre ens sorprèn. "Jesús mateix és una pregunta. La seva vida i la seva mort ens interroguen sobre el sentit últim de les coses, ens interroguen sobre el que fa feliç la vida. I la resposta continua sent Ell" (E. Ronchi).

Com sortiran els dos d'Emmaús d'aquesta desesperació? Serà el que és impensat qui els salvi, una irrupció de sorpresa i novetat en el si de les seves existències encongides, tornades a la mera mesura de la realitat fàctica. La irrupció del que és nou es produeix al cor del trauma, de tots els nostres traumes. Interromp i relança. "Per al pessimisme, n'hi ha prou amb la constatació dels fets; per a l'optimisme, cal la creativitat" (F. Mernissi).

I qui pot ser més creatiu que Déu? La resurrecció sempre és aquí per dir-nos que no hi pot haver pèrdua, angoixa, desil·lusió tan aclaparadora i ardent a la qual la creativitat de l'amor no es pugui sobreposar. “És la notícia inesperada: hi ha una benedicció amagada en el nostre patiment. D'alguna manera s'amaga un do enmig de les nostres llàgrimes” (H. Nouwen). El nostre dolor de vegades busca el seu cau, llança les seves ferides. Donem-li

temps per fer-ho, per plorar, però romanguem a l'escolta, romanguem oberts: el Senyor ens truca. Veniu, ens diu, veniu i us faré descobrir la llum en la foscor de la pèrdua, l'infinit dins la tomba de les vostres esperances. Hi ha un do en les llàgrimes.

A l'Eucaristia, aquest do immens de Jesús, desfem el camí d'Emaús i ens trobem amb Ell. Perquè d'això ens parla l'Eucaristia: de la nostra vida. I no només ens parla a nosaltres, sinó que té cura de la vida ferida i dolorosa. Renova la vida, la celebra, la beneeix. "Venim a l'Eucaristia amb el cor trencat per moltes pèrdues, les nostres i també les del món". (H. Nouwen). En aquest camí trencat ens retrobem amb Ell. A l'Eucaristia recitem "Senyor, tingueu pietat", una confessió general i comunitària.

Per interpretar el significat d'aquest acte penitencial preliminar, m'agradaria referir-me al gran poeta Dante. *La Divina Comèdia* és una obra coneguda per tothom, una de les obres mestres més grans de la humanitat. I com comença? Amb un home caminant per un bosc fosc, sense saber on anar, sentint-se perdut i amb molta por: "*Nel mezzo del cammin di nostra vita / mi ritrovai in una selva oscura / ché la diritta via era smarrita...*". Dante fa unes passes per sortir d'aquella espantosa situació i davant d'ell apareixen tres bèsties ferotges disposades a devorar-lo: són la imatge del mal que hi ha dins i fora d'ell, dins la seva persona i a la societat. Dante queda paralitzat, ja no pot continuar. I quines són les primeres paraules que pronuncia Dante, paralitzat per la por? *Miserere di me*: tingueu pietat de mi. Aquestes paraules són una petició d'ajuda, no un sentiment de culpa, mortificat davant d'un jutge. És demanar un cop de mà a un amic, dir-li: treu-me d'aquí, mira on m'he ficat. És deixar-se ajudar i deixar-se estimar. "Senyor, tingueu pietat" significa, llavors: "ajuda'm, no puc jo sol". "Dona'm la mà i treu-me dels meus boscos foscos, de les meves crisis. Renova'm, i amb mi, renova a tots aquests altres que hi ha aquí en aquesta església. Ajuda'ns a tots." És "sentir Déu com una persona viva que es comunica amb la nostra persona viva". (Vannucci).

"Viu Crist, esperança nostra, i Ell és la més formosa joventut d'aquest món. Tot el que ell toca es torna jove, es fa nou, s'omple de vida. Llavors, les primeres paraules que vull dirigir a cadascun dels joves cristians són: Ell viu i et vol viu!

Ell és en tu, Ell és amb tu i mai se'n va. Per molt que t'allunyis, el Ressuscitat és allà, cridant-te i esperant-te per tornar a començar. Quan et sentis envellit per la tristesa, les rancúnies, les pors, els dubtes o els fracassos, Ell serà allà per tornar-te la força i l'esperança" (Papa Francesc, *Christus vivit*, 1-2).

Segona jornada

La Paraula de Déu

Aleshores Jesús els digué: «Feixucs d'enteniment i de cor per a creure tot el que havien anunciat els profetes! No calia que el Messies patís tot això abans d'entrar a la seva glòria». Llavors, començant pels llibres de Moisès i continuant pels de tots els profetes, els va explicar tots els passatges de les Escripures que es refereixen a ell. (Lc 24,25-27)

Comentari

Jesús convida els dos d'Emmaús a llegir amb ell la seva història -aquesta història que aparentment va acabar en fracàs, a la creu- dins d'un quadre més ampli. Som petits i les nostres vides són breus, però hi ha un infinit i un etern que les conté i els confereix un significat especial i indeleble. Jesús explica als dos d'Emmaús que la derrota, la pèrdua, el trauma, la mort són inevitables, però que no destrueixen res de manera definitiva. Existeixen, per desgràcia, i hem de lidiar amb elles cada dia, però no tenen l'última paraula, la veritat de les coses no hi resideix. Ens fereixen, ens enderroquen, ens postren, però no poden destruir la promesa d'amor, de llum, de veritat, de vida que Déu va venir a donar-nos.

Hi ha persones que prefereixen aferrar-se al seu dolor abans que córrer el risc de tornar a tenir esperança. Hi ha vegades que preferim anestesiari el nostre cor i no sentir res més, abans que córrer el risc de seguir ferits per la vida.

Havíem somiat amb l'amor, un matrimoni perfecte, un fill perfecte, una feina gratificant, una vida plena... i la vida ens ha traït, el somni s'ha trencat, ha esclatat com una bombolla de sabó. Havíem somiat amb un món nou, l'havíem somiat tants, i havíem treballat per construir-lo en l'obra del somni de pau i justícia -el somni de Déu-, però tot es va ensorrar i aquell treball llarg i ardu ens sembla completament inútil. Així que tornem a cultivar el jardinet de casa, ens tanquem allà, en aquell recinte, sols, i no volem veure més enllà.

Els nostres ulls estan de vegades tan entelats de tristesa que no reconeixem Jesús, no sentim la seva veu, no el veiem en els nostres dies. La vida ens ofereix signes: gestos d'amics, paraules, trobades, petits fets que podrien obrir-nos escletxes de llum, però no els captem, no volem captar-los perquè estem aferrats al nostre dolor, a la nostra tristesa, al nostre ressentiment.

Jesús explica les Escripures al llarg del camí "és una crida a despertar, és arrencar-se les benes dels ulls, tirar a terra els dispositius de protecció inútils. Va haver de dir "beneïts" als deixebles per fer-los veure. I quin és el repte? Confiar. Confiar en el pla més ampli de les coses, anar més enllà dels patiments del moment, veure'ls com a part d'un procés de curació molt més ampli" (Nouwen).

"Que les coses es desgastin és una espècie de prova i també de curació. Creiem que es tracta de superar la prova o de superar el problema, però la veritat és que les coses no s'uneixen. S'uneixen i després es desfan. Després s'uneixen de nou i tornen a desfer-se. Així és com funciona. La curació arriba quan un deixa espai perquè succeeixi: espai per al dolor, l'alleujament, el patiment, l'alegria. Quan hi ha una gran decepció, no sabem si serà el final de la història. També podria ser el començament d'una gran aventura" (Chödrön).

L'alegria que infon la fe s'adapta i es transforma en les diferents etapes de la vida. Fins i tot en les pitjors angoixes, "però a poc a poc cal permetre que l'alegria de la fe comenci a despertar-se, com una secreta, però ferma confiança". "S'adapta i es transforma, i sempre roman almenys com un brot de llum que neix de la certesa personal de ser infinitament estimat, més enllà de tot". (idees preses de *Evangelii gaudium* 6).

Jesús fa això per nosaltres, fa que ens sentim estimats. I quan ens sentim estimats, descobrim quanta bellesa s'amaga en una vida de servei amorós als altres. Jesús obre finestres i respirem aire pur. La gran intel·ligència pedagògica de Jesús ens ajuda amb les seves preguntes i amb la seva vida, que compleix les Escripures, a obrir les finestres de la nostra ment i a sotmetre a constant revisió la nostra manera de veure la vida i de reaccionar davant del món. En altres paraules, ens ensenya la veritable saviesa.

Jesús és un mestre de l'existència. Jesús, "mestre de l'escola de l'existència, no es preocupava tant de corregir els comportaments exteriors com d'estimular les persones a pensar i a ampliar la seva comprensió dels horitzons de la vida" (Cury).

Jesús explica la Paraula als dos deixebles en el camí i il·lumina els dos caminants, al principi confosos, i ara atents. I els convida a fer memòria, a recordar. Els dos d'Emaús són com nosaltres, persones insegures, fràgils i dubitatives a les quals Algú havia il·luminat el cor. I Jesús els ho recorda.

En Ell hi havien trobat amor, algú que sabia estimar-los com ningú més podria fer-ho mai. I aquest Algú no només els estimava i els feia sentir únics, sinó que també havia estat capaç de dilatar els seus cors com mai ho havien experimentat. En estimar-los, els va fer com Ell, més capaços d'estimar, més lliures per traspassar, per sortir dels estrets confins del seu petit jo.

Allà fora havien experimentat una llibertat desconeguda, respirat una bellesa admirable, experimentat una alegria embriagadora. Les seves vides s'havien nodrit, els seus cors s'havien omplert d'aquesta pau de Déu que roman fins i tot enmig de les espines de la vida.

Rere dels passos de Jesús pels carrers i camins de Palestina, els deixebles s'havien sentit alliberats dels lligams de la por. Amb les seves paraules i les seves obres, Jesús els havia contagiats l'amor per tot el que viu en aquest món, fins i tot pel que els semblava repugnant: els malalts, els descartats, els desviats, els moribunds.

I els havia fet nens, els havia ensenyat a gaudir de la bellesa d'una flor, del vol d'un ocell. D'Ell havien après a gaudir de les coses senzilles, a trobar el gust en un xarrup de vi i un bocí de pa i a sentir que no necessitaven res més. I quan no hi havia pa, fins i tot uns pocs grans crus d'una espiga de blat -agafats en un camp i menjats amb un somriure amb Ell i els seus amics- n'hi havia prou per poder dir: aquí ja està tot, no necessito res més; encara que ara morís, seria feliç perquè en aquesta llibertat, en aquesta fraternitat, en aquest donar i rebre amor, en aquest alegrar-se amb poc, aquí es troba la plenitud de la vida, i jo l'he experimentat.

Jesús demana als dos d'Emmaús que contemplin la dura realitat de la creu amb una mirada nova. Morint aquella mort, els havia mostrat un camí: el camí de l'entrega, de l'amor que ajuda tothom a realitzar-se plenament.

Quant necessitem aquestes paraules de l'Evangelí cada dia, davant les nostres petites i grans pèrdues i dols, davant les grans derrotes socials i polítiques: les guerres -barbaritats inhumanes que haurien d'estar desterrades de la faç de la terra, però que es continuen utilitzant per dirimir conflictes-; l'abús de poder sobre els més febles, l'egoisme massiu que busca privilegis i descarta les persones com si fossin deixalles...!

Avui el món sembla anar a la deriva, un vaixell que aviat encallarà i naufragarà. Massa odi, massa injustícia, massa violència, massa vergonyosa desigualtat entre els robustos Epulons i els escanyolits Llàtzers dels pobles, massa morts innocents als nostres mars, als deserts, massa estralls a la terra, a la mare terra que ens alimenta...

Avui dia n'hi ha prou perquè tots ens sentim com aquells dos d'Emmaús. Els meus joves alumnes em pregunten, amb cares tristes: ja no hi ha futur? I m'estremeixo en sentir dir això als vint-i-cinc, i penso en Jesús: sí, hi ha futur! El futur és Ell, la seva promesa!

A l'Eucaristia, la litúrgia de la Paraula se'ns ofereix com un do, perquè la nostra memòria quedi "desbordant de les meravelles de Déu" (Francesc, *Evangelii Gaudium* 142). El que diuen les Escriptures ens parla íntimament, té a veure amb la nostra vida d'una manera molt profunda. En tot el que vivim, Jesús està amb nosaltres; per això, fins i tot la nostra vida quotidiana és història sagrada. Formem part del gran riu de la història sagrada, el mateix riu en el qual van navegar les vides de Moisès i els profetes, de Maria i Josep. Les nostres històries són història sagrada: les històries de Déu caminant amb nosaltres. Si ens aturem a pensar-ho, sentim una gran admiració: *som una pàgina de la història sagrada, les Escriptures són vives, es compleixen avui en les nostres vides*. Intenteu dir-ho amb mi, tots junts: *soc una pàgina d'història sagrada, Déu l'està escrivint a través de nosaltres, els seus instruments*.


Jesús viu i "això és una garantia que el bé pot obrir-se camí en la nostra vida, i que els nostres cansaments serviran per a alguna cosa. Llavors podem abandonar els laments i mirar endavant, perquè amb ell sempre es pot. Aquesta és la seguretat que tenim" (Francesc, *Christus Vivit* 127).

"El mal no té l'última paraula" (Francesc, *Christus Vivit* 126).

És Jesús qui ens ho ensenya. Ell mateix va experimentar de primera mà el dolor, la por, la sensació d'abandonament la nit de Getsemaní i a la creu. Va vessar llàgrimes i va suar sang. Però "quan queia l'última fulla de l'hivern, quan tot semblava perdut i només hi havia lloc per al plor i la desesperació, Crist va aixecar la mirada i va veure les flors de la primavera amagades entre les branques seques de la vida". A diferència de Crist, nosaltres abandonem les nostres metes, plans i somnis quan apareixen els primers senyals de problemes. Hauríem d'aprendre d'Ell a aixecar de nou la vista, a mirar més enllà de les dificultats, els patiments, les derrotes, les pèrdues, i a comprendre que els hiverns més durs poden ser el preludi de les primaveres més delicioses". (Cury).

Més enllà del que és visible, més enllà dels fets de la meua vida i de les notícies que ens arriben del telenotícies, hi ha un altre esdeveniment dins del que és real i és molt més profund. Una filigrana de llum sota el teixit dels meus dies i de la història humana.

"Et recordo la bona notícia que ens va regalar el matí de la Resurrecció: que en totes les situacions fosques o doloroses que esmentem hi ha sortida" (Francesc, *Christus Vivit*, 104).



I sempre que ens sentim abatuts, desillusionats, recordem que Déu és amor, repetim "Abans de res vull dir-li a cadascú la primera veritat: '*Déu t'estima*'. Si ja ho havies sentit, no importa, t'ho vull recordar: *Déu t'estima*. Mai ho dubtis, més enllà del que et succeeixi a la vida. En qualsevol circumstància, ets infinitament estimat" (Francesc, *Christus Vivit*, 112).

Tercera jornada

La Paraula de Déu

Mentrestant, s'acostaven al poble on anaven i ell va fer com si seguís més enllà. Però ells van insistir amb força dient-li: —Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar. I va entrar per quedar-se amb ells. (Lc 24, 28-29)

Comentari

Jesús fa "com si" marxés a una altra part, sol, en plena nit. Igual que abans havia fingit no saber res, ara fingeix deixar els deixebles. També això forma part de la seva sàvia pedagogia. Recordem que els deixebles encara el veuen com un "estrany", encara no l'han reconegut. Jesús no s'imposa. Espera un gest, una invitació. I la invitació arriba i s'expressa amb insistència i amb càlides paraules d'humanitat: *Però ells van insistir amb força dient-li: «Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar»*; el que equival a dir: no volem que et posis en camí sol, en la foscor de la nit, entre els perills i les fatiga del camí; vine amb nosaltres, t'acollirem a casa nostra; t'obrirem la porta perquè confiem en tu. Compartirem el sopar, podràs descansar, passar una nit tranquil·la. Ha estat tan bo estar junts al llarg d'aquest camí; ja no ets un estrany per a nosaltres, sinó un amic!

I en els deixebles hi ha també un desig de reciprocitat: aquest foraster els havia donat paraules que els havia fet reanimar, els havia donat aliment per a la ment, menjar per al cor, quan estaven mancats d'idees i famolencs de proximitat. Volien correspondre amb el que tenien, amb el que podien donar: una mica de companyia, un sopar junts, un lloc segur on dormir.

Imagino el cor content de Jesús, l'alegria de sentir-se acollit i poder així disposar de més temps per entregar-se als deixebles. I l'alegria, sobretot, de descobrir que les llavors sembrades al seu cor havien germinat: els dos d'Emmaús demostren amb les seves paraules hospitalàries que han comprès el cor del missatge de Jesús: estima el teu pròxim, ajuda'l en la necessitat, comparteix el que tens, obre el teu cor, mira el foraster mires com un amic.

Recordem que "l'única grandesa de l'home es basa en l'amor al pròxim" (Boros).

En mostrar hospitalitat al foraster, quan encara no han reconegut Jesús, els deixebles realitzen el que recomana sant Pau a la Carta als Hebreus: *"Persevereu en l'amor fratern. No us oblideu de practicar l'hospitalitat; gràcies a ella, alguns, sense saber-ho, van acollir àngels."* (Hebreus 13,1-2). És una cosa que cal recordar sempre. Aquestes paraules de Pau esgarripen quan pensem en els estrangers que rebutgem.

Jesús parteix d'aquí, de l'hospitalitat cap a tothom i també cap a les parts fosques, ocultes dins de nosaltres, cap a la foscor i la brutícia que hi ha en nosaltres, que Jesús sap acaronar amb la seva tendresa, abraçar amb la seva misericòrdia.

Observo també un altre aspecte en el passatge evangèlic d'avui: són els deixebles els que donen a Jesús i ell rep d'ells el do de l'hospitalitat. Jesús als evangelis es posa repetidament al lloc dels necessitats d'ajuda: recordo la seva petició d'una mica d'aigua fresca a la samaritana al pou, i la seva petició de companyia als deixebles durant la nit de la passió a l'Hort de les Oliveres... Jesús desitja la nostra amistat, el nostre amor, la nostra ajuda. Com hauria sobreviscut Jesús nounat si no s'hagués recolzat a les mans inexpertes de la noia

que el va engendrar? Indefens, vulnerable, depenia totalment de l'amor valent de la seva jove mare i de la consciència honesta i tendra de José.

Déu és un pare que promet la salvació, però ve com un fill i ens demana que l'acollim als nostres braços, que l'alimentem i el mimem. Déu ens necessita. Aquest és el misteri més gran i potser més difícil d'acceptar: Déu, que es refugia als meus braços, em demana que en tingui cura, i llet per créixer en el món. "Ell depèn de nosaltres per estimar el món i demostrar-li el que l'estima" (Santa Teresa de Calcuta). "En últim terme, és Crist estimant en nosaltres" (Francesc, GE, 107 i 21).

També podem oferir hospitalitat a Déu, dir-li: vine a casa meua, m'alegraré de tenir-te a prop; compartiré amb tu el que tinc, et parlaré de mi i escoltaré el que hagi de dir-me. Seràs el meu millor amic. Vine, tots dos necessitem abraçar-nos!

En cadascuna de les nostres oracions i Eucaristies recordem renovar aquesta invitació: T'obro el meu cor, vine! Aquí hi ha lloc per a tu, vine! El meu cor està fet un embolic, ho sé, però tu m'estimes, vine!

Fer-se hospitalari, fer lloc en un mateix per a Déu, amb menys desordre al cor per acollir-lo, és potser el més important que podem fer. Perquè tot parteix d'aquí, de deixar-li l'espai i la llibertat d'actuar en nosaltres.

Podem relacionar aquest gest hospitalari d'ofertament dels dos d'Emmaús amb dos altres moments de la Missa: la professió de fe, el Credo; i l'ofrena dels dons. En dir Crec, dic confio, et vull amb mi i t'ofereixo el que tinc. "Potser no estem acostumats a pensar en l'Eucaristia com una invitació a Jesús perquè es quedi amb nosaltres. Ens inclinem més a pensar que Jesús ens convida a casa seva, a la seva taula, al seu menjar. Però Jesús vol ser convidat. Sense invitació, se n'anirà a altres llocs. És molt important adonar-se que Jesús mai se'ns imposa. Mentre no el convidem, continuarà sent sempre un estrany... El Credo és el gran sí: Sí, confiem en tu..." (Nouwen).

I ara, atès que encara disposem d'uns minuts, ja que avui hem arribat a l'equador del nostre viatge, el tercer dia, us proposo que recapitem els passos que hem donat després de les empremtes dels dos deixebles en els últims dies, fixant-nos en els nusos narratius del passatge de l'evangeli de Lluç triat per a aquesta conferència. És un exercici, crec, que ens ofereix sorpreses il·luminadores.

Fins ara hem llegit tres seqüències narratives, una per dia. Si observem amb atenció, ens adonem que cadascuna d'aquestes seqüències té un final obert, és a dir, el seu desenllaç no és evident, sinó que depèn de les eleccions lliures dels protagonistes.

Prenguem la primera seqüència, que vam llegir dimarts: els dos deixebles discuteixen pel camí, Jesús s'acosta sense ser reconegut i formula una pregunta, a la qual tots dos responen. Jesús pregunta: «Què és això que comenteu entre vosaltres tot caminant». El que segueix a aquesta pregunta no és gens evident. Pensem un moment: els deixebles tenien diverses opcions. Davant la trobada amb el desconegut i la seva pregunta, hi havia moltes possibilitats de reacció. Podrien, per exemple, haver-se sentit molestos pel desconegut, sentint-lo com un intrús (recordem que estaven tristos i ficats en els seus assumptes, tancats en els seus problemes). Per treure-se'l d'enmig, podrien haver-li contestat grollerament: "per què t'hi fiques? Són les nostres coses" o "no tenim temps, tenim pressa" o no contestar-li en absolut, limitar-se a llançar-li una mirada molesta, anar-se'n a l'altre

costat del carrer i accelerar el pas. Els deixebles prenen una altra decisió: es mostren sorpresos per la pregunta impertinent de l'home que sembla com que estigui "fora d'aquest món" i decideixen que val la pena parlar amb ell. Jesús els llança la pilota i els deixebles no la solten, sinó que l'hi retornen. És un fet decisiu perquè, com que els deixebles estan de viatge, per parlar amb ell l'han d'acceptar com a company de viatge.

Vegem ara la tercera seqüència, que hem escoltat avui: el dia comença a declinar, els deixebles conviden Jesús a quedar-se i Jesús accepta. També aquí veiem els deixebles en una cruïlla del relat: no tenien per què haver-se decidit a allotjar-lo. Després d'un agradable passeig amb aquell desconegut al qual resultava tan fascinant escoltar, podrien haver-se acomiadat d'ell, agrair-li molt el que els havia explicat, desitjar-li bon viatge i bona nit. Així mai l'haurien reconegut, els seus camins s'haurien separat i la història hauria acabat aquí.

Com veus, t'estic suggerint que llegeixis l'evangeli com si fos un "llibre bifurcació" o un llibre-joc, aquestes històries que tenen diverses alternatives possibles que el lector pot triar, identificant-se amb un personatge. Les seves eleccions condicionen el desenvolupament de la trama, donant lloc a múltiples finals. Són llibres que podem agrupar sota la fórmula: "Tria la teva aventura".


Submergint-nos en la narració de Lluc, també nosaltres podem "triar la nostra aventura". Veiem que a cada "cruïlla" els deixebles trien jugar-se-la, optant lliurement per l'alternativa més desafiant, que és també la més creativa perquè genera un nou segment de la narració que té una important funció transformadora en la vida dels deixebles:

- haver-lo acollit com a company de viatge els permet escoltar les explicacions de Jesús sobre les Escriures i sentir com crema el seu cor;
- acollir-lo a la seva taula com a convidat permet als deixebles reconèixer-lo.

Reflexionar sobre això ens il·lumina. Ens fa adonar que la nostra vida sempre té un final obert, i de com podem, mitjançant opcions generoses i creatives, canviar el final, dirigir-nos cap al final més bonic. En una paraula: les situacions, les trobades que ens ofereix la vida són oportunitats per créixer en consciència, amor i llibertat, com vol Jesús. Som lliures d'aprofitar o no les oportunitats i despertar-les o fer-ne oportunitats de creixement. Crec que cadascun de vosaltres tindria molts testimonis a donar sobre això. Us en porto un petit exemple.

Mentre escrivia aquest comentari, al gener, era a casa i van trucar a la porta, un estranger, magribí, que ve de tant en tant. Es diu Jàlid i porta una bossa amb mitjons, armilles i petites catifes per vendre. La meva primera reacció en veure'l -sense ser vist- a través de la finestra, va ser aquest pensament: faig com si no fos a casa, tinc tantes coses a fer! En set dies he de fer el comentari per a la trobada dels EMD i en Jàlid és molt xerraire. Llavors una altra veueta dins meu va dir: però no pots treure'!!! Deu tenir fred, obre la porta i ofereixi-li un te calent!

Vaig fer cas a la segona veu, però rondinant, perquè quan deixo d'escriure em resulta difícil tornar a centrar-me després, i m'entra l'ansietat de no poder complir els terminis. Entre tots els malabarismes màgics que he de fer per compaginar la meva feina universitària, la meva tasca evangelitzadora i el fet de ser àvia de quatre nets, fins i tot mitja hora de treball perdut es converteix en un problema...



Vaig obrir en Jàlid. Ens vam asseure a la taula i va passar més d'una hora abans que se n'anés. Aquella hora va passar volant, ni tan sols em vaig adonar que havia passat.

En Jàlid, bevent tranquil·lament el seu te calent, sense pressa, com si no s'adonés de la meua ansietat, em va parlar de la seva religió. No sé per què la conversa va caure immediatament en aquest tema. Em va dir que, segons l'islam, en aquell moment m'estava fent un regal. No el vaig entendre. En Jàlid va continuar: "Sí, t'estic fent un gran regal, perquè t'estic donant l'oportunitat de ser millor, com Allà vol que siguem. Si jo no hagués vingut, no hauries tingut l'oportunitat de ser hospitalària amb algú i el teu cor hauria estat més tancat, i a Allà no li agrada això. Però al teu Déu tampoc li agrada. Perquè en això estic convençut que el teu Déu i el meu Allà pensen igual".

Quina gran ensenyança! Quantes vegades he descobert perles de saviesa que m'han il·luminat en les paraules dels pobres, dels estrangers, dels creients d'altres confessions, dels incultes, dels diferents de mi. Si els escoltes, et permeten veure les coses des d'una altra perspectiva i això pot ser aclaridor i permetre que en la pròxima cruïlla d'aquest apassionant i difícil joc que és la vida facis la millor elecció.

"El nostre destí com a cristians: donar i demanar. Donar el do perquè d'altres ens donin alguna cosa. Déu vol que demanem almoïna als altres. Ens exigeix que la nostra humilitat prengui la forma de la mendicitat. En totes les situacions de la vida" (Boros).

Quarta jornada

La Paraula de Déu

Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava. Llavors se'ls obriren els ulls i el van reconèixer, però ell desaparegué del seu davant. I es van dir l'un a l'altre: —No és veritat que el nostre cor s'abusava dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escripures? (Lc 24,30-32)

Comentari

Som aquí, en el punt culminant del nostre viatge seguint els passos dels nostres dos amics. Hem arribat a Emmaús, els deixebles estan bé amb aquest misteriós desconegut que semblava no saber res dels esdeveniments de la història, però que, en realitat, sap més que ningú, perquè coneix la dinàmica profunda del que ha ocorregut. Els veiem a tots asseguts a la taula i, de sobte, la història fa un gir inesperat per als dos deixebles que havien convidat Jesús a sopar amb ells. Les parts s'inverteixen: ara ja no són ells qui ofereixen alguna cosa a Jesús, sinó que és Jesús qui els dona el pa.

I no només això: aquesta inversió permet obrir els ulls dels deixebles, que fins aquell moment havien estat com cecs: havien parlat amb Jesús, havien caminat amb ell durant molt de temps, li havien sentit interpretar la Bíblia, però encara no l'havien reconegut.

Sembla impossible: ens preguntem com no havien comprès abans que fos Jesús, però aquí l'evangelista Lluc està utilitzant una estratègia narrativa, que utilitza per fer-nos comprendre plenament aquesta història. Aquesta estratègia s'anomena narració d'agnició, una antiga paraula grega que significa reconeixement. Ha estat molt utilitzada en la literatura des de l'antiguitat, Aristòtil ja en parlava, definint-la com "un pas de la ignorància al coneixement acompanyat d'inversió" (*Poètica*).

El primer aspecte del relat d'agnició és una absència, la pèrdua d'un ésser estimat que causa tant patiment. El patiment és la base del camí que, a través de signes, intuïcions, records o testimonis, conduirà al reconeixement. El reconeixement -és important destacar-lo- no és només el de l'ésser estimat que finalment es troba, sinó que també significa la comprensió del que aquesta persona representa.

Pensem en Ulisses, que torna a Ítaca vestit amb parracs, com un pidolaire, i al principi ningú el reconeix, tret del seu gos, que no pot parlar. La primera persona que el reconeix és una dona humil que forma part dels servents de palau, la nodrissa d'Ulisses. El senyal que permet a la infermera reconèixer-lo és una cicatriu que Ulisses té al cos, una marca indeleble i única.

Al nostre passatge de l'Evangeli, els deixebles necessiten que Jesús parteixi el pa perquè els caiguin les benes dels ulls, perquè es produeixi el reconeixement. Partir el pa és el signe indeleble de Jesús i la marca que el distingeix. La seva entrega, el fet de fer-se pa per a tots i convidar els altres a fer el mateix és alguna cosa que està gravada en Ell com podria ser una cicatriu: un senyal inconfusible. Només ell parteix d'aquesta manera el pa i aquest gest resumeix la seva vida.

Els deixebles ara hi veuen, i veuen Jesús viu. El tema de la ceguesa és recurrent i important en els evangelis. També ho és en la literatura. Les més sublimes pàgines literàries ens ensenyen precisament això: a treure'ns la bena dels ulls, a deixar de ser cecs davant els nostres defectes i davant les virtuts dels altres, a obrir bé els ulls a la veritat.

"Però, d'altra banda, totes les bones històries, d'una manera o altra, giren al voltant de la visió": personatges enlluernats per desitjos que els obsessionen, per exemple, però també "la ceguesa com a focus d'opressió social. El fet és que, en la vida real, fins i tot més que en els llibres, som esclaus d'itlusions i prejudicis, de les coses que volem veure i escoltar. No és la ceguesa cap als altres la font de tots els mals en el món real? Si els amos dels esclaus els haguessin vist com el que eren -éssers humans com ells-, haurien pogut infligir-los tanta crueltat?" (Nafisi).

Se'ls obriren els ulls, escriu Lluç dels deixebles, i Dante al bosc fosc diu: *Em trobo a mi mateix: és un despertar*.

"El testimoni de Jesús sobre la presència de Déu indica la manera d'un despertar a través del qual entrem en contacte amb Aquell que no abandona ningú... No té sentit preguntar on és Déu i com pot ajudar-nos. No és Déu el que està lluny, és l'home el que s'ha adormit, el que està absent i desintegrat, perdut en si mateix. (Mancini).

L'evangelista Lluç ens diu que els ulls dels deixebles es van obrir en el precís moment en què Jesús va partir el pa i el va compartir. Només llavors van comprendre el significat de l'altre signe que havien rebut: el fervor dels seus cors mentre Jesús interpretava les Escriptures al llarg del camí. Només llavors van ser capaços de relacionar un signe amb l'altre.

Aquests versicles sobre el reconeixement de Jesús tenen un poder extraordinari: en poquíssimes paraules encapsulen un procés fonamental de la fe. Quan reconeixem Déu en la nostra vida a través d'una intuïció, una experiència, una paraula llegida o escoltada, som capaços de connectar els signes de la presència de Déu que hem rebut al llarg del temps, però que no havíem comprès abans.

Intentem pensar en aquest joc infantil: hi ha un full de paper amb molts punts, i quan un els mira només veu una col·lecció de punts, sense captar cap significat. Tanmateix, quan el nen agafa un llapis i traça línies que connecten els punts entre si, es revela una forma, un dibuix, per exemple, amb la forma d'un animal o d'una casa, i és com un reconeixement: el dibuix ja era allà al paper, però els ulls del nen no podien veure'l abans.

Els deixebles veuen Jesús partir i oferir el pa, connecten els punts i finalment comprenen. Apareix un patró, i s'esvaeix la confusió d'abans. I quin dibuix apareix? "El símbol central de la nova visió de la vida, el regne de Déu, consisteix en una comunitat reunida en un àpat festiu, en la qual es comparteix amb tots el pa que sustenta la vida i l'alegria que sosté l'esperit" (McFague). "Una comunió amb Déu i una comunió amb la terra i una comunió amb Déu a través de la terra" (P. Teilhard de Chardin, citat a McFague). "El misteri cristià és un misteri de comunió" (Vannucci). "No la santedat dels elegits, sinó la plenitud de tots" (Schüssler a Sally 82).

L'Eucaristia: un tema tan profund i vast... Quan començo a pensar-hi vaig sentir que és com un enorme tapís multicolor. Segueixes un fil i trobes un nus que et connecta amb un altre fil i després trobes un altre nus i un altre fil de nou, i així el teixit s'eixampla, es torna vast, i t'adones que aquest tapís abasta tot l'Evangelí.

L'Eucaristia, símbol total, inclou en si tot l'anunci de Jesús. Per això, el sentiment d'estupefacció, d'admiració, que suscita és gran. L'emoció d'un misteri tan profund, tan arrelat en la vida, que si furgo encara trobo més profunditat i després una vegada i una altra...

Però passa que tot el que dura molt de temps i que repetim sovint tendeix a perdre la seva càrrega d'emoció. La meravella, el sentit del misteri s'esvaeixen i la rutina pren el relleu. És normal; està en l'ordre de les coses que el que està impregnat de temps al llarg dels anys es vagi apagant. Passa fins i tot amb els esdeveniments més bells i preciosos. Passa com amb la plata, que s'oxida amb el temps. La brillantor segueix sent-hi, però ha quedat a sota, coberta pels sediments i els processos del temps.

Passa el mateix amb l'Eucaristia. El que passa és que el temps, la repetició, converteix el gest sagrat en rutina per a nosaltres, el buida de misteri, entela la meravella. La gent pot entrar a Missa sense sentir admiració ni alegria, i sortir sense sentir bullir el cor, sense haver reconegut Jesús viu entre ells. Llavors cal fer com amb la plata: polir-la.

Quan Jesús va parlar als seus de menjar el seu cos i beure la seva sang, tots es van sobresaltar. Era una cosa inaudita i xocant. Alguns deixebles s'allunyaven, decebuts i descontents per haver perdut el temps darrere d'aquell excèntric llunàtic galileu.

Per a nosaltres, però, l'Eucaristia ja no és una cosa inaudita. No ens resulta xocant. Amb el temps s'ha domesticat, s'ha convertit en el que no era al principi: un acte de culte exterior separat de la vida, quan hauria de ser una experiència transformadora de la vida. Alliberem l'Eucaristia del seu vernís opac. Redescobrim el seu cor palpitant.

He estat a Grècia. Una de les primeres paraules que aprens quan vas allà, a l'abast fins i tot del turista que menys s'entén amb els idiomes, és Ευχαριστώ (*efjaristó*). L'escoltes tota l'estona i l'aprens amb gust, perquè és una paraula útil. En grec, gràcies continua sent la mateixa paraula amb què l'Església crida al Sopar del Senyor. I és una paraula que està en boca de tots, creients i no-creients, cada dia. Una paraula que té sabor a casa, una paraula de la llengua materna.

Quina llàstima que no sigui així en italià! Quan l'Església utilitza una paraula que no es troba en el llenguatge quotidià, aquesta paraula s'especialitza per a aquest únic ús religiós, l'únic en el qual té sentit. Així ha succeït que la paraula eucaristia sembla no tenir res a veure amb la vida quotidiana.

Però què hi ha més immers en la vida i més familiar, espontani, natural que un *gràcies*? Diem gràcies moltes vegades al dia, i ho fem perquè som éssers amb necessitats, éssers dependents que rebem contínuament: d'altres éssers humans i de la natura, de l'aire, de l'aigua, del sol, dels animals i les plantes... Si no rebéssim contínuament, no podríem seguir vius.

La paraula italiana *grazie*, tot i que no té cap relació amb la paraula eucaristia, manté però un clar vincle amb la paraula gratis. L'Eucaristia és una acció de gràcies per una cosa que rebem gratuïtament; és, per tant, un do, un regal en resposta a la nostra necessitat.

No sé si ho tenen clar totes les persones que van a Missa. Temo que alguns (o molts, no ho sé) no senten la participació en l'Eucaristia com a do per a una necessitat que tenim, sinó al contrari, com una cosa que ens demana Déu. Una cosa que, per tant, adquireix el sabor d'un deure, d'una obligació. Però això no és el que Jesús tenia al cap, de fet, és exactament el contrari.

Jesús va pensar en l'Eucaristia com un do per a la nostra necessitat, una resposta a la nostra fam i set.

Per això, crec que un sacerdot, abans de celebrar l'Eucaristia, s'hauria de preguntar: de què té fam avui el meu poble? Què necessiten rebre de l'Eucaristia? Què els falta? Així actuarà a imitació de Jesús, que va venir a servir, Jesús sempre al servei de les necessitats de la gent. Crec que aquesta és la direcció correcta i no la contrària, la que es pregunta en quines condicions han d'estar les persones per acostar-se a Déu.

La direcció correcta és sempre la de Jesús, per descomptat, que mai va partir dels pecats de les persones sinó de les seves necessitats. Com quan pregunta al cec Bartomeu: "Què vols que faci per tu?" (Mc 10,51; Lc 18,41). O quan es preocupa per la fam de la multitud que ha vingut a escoltar-lo, o també quan respon a la set de la dona de molts marits, oferint-li aigua viva, o quan serveix pa i vi fins i tot a l'home que el trairà, perquè la fam de Judes és la mateixa que la de tots els altres.

Potser encara no hem metabolitzat la veritat que ens va portar Jesús: el Déu de l'últim sopar, del lavatori dels peus, amb una tovallola cenyida, agenollat a terra, traient la brutícia dels peus dels seus amics. Un Déu al nostre servei, el nostre rentador de peus.

Tan xocant, tan escandalosa és aquesta idea, que encara no l'hem assimilat. I tal vegada no volem assimilar-la, encara que l'evangeli parla clar, perquè si de veritat entenem que Jesús fa això per nosaltres, aleshores nosaltres també hauríem de fer el mateix els uns amb els altres.

I és bonic acabar amb unes paraules que no són meves, sinó del papa Francesc. Són paraules dirigides en particular als sacerdots, però extensibles, diria jo, a tots nosaltres, quan ens trobem parlant de l'Evangeli als altres: "Qui vulgui predicar, primer ha d'estar disposat a deixar-se commoure per la Paraula i a fer-la carn en la seva existència concreta" (Francesc, *Evangelii Gaudium* 150).

Cinquena jornada

La Paraula de Déu

Llavors mateix es van aixecar de taula i se'n tornaren a Jerusalem. Allí van trobar reunits els Onze i els qui eren amb ells, que els van dir: —Realment el Senyor ha ressuscitat i s'ha aparegut a Simó!

També ells contaven el que havia passat pel camí i com l'havien reconegut quan partia el pa. (Lc 24,33-35)

Comentari

Hem arribat a l'última seqüència del passatge evangèlic de Lluç: els deixebles tornen immediatament a Jerusalem, informen els Onze del que ha succeït i descobreixen que Jesús també se'ls ha aparegut a la ciutat.

Podem observar que també en aquesta última etapa el relat presenta una bifurcació i podria tenir finals alternatius i això depèn, de nou, del que decideixin els dos deixebles:

- els deixebles podrien decidir esperar, no considerant urgent el viatge a Jerusalem;
- els deixebles poden decidir no anar a Jerusalem, guardant-se per a si la notícia de la resurrecció.

Com ja hem vist en les seqüències anteriors, també en aquest últim cas els deixebles trien l'opció més creativa: anar a Jerusalem els permet experimentar la notícia de la resurrecció no només com una alegria personal, sinó com una força vital que reanima la comunitat, la comunitat que estava en perill d'extinció i de la qual ara poden sentir-se de nou part viva com a anunciadors de Jesús ressuscitat.

Notem un aspecte rellevant: els deixebles no són enviats a la ciutat per ordre de Jesús, sinó que actuen per pròpia voluntat, sentint la urgència en el seu cor. Jesús no diu feu això o això altre, no; el que explicava a les Escripures i l'experiència eucarística viscuda junts transforma els deixebles i els posa en moviment, sense necessitat d'ordres, mandats. Són lliures i fan el que fan perquè volen, perquè senten que alguna cosa els empeny dins, no perquè els ho ordenin des de fora. Aquest és un d'aquests passatges de l'Evangeli en què es fa gran esment a la llibertat, i és una cosa agermanada, em sembla commovedor.

També nosaltres podem posar-nos en moviment per desig, perquè sentim que alguna cosa ens constreny. L'Eucaristia acaba amb les paraules: La missa ha acabat, aneu-vos-en en pau, o, els diumenges de Pasqua, Aneu i porteu a tots l'alegria del Senyor ressuscitat. Podem interpretar-les com: aneu en missió (Nouwen). I no és que hagi de tenir una missió concreta a complir, simplement tornes a la teva vida quotidiana sentint-te en missió. "La gent oblida que no és que la vida tingui una missió, sinó que és missió" (Xavier Zubiri, a GE 28). M'agrada utilitzar la imatge d'una obra: el compromís cristià com el treball en una obra. El Regne de Déu és una obra en construcció sota casa nostra. Nosaltres som els seus obrers.

Escollir la missió significa triar la pròpia identitat. D'una banda, hi ha la possibilitat de rebutjar la responsabilitat, de l'altra, assumir-la, i per una tercera, la indecisió, la dilació. Quina identitat trien els dos deixebles d'Emmaús?

Van tornar a Jerusalem, on Jesús havia estat executat com a criminal uns dies abans. Què significava tornar a aquella ciutat de la qual havien partit? Significava embarcar-se de nou en la perillósíssima i magnífica aventura per a la qual Jesús els havia cridat.

Sense pensar-s'ho dues vegades, van partir i van anar a portar l'anunci a Jerusalem, es van reincorporar a la comunitat, sentint que tenien una cosa tan important a aportar que valia la pena fins i tot arriscar-se a acabar detinguts com Jesús.

Les dues alternatives entre anar o no anar a Jerusalem ens mouen a reflexionar sobre el que és realment el pecat. Una lectura religiosa que veu en Déu un monarca que vol la nostra obediència des de dalt interpreta el pecat com "refusar la lleialtat al Sobirà". Però la llibertat que Jesús deixa als qui el segueixen ens fa adonar que el pecat és una altra cosa: consisteix a "negar-se a assumir la responsabilitat de nodrir, d'estimar... És el desig de separar-nos dels altres com si no els necessitéssim o ells no ens necessitessin" (McFague).

El moviment de conjunt que recorre tot el passatge de Lluc llegit al llarg d'aquests cinc dies va del ressentiment i el sentiment de pèrdua, passant per la ira, la por i la depressió, a la gratitud a través de l'admiració, cosa que condueix al desig de tornar a connectar amb la comunitat i de comprometre's. Aquesta transformació, gràcies a la trobada amb Jesús, va tenir lloc en els deixebles enmig d'una pèrdua, en un moment molt difícil de les seves vides, quan es van quedar sense terra sota els peus, quan s'estaven donant respostes completament equivocades, havien pres una direcció errada i estaven cecs.

Això ens reafirma que aquesta força de la fe, capaç de reviuir la nostra voluntat i capacitat de ser útils al món, no és una condició de moments idíl·lics, no és d'esperar que ens sentim 'bé' amb Déu, segurs, sense dubtes, quan tot va bé. "De fet, és precisament aquesta forma de veure les coses la que ens manté infeliços... Ara mateix, en el precís moment en què ens falta el terra sota els peus, arrela la llavor de la cura dels que necessiten la nostra ajuda i el descobriment de la nostra bondat" (Chödrön).

El desig dels deixebles de tornar a Jerusalem, de tornar al cor del conflicte violent entre el poder politicoreligiós i Jesús, posa en relleu el valor social de la fe, el desig de "canviar el món" que Jesús encén en nosaltres. I el Papa Francesc va escriure una bonica pàgina sobre això a *Evangelii gaudium*, que em complau proposar-vos:

“Llegint les Escripures queda clar, a més, que la proposta de l'Evangelí no és només la d'una relació personal amb Déu. La nostra resposta d'amor tampoc no hauria d'entendre's com una mera suma de petits gestos personals dirigits a alguns individus necessitats, la qual cosa podria constituir una «caritat a la carta», una sèrie d'accions tendents només a tranquil·litzar la pròpia consciència. La proposta és el Regne de Déu (cf. Lc 4,43); es tracta d'estimar Déu que regna en el món. En la mesura que Ell aconseguixi regnar entre nosaltres, la vida social serà àmbit de fraternitat, de justícia, de pau, de dignitat per a tots. Llavors, tant l'anunci com l'experiència cristiana tendeixen a provocar conseqüències socials. (...) La veritable esperança cristiana, que busca el Regne escatològic, sempre genera història. (...) Per consegüent, ningú no pot exigir-nos que releguem la religió a la intimitat secreta de les persones, sense cap influència en la vida social i nacional, sense preocupar-nos per la salut de les institucions de la societat civil (...) Una autèntica fe —que mai no és còmoda i individualista— sempre implica un profund desig de canviar el món, de transmetre valors, de deixar quelcom millor darrere el nostre pas per la terra.” (Francesc, *Evangelii gaudium*, extractes dels números 180, 181 i 183).

Desitjo, de tot cor, que pugueu aportar la vostra contribució en aquest canvi del món, i que ho feu amb alegria, encara que sigui en les inevitables dificultats. Desitjo que pugueu actuar en el vostre territori de missió, donant el millor de vosaltres mateixos, perquè cadascun de vosaltres és únic, especial i ningú pot posar-se en el vostre lloc, ningú pot aportar el que vosaltres podeu aportar, amb els vostres talents que només us pertanyen a vosaltres.

Són molts els camins que podeu emprendre. El Papa Francesc destaca alguns d'ells com a prioritaris: la construcció de la pau, la lluita per erradicar la pobresa, la preservació del medi ambient del qual depenem.

Al cap i a la fi, d'això es tracta: de centrar la nostra vida en les coses que importen i no distreure'ns amb les insignificants. Malbaratem energia i temps en coses com: escarrassar-nos per aconseguir més diners, tractar d'estar guapos, anar de compres, mirar l'smartphone a cada minut, viure una vida egocèntrica... és una hemorràgia de temps preciós, que ens distreu de les coses importants i ens roba temps de la nostra vida, que se'n va per sempre. Així correm el risc d'arribar al final de la vida plens de remordiments pel que hem deixat de fer.

"No és que se'ns doni una vida breu, és que en malbaratem gran part. Som nosaltres els que la fem curta perdent el temps. La vida és prou llarga i se'ns ha donat una suma prou generosa per aconseguir els millors resultats si s'inverteix bé... La vida és llarga si es fa servir bé" (L. A. Sèneca, *Sobre la brevetat de la vida*).

Si tenim clara la nostra meta, en cada cruïlla de la vida podrem triar bé la nostra aventura, dirigir-nos a Jerusalem en lloc d'aturar-nos a Emmaús i així no perdre el temps.

A partir d'una edat primerenca, d'eleccions decisives com: quins estudis i quina feina vull emprendre, i després al llarg de la vida, en cada petita o gran elecció, cada persona s'hauria de preguntar a cada cruïlla: si vaig per aquest camí, milloraré una mica el món? Aportaré una mica més d'amor, una mica més de cura, una mica més de tendresa? Hi haurà més salut, més educació, més justícia, més cultura? Aportaré una mica més de bellesa i alegria? Estarà en millors condicions l'entorn natural en el qual viu? Si la resposta és afirmativa, puc confiar que aquest és el camí just.

Els dos d'Emmaús, fossin parella o dos amics, van sentir la urgència d'orientar el focus de les seves vides cap a les coses que importaven. I van optar per viure la seva fe no només en una dimensió íntima: van sortir de casa i es van posar en camí.

Un teòleg recordava que "les religions moren quan la seva llum s'apaga; és a dir, quan les seves ensenyances deixen d'il·luminar la vida real dels seus seguidors... Allà on la gent experimenta que Déu encara té alguna cosa a dir, els llums romanen encesos" (Johnson).

Els deixebles van sentir que les seves vides revifaven en la seva trobada amb Jesús, es van adonar que formaven part d'una gran història en què Déu dona a homes i dones la força per crear un món diferent d'aquest, un món com dicta la voluntat de Déu.

En què consisteix aquest nou món ens ho explica Lluc des del principi del seu evangeli. De l'últim capítol en què ara ens trobem, tornem al primer per trobar les paraules de Maria al Magníficat, un cant no només espiritual, sinó també social: *derroca els poderosos del soli i exalta els humils; omple de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res...* (Lc 1,52-53).

És un cant que desferma tota la força alliberadora cap als últims del missatge evangèlic, les "meravelles" que fa Déu (Lc 1,49).

Avui tenim una enorme necessitat de ressuscitar els grans ideals, començant per la pau, que significa l'abolició d'una vegada per totes de la guerra, les arrels de la qual es troben en un sistema econòmic malalt que necessita guerres.

En aquests dies hem escoltat paraules evangèliques que ens converteixen en testimonis d'esperança. Dins d'un clima de pessimisme i resignació generalitzats, venen a dir-nos que "la mort no té l'última paraula, la nova energia de la resurrecció s'obre pas avui; reverdeix la branca que semblava estèril i pansida. I venç i allibera i desencadena en tu l'energia d'una nova resistència al mal; allibera, desencadena en tu tota l'autenticitat de la teva vida" (Casati).

Al final d'aquest viatge que hem emprès junts, desitjo que tots siguem cada vegada més instruments a les mans de Déu per a aquestes "meravelles". I voldria acabar amb una bonica oració del pare Giovanni Vannucci, servent de Maria i místic contemporani. Una oració amb la qual demanem la força per superar les nostres crisis, per seguir endavant fins i tot quan ens falta el terra sota els peus, mantenint viva la certesa que Jesús ens espera passada la cantonada, per acompanyar-nos en el camí. Una oració que ens faci sentir units, que ens faci experimentar la força del bé circulant entre nosaltres, l'Esperit de Déu que ens estima. Una oració que ens anima a viure la nostra vida com una missió, com a persones valentes que no tenen por d'anar contra corrent, que no es resignen al món tal com és, que s'atreveixen a relançar els més grans ideals. Perquè, si Jesús ha ressuscitat, significa que l'amor, la pau, la llibertat, la justícia no poden morir, ressuscitaran sempre amb ell.

"Demano una mirada a les estrelles, aquest sa esperit d'utopia que porta a reunir energies per a un món millor" (Francesc, La saviesa del temps).

Us abraço a tots i cadascun de vosaltres amb molt d'afecte.

Marina Marcolini

Infoneu el vostre Esperit
Infoneu el vostre Esperit, Senyor, com la brisa primaveral
que fa florir la vida i obre l'amor
Infoneu el vostre Esperit com l'huracà
que desferma una força desconeguda
i aixeca les energies adormides
Infoneu el vostre Esperit a la nostra mirada
per portar-la cap a horitzons més llunyans i vastos
Infoneu-lo al nostre cor per fer-lo bullir amb una cremor desitjosa d'irradiar
Infoneu el vostre Esperit sobre els nostres rostres entristits
perquè hi reaparegui el somriure.
Infoneu-lo sobre les nostres mans cansades
per reanimar-les i posar-les alegrement a treballar de nou.
Infoneu el vostre Esperit sobre nosaltres [...].
Amén.
Giovanni Vannucci



ANNEX II: ORACIÓ PER A LA CANONITZACIÓ DEL PARE CAFFAREL I MAGNÍFICAT

Oració per la canonització del Servidor de Déu Henri Caffarel

Déu, Pare nostre,

vau posar al cor del teu servidor Henri Caffarel,
un impuls d'amor que l'unia sense reserva al teu Fill
i l'inspirava per parlar d'Ell.

Profeta del nostre temps,
ensenyà la dignitat i la bondat de la vocació de cadascú
segons la crida que Jesús ens dirigeix a tots: "Vine i segueix-me".

Ell va despertar l'entusiasme dels cònjuges
davant la grandesa del sagrament del matrimoni,
imatge del misteri d'unitat i d'amor fecund entre Crist i l'Església.

Ensenyà que sacerdots i matrimonis
són cridats a viure la vocació de l'amor.

Va guiar les vídues: L'amor és més fort que la mort!

Impulsat per l'Esperit

va dirigir molts creients pel camí de la pregària.

Posseït per un foc devorador, estigué ple de Vós, Senyor.

Déu, Pare nostre, per la intercessió de la Mare de Déu

us demanem que accelereu el dia

que l'Església proclami la santedat de la seva vida,

per tal que tots descobreixin l'alegria de seguir el vostre Fill,

cadascú segons la vocació de l'Esperit.

Déu Pare nostre, invoquem el pare Caffarel per a ... (*precisar la gràcia que demanem*)

Oració aprovada pel cardenal André Vingt-Trois, arquebisbe de Paris.

Nihil obstat: 4 de gener de 2006.

Imprimatur: 5 de gener de 2006.

En cas d' haver rebut la gràcia per la Intercessió del Pare Caffarel, escriu a l' Associació d'Amics del Pare Caffarel: contact@henri-caffarel.org

Magnificat

La meva ànima magnifica el Senyor,
el meu esperit celebra Déu que em salva,
perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa.
Des d'ara totes les generacions em diran benaurada,
perquè el Totpoderós obra en mi meravelles:
el seu nom és sant, i l'amor que té als qui creuen en ell
s'estén de generació en generació.
Les obres del seu braç són potents:
dispersa els homes de cor altiu,
derroca els poderosos del soli i exalta els humils;
omple de béns els pobres,
i els rics se'n tornen sense res.
Ha protegit Israel, el seu servent,
com havia promès als nostres pares;
s'ha recordat del seu amor a Abraham
i a la seva descendència per sempre.
Glòria al Pare, al Fill i a l'Esperit Sant
com era en un principi, ara i sempre,
pels segles dels segles. Amen.